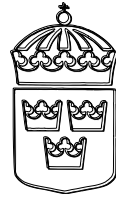

Regeringens proposition 2012/13:4

Genomförande av det nya EU-direktivet om administrativt samarbete i fråga om beskattning

Prop.
2012/13:4

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 13 september 2012

Fredrik Reinfeldt

Anders Borg
(Finansdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I denna proposition lämnas förslag till den lagstiftning som krävs för att genomföra rådets direktiv 2011/16/EU av den 15 februari 2011 om administrativt samarbete i fråga om beskattning. Huvuddelen av bestämmelserna föreslås placeras i en särskild lag om administrativt samarbete inom Europeiska unionen i fråga om beskattning. Det föreslås också ändringar i bl.a. lagen (1990:314) om ömsesidig handräckning i skatteärenden.

Förslagen föreslås i huvudsak träda i kraft den 1 januari 2013.

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	4
2	Lagtext	5
2.1	Förslag till lag om administrativt samarbete inom Europeiska unionen i fråga om beskattning	5
2.2	Förslag till lag om ändring i lagen (1990:314) om ömsesidig handräckning i skatteärenden	11
2.3	Förslag till lag om ändring i lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet.....	13
2.4	Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)	15
2.5	Förslag till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244)	17
3	Ärendet och dess beredning	21
4	Handräckningsdirektivet	21
4.1	Nuvarande reglering	21
4.2	Det nya handräckningsdirektivet	22
5	Allmänna utgångspunkter för genomförandet av det nya handräckningsdirektivet	22
6	Närmare om förslaget till genomförande av direktivet	25
6.1	Artikel 1, Syfte	25
6.2	Artikel 2, Tillämpningsområde	27
6.3	Artikel 3, Definitioner	28
6.4	Artikel 4, Organisation	30
6.5	Artikel 5, Utbyte av upplysningar på begäran	31
6.6	Artikel 6, Administrativa utredningar	33
6.7	Artikel 7, Tidsfrister för utbyte av upplysningar på begäran 39	
6.8	Artikel 8, Räckvidd och villkor för det obligatoriska automatiska utbytet av upplysningar	40
6.9	Artikel 9, Räckvidd och villkor för utbyte av upplysningar utan föregående begäran.....	44
6.10	Artikel 10, Tidsfrister för utbyte av upplysningar utan föregående begäran	45
6.11	Artikel 11, Räckvidd och villkor för närvaro vid de administrativa myndigheterna och medverkan i administrativa utredningar.....	46
6.12	Artikel 12, Samtidiga kontroller.....	48
6.13	Artikel 13, Begäran om delgivning	49
6.14	Artikel 14, Återkoppling	50
6.15	Artikel 15, Utbyte av bästa praxis och erfarenheter	51
6.16	Artikel 16, Utlämnande av upplysningar och dokument ..	52
6.17	Artikel 17, Begränsningar för det administrativa samarbetet	54
6.18	Artikel 18, Skyldigheter	55

6.19	Artikel 19, Utvidgning av mer omfattande samarbete som erbjuds ett tredjeland	57
6.20	Artikel 20, Standardformulär och standardiserade datorformat	58
6.21	Artikel 21, Praktiska arrangemang	58
6.22	Artikel 22, Särskilda skyldigheter	59
6.23	Artikel 23, Utvärdering	59
6.24	Artikel 24, Utbyte av upplysningar med tredjeländer	68
6.25	Kapitel VII, Allmänna bestämmelser och slutbestämmelser (artiklarna 25–31)	70
7	Vissa frågor som inte regleras i direktivet	74
7.1	Underrättelse till den enskilde	74
7.2	Förbud mot att överklaga	75
8	Konsekvenser	76
9	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	77
10	Författningskommentar	78
10.1	Förslaget till lag om administrativt samarbete inom Europeiska unionen i fråga om beskattning	78
10.2	Förslaget till lag om ändring i lagen (1990:314) om ömsesidig handräckning i skatteärenden	88
10.3	Förslaget till lag om ändring i lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet	89
10.4	Förslaget till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)	90
10.5	Förslaget till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244)	92
Bilaga 1	Rådets direktiv 2011/16/EU	95
Bilaga 2	Promemorians lagförslag	107
Bilaga 3	Förteckning över remissinstanserna avseende promemorian Genomförande av det nya EU-direktivet om administrativt samarbete i fråga om beskattning	122
Bilaga 4	Lagrådsremissens lagförslag	123
Bilaga 5	Lagrådets yttrande	139
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 13 september 2012	141
	Rättsdatablad	142

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om administrativt samarbete inom Europeiska unionen i fråga om beskattning,
2. lag om ändring i lagen (1990:314) om ömsesidig handräckning i skatteärenden,
3. lag om ändring i lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet,
4. lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400),
5. lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244).

2.1 Förslag till lag om administrativt samarbete inom Europeiska unionen i fråga om beskattning

Härigenom föreskrivs¹ följande.

Tillämpningsområde

1 § Denna lag gäller för sådant samarbete mellan Sverige och en annan medlemsstat i Europeiska unionen som avses i rådets direktiv 2011/16/EU av den 15 februari 2011 om administrativt samarbete i fråga om beskattning².

2 § Denna lag gäller för alla typer av skatter som tas ut på de territorier där fördraget om Europeiska unionen och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt är tillämpliga enligt artikel 52 i fördraget om Europeiska unionen. Lagen gäller dock inte för sådana punktskatter som omfattas av annan unionslagstiftning om administrativt samarbete mellan medlemsstaterna och inte heller för mervärdesskatt. Lagen gäller inte heller för obligatoriska sociala avgifter eller tullar.

3 § Följande avgifter ska vid tillämpningen av denna lag inte i något fall anses vara skatter:

1. avgifter för intyg och andra handlingar som utfärdas av myndigheter,
2. avgifter av avtalsmässig karaktär såsom ersättning för allmännyttiga tjänster, eller
3. andra liknande avgifter.

Allmänna bestämmelser

4 § Skatteverket är behörig myndighet i Sverige vid samarbete enligt denna lag.

5 § Skatteverket ska, i enlighet med vad som föreskrivs i denna lag, på begäran av en behörig myndighet i en annan medlemsstat

- utbyta upplysningar (8–11 §§),
- medge närvaro vid administrativa myndigheter och medverkan i utredningar (17 §), och
- utföra delgivning (18 och 19 §§).

Skatteverket ska även, i enlighet med vad som föreskrivs i denna lag,

- automatiskt utbyta upplysningar (12 och 13 §§), och
- lämna upplysningar utan föregående begäran (14 §).

¹ Jfr rådets direktiv 2011/16/EU av den 15 februari 2011 om administrativt samarbete i fråga om beskattning (EUT L 64, 11.3.2011, s.1, Celex 32011L0016).

² EUT L 64, 11.3.2011, s.1, Celex 32011L0016.

6 § Skatteverket får, med den begränsning som anges i 19 § andra stycket, begära att åtgärder enligt 5 § första stycket vidtas av en behörig myndighet i en annan medlemsstat om det kan göras utan att det skulle leda till att en affärshemlighet, företagshemlighet, yrkeshemlighet eller ett i näringsverksamhet använt förfaringsätt röjs och utan att det medför utlämnande av upplysningar som det skulle strida mot allmänna hänsyn att lämna.

Definitioner

7 § I denna lag avses med

behörig myndighet: den myndighet i en medlemsstat som har utsetts som sådan av medlemsstaten eller ett centralt kontaktkontor, ett kontaktorgan eller en behörig tjänsteman som agerar på det sätt som avses i direktiv 2011/16/EU,

centralt kontaktkontor: det kontor som har utsetts som sådant och som har huvudansvaret för kontakterna med andra medlemsstater när det gäller administrativt samarbete,

kontaktorgan: varje annat kontor än det centrala kontaktkontoret som har utsetts som sådant för att direkt utbyta upplysningar enligt denna lag,

behörig tjänsteman: varje tjänsteman som har fått behörighet att direkt utbyta upplysningar enligt direktivet,

begärande myndighet: det centrala kontaktkontoret, ett kontaktorgan eller en behörig tjänsteman i en medlemsstat som begär bistånd på den behöriga myndighetens vägnar,

utredning: varje kontroll, utredning och annan åtgärd som medlemsstaterna genomför för att fullgöra sina skyldigheter att sörja för en korrekt tillämpning av skattelagstiftningen,

utbyte av upplysningar på begäran: utbyte av upplysningar baserat på en begäran som en begärande medlemsstat lämnar till en anmodad medlemsstat avseende ett specifikt fall,

automatiskt utbyte: systematisk överföring av på förhand bestämda upplysningar till en annan medlemsstat, utan föregående begäran, med i förväg fastställda regelbundna intervaller,

utbyte utan föregående begäran: lämnande av upplysningar till en annan medlemsstat, vid vilken tidpunkt som helst och utan föregående begäran,

person:

– fysisk person,

– juridisk person,

– om gällande lagstiftning medger det, en sammanslutning av personer som har befogenhet att utföra rättshandlingar men som inte har en juridisk persons rättsliga ställning, eller

– varje annan juridisk konstruktion, oavsett slag eller form, och oberoende av om den har status som juridisk person, som äger eller förvaltar tillgångar, inklusive inkomster som härrör därifrån, som omfattas av en skatt som denna lag gäller för.

Utbyte av upplysningar på begäran

8 § Skatteverket ska på begäran av en behörig myndighet i en annan medlemsstat lämna alla sådana upplysningar

1. som kan antas vara relevanta för administration och verkställighet av den andra medlemsstatens lagstiftning i fråga om de skatter som denna lag gäller för, och
2. som Skatteverket har tillgång till eller inhämtar genom utredningar.

9 § Skatteverket ska utföra de utredningar som krävs för att få fram de upplysningar som avses i 8 § och tillämpa samma förfarande som i egna skatteärenden.

Skatteverket är inte skyldigt att utföra utredningar som det skulle strida mot lag att utföra för svenska beskattningsändamål.

10 § Skatteverket är inte skyldigt att lämna upplysningar om

1. det framgår att den begärande myndigheten inte har uttömt sina vanliga informationskällor för att inhämta de begärda upplysningarna, och att den hade kunnat göra det utan att riskera det önskade resultatet,
2. det skulle strida mot lag att för svenska beskattningsändamål inhämta de begärda upplysningarna,
3. det framgår att den begärande myndigheten av rättsliga skäl inte får lämna liknande upplysningar, eller
4. det skulle leda till att en affärshemlighet, företagshemlighet, yrkeshemlighet eller ett i näringsverksamhet använt förfaringsätt röjs, eller om det gäller upplysningar som det skulle strida mot allmänna hänsyn att lämna.

11 § Bestämmelserna i 9 § andra stycket och 10 § 2–4 medför inte rätt för Skatteverket att vägra lämna upplysningar eller utföra utredningar enbart därför att svenska myndigheter inte har något eget intresse av informationen.

Bestämmelserna i 10 § 2 och 4 medför inte heller rätt för Skatteverket att vägra lämna upplysningar uteslutande därför att upplysningarna

1. innehåller av en bank, en annan finansiell institution, ett ombud, en representant eller en förvaltare, eller
2. rör ägarintressen i en person.

Automatiskt utbyte av upplysningar

12 § Skatteverket ska till varje annan medlemsstats behöriga myndighet genom automatiskt utbyte överföra upplysningar som verket tagit emot i form av kontrolluppgifter eller motsvarande uppgifter och uppgifter i inkomstdeklarationer och som avser personer hemmahörande i den andra medlemsstaten när det gäller

1. inkomster från anställning,
2. styrelsearvoden,

3. livförsäkringsprodukter som inte omfattas av andra unionsrättsakter, om utbyte av upplysningar och andra liknande åtgärder, än rådets direktiv 2011/16/EU,

4. pensioner, och

5. ägande av och inkomster från fastighet.

Upplysningarna ska överföras minst en gång om året.

13 § Skatteverket ska överföra upplysningar enligt 12 § till en medlemsstat endast om den staten har meddelat Europeiska kommissionen att den har upplysningar tillgängliga beträffande minst en av de inkomster och tillgångar som avses i 12 §.

Om en behörig myndighet i en annan medlemsstat har meddelat att den inte önskar få vissa upplysningar enligt 12 § första stycket, ska Skatteverket inte överföra sådana upplysningar till den medlemsstaten.

Utbyte av upplysningar utan föregående begäran

14 § Skatteverket ska lämna sådana upplysningar som kan antas vara relevanta för administration och verkställighet av medlemsstaternas nationella lagstiftningar i fråga om de skatter som denna lag gäller för till den behöriga myndigheten i varje annan berörd medlemsstat i följande fall:

1. Skatteverket har skäl att anta att det kan uppstå ett skattebortfall i en annan medlemsstat,

2. en skattskyldig får en skattenedsättning eller skattebefrielse i Sverige som kan föranleda en ökning av skatten eller leda till skattskyldighet i en annan medlemsstat,

3. affärstransaktioner mellan en skattskyldig i Sverige och en skattskyldig i en annan medlemsstat genomförs genom ett eller flera länder på ett sådant sätt att det kan leda till skattebortfall i Sverige eller den andra medlemsstaten eller i båda,

4. Skatteverket har skäl att anta att ett skattebortfall kan bli följderna av artificiella överföringar av vinster inom koncerner, eller

5. upplysningar som har lämnats till Sverige av en annan medlemsstats behöriga myndighet har gjort det möjligt att få upplysningar som kan vara relevanta för fastställande av skattskyldighet i den andra medlemsstaten.

Utän föregående begäran får Skatteverket till de behöriga myndigheterna i de övriga medlemsstaterna även lämna alla upplysningar som kan vara användbara för dem och som verket har kännedom om.

Upplysningar som härrör från ett land utanför Europeiska unionen

15 § Vid tillämpning av 8, 12 och 14 §§ får Skatteverket lämna upplysningar som härrör från ett land utanför Europeiska unionen endast om det enligt ett avtal med det landet är tillåtet att vidarebefordra upplysningarna.

16 § Om Skatteverket lämnar upplysningar till en myndighet i en annan medlemsstat enligt 8 eller 14 § ska den som upplysningarna avser underrättas om detta. I underrättelsen ska det anges till vilken myndighet upplysningarna översänts.

Underrättelse enligt första stycket behöver inte lämnas om den är uppenbart obehövlig eller om det kan befaras att en underrättelse skulle försvåra genomförandet av den andra myndighetens utredning eller beslut i skatteärende.

Vissa andra former av administrativt samarbete

Närvaro av tjänsteman från en annan medlemsstat

17 § Efter överenskommelse mellan Skatteverket och den begärande myndigheten får tjänstemän som bemyndigats av den begärande myndigheten, i enlighet med de villkor som Skatteverket bestämmer, närvara vid Skatteverkets kontor och vid sådana utredningar som verket utför enligt 9 §.

Delgivning av handlingar

18 § Delgivning på begäran av en annan medlemsstat sker enligt delgivningslagen (2010:1932).

19 § Skatteverket får delge en person i en annan medlemsstat i enlighet med 16–18 §§ delgivningslagen (2010:1932).

Skatteverket får begära bistånd med delgivning i en annan medlemsstat om det inte är möjligt eller medför orimliga svårigheter att delge personen i Sverige.

Användning och vidarebefordran av upplysningar m.m.

20 § Upplysningar som Skatteverket tar emot från en myndighet i en annan medlemsstat får användas för beskattningsändamål i fråga om de skatter som denna lag gäller för. De får också användas för fastställande och uppbörd av andra skatter och avgifter som omfattas av lagen (2011:1537) om bistånd med indrivning av skatter och avgifter inom Europeiska unionen eller för fastställande och uppbörd av socialavgifter. De får dessutom användas i samband med rättsliga och administrativa förfaranden som kan leda till påföljd och som inletts på grund av överträdelse av skattelagstiftningen.

Upplysningarna får inte användas för andra ändamål än de som anges i första stycket utan att den myndighet som tillhandahåller upplysningarna tillåter det. Om upplysningarna ursprungligen härrör från en myndighet i en tredje medlemsstat, kan sådant tillstånd endast beviljas av den myndigheten. Tillstånd krävs dock inte för att upplysningar, rapporter, redogörelser och andra dokument eller vidimerade kopior av eller utdrag ur sådana ska få åberopas eller användas som bevisning.

En svensk myndighet ska följa de villkor som gäller för användningen av upplysningarna enligt denna paragraf, oavsett vad som annars är föreskrivet i lag eller annan författning.

21 § Skatteverket ska tillåta att upplysningar som verket tillhandahåller en myndighet i en annan medlemsstat får användas i den andra medlemsstaten för andra ändamål än sådana som avses i 20 § första stycket, om de får användas för liknande ändamål enligt svensk lag.

Om Skatteverket anser att upplysningar som verket har tagit emot från en myndighet i en annan medlemsstat sannolikt kan vara till nytta för en tredje medlemsstat för de ändamål som avses i 20 § första stycket, får verket vidarebefordra dessa upplysningar till den medlemsstaten, under de villkor som i övrigt gäller enligt denna lag. Skatteverket ska underätta den medlemsstat som upplysningarna härrör från om sin avsikt att vidarebefordra uppgifterna till en tredje medlemsstat. Den medlemsstat som upplysningarna härrör från kan motsätta sig ett sådant utbyte av uppgifter inom tio arbetsdagar från den dag då den tog emot underrättelsen.

22 § Upplysningar som Skatteverket tagit emot vid samarbete enligt denna lag får lämnas till länder utanför Europeiska unionen endast om

1. den behöriga myndigheten i den medlemsstat som upplysningarna härrör från har samtyckt till att de vidarebefordras, och

2. det berörda landet utanför Europeiska unionen har åtagit sig att samarbeta för insamling av bevisning avseende transaktioner som verkar strida mot eller utgöra en överträdelse av skattelagstiftningen.

23 § Sådana rapporter och dokument som utarbetats av Europeiska kommissionen och som avses i artikel 23.6 i direktiv 2011/16/EU får användas endast för analysändamål.

Överklagande

24 § Beslut enligt denna lag får inte överklagas.

Ytterligare föreskrifter

25 § Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer meddelar ytterligare föreskrifter om Skatteverkets uppgifter enligt denna lag.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2015 i fråga om 12 och 13 §§ samt i övrigt den 1 januari 2013.

2. Bestämmelserna i 12 och 13 §§ tillämpas första gången i fråga om upplysningar som avser

– kalenderåret 2014, när de erhållits i form av kontrolluppgifter eller motsvarande uppgifter, och

– beskattningsår som avslutas efter den 31 december 2013, när de erhållits i form av uppgifter i inkomstdeklarationer.

2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1990:314) om ömsesidig handräckning i skatteärenden

Prop. 2012/13:4

Härigenom föreskrivs¹ att 21 § lagen (1990:314) om ömsesidig handräckning i skatteärenden ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

21 §²

Myndighet inom Europeiska unionen ska lämnas biträde med sådan handräckning i skatteärende som avses i 3 § första stycket 1. Därvid ska bestämmelserna i tillämpliga delar i 3 § andra stycket 2, 4 § andra stycket, 5–9, 13–17, 20 och 22–24 §§ tillämpas. Bestämmelserna i denna paragraf ska tillämpas på inkomstskatt, förmögenhetsskatt och skatt på försäkringspremier.

Bestämmelser om sådan handräckning i skatteärende som avses i 3 § första stycket 1 och 3 finns

– såvitt avser mervärdesskatt, i rådets förordning (EU) nr 904/2010 av den 7 oktober 2010 om administrativt samarbete och kampen mot mervärdesskattebedrägeri, och

– såvitt avser punktskatter, i rådets förordning (EG) nr 2073/2004 av den 16 november 2004 om administrativt samarbete i fråga om punktskatter.

Bestämmelser om handräckning som avses i rådets direktiv 2010/24/EU av den 16 mars 2010 om ömsesidigt bistånd för indrivning av fordringar som avser skatter, avgifter och andra åtgärder finns i lagen (2011:1537) om bistånd med indrivning av skatter och avgifter inom Europeiska unionen.

Bestämmelser om handräckning som avses i rådets direktiv 2011/16/EU av den 15 februari 2011 om administrativt samarbete i fråga om beskattning³ finns i lagen (2012:000) om administrativt samarbete inom Europeiska unionen i fråga om beskattning.

¹ Jfr rådets direktiv 2011/16/EU av den 15 februari 2011 om administrativt samarbete i fråga om beskattning (EUT L 64, 11.3.2011, s.1, Celex 32011L0016).

² Senaste lydelse 2011:1538.

³ EUT L 64, 11.3.2011, s. 1, Celex 32011L0016.

Prop. 2012/13:4

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2013.
2. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för sådana ärenden om handräckning som har inletts före ikraftträdandet.
3. Äldre föreskrifter gäller fortfarande till och med utgången av 2014 för automatiskt informationsutbyte som avses i artikel 3 i rådets direktiv 77/799/EEG av den 19 december 1977 om ömsesidigt bistånd mellan medlemsstaternas behöriga myndigheter i fråga om direkt beskattning och skatter på försäkringspremier.

2.3 Förslag till lag om ändring i lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet

Prop. 2012/13:4

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet²

dels att 1 kap. 3 § och 3 kap. 1 och 3 §§ samt rubriken närmast före 3 kap. 1 § ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas en ny paragraf, 3 kap. 2 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

3 §

När personuppgifter behandlas enligt denna lag eller enligt andra föreskrifter i det ämne som regleras i lagen gäller personuppgiftslagens (1998:204) bestämmelser om

1. definitioner i 3 §,
2. förhållandet till offentlighetsprincipen m.m. i 8 §,
3. grundläggande krav på behandling i 9 § med undantag för vad som sägs i första stycket i och tredje stycket,
4. säkerheten vid behandling i 30–32 §§,
5. överföring av personuppgifter till tredje land i 33–35 §§,
6. personuppgiftsombud, m.m. i 36 § andra stycket och 38–41 §§,
7. upplysningar till allmänheten om vissa behandlingar i 42 §,
7. upplysningar till allmänheten om vissa behandlingar i 42 § *med den begränsning som anges i 3 kap. 2 a § i denna lag.*
8. tillsynsmyndighetens befogenheter i 43 och 47 §§, och
9. straff i 49 §.

Vid behandling av personuppgifter som inte sker i databaser gäller även 22 § personuppgiftslagen.

3 kap.

Information till den registrerade

**Information till den registrerade
*m.fl.***

1 §

Vid tillämpningen av denna lag gäller bestämmelserna om information till den registrerade i 23 och 25–27 §§ personuppgiftslagen (1998:204), med *den begränsning* som anges i 2 §.

Vid tillämpningen av denna lag gäller bestämmelserna om information till den registrerade i 23 och 25–27 §§ personuppgiftslagen (1998:204), med *de begränsningar* som anges i 2 och

¹ Jfr rådets direktiv 2011/16/EU av den 15 februari 2011 om administrativt samarbete i fråga om beskattning (EUT L 64, 11.3.2011, s. 1, Celex 32011L0016).

² Senaste lydelse av lagens rubrik 2003:670.

2 a §

Vid behandling av personuppgifter på grund av samarbete enligt lagen (2012:000) om administrativt samarbete inom Europeiska unionen i fråga om beskattning tillämpas inte 23, 25, 26, 28 och 42 §§ personuppgiftslagen (1998:204) om sådana begränsningar är nödvändiga med hänsyn till ett intresse som anges i 8 a § personuppgiftslagen.

3 §

Bestämmelserna i personuppgiftslagen (1998:204) om rättelse och skadestånd gäller vid behandling av personuppgifter enligt denna lag eller anslutande författningar.

Bestämmelserna i personuppgiftslagen (1998:204) om rättelse och skadestånd gäller vid behandling av personuppgifter enligt denna lag eller anslutande författningar, *med den begränsning som anges i 2 a § i fråga om rättelse.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2013.

2.4 Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Prop. 2012/13:4

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

dels att 9 kap. 2 § och 17 kap. 8 § ska ha följande lydelse,
dels att det i lagen ska införas en ny paragraf, 17 kap. 7 a §, och närmast före 17 kap. 7 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Lydelse enligt prop. 2011/12:163 Föreslagen lydelse

9 kap.

2 §

Bestämmelser som begränsar möjligheten att använda vissa uppgifter som en svensk myndighet har fått från en myndighet i en annan stat finns i

1. lagen (1990:314) om ömsesidig handräckning i skatteärenden,
2. lagen (2000:343) om internationellt polisiärt samarbete,
3. lagen (2000:344) om Schengens informationssystem,
4. lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål,
5. lagen (2000:1219) om internationellt tullsamarbete,
6. lagen (2003:1174) om vissa former av internationellt samarbete i brottsutredningar,
7. lagen (2011:1537) om bistånd med indrivning av skatter och avgifter inom Europeiska unionen, *och*
8. lagen (1998:620) om belastningsregister.
7. lagen (2011:1537) om bistånd med indrivning av skatter och avgifter inom Europeiska unionen,
8. lagen (1998:620) om belastningsregister, *och*
9. lagen (2012:000) om administrativt samarbete inom Europeiska unionen i fråga om beskattning.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

17 kap.

Samarbete inom Europeiska unionen avseende beskattning

7 a §

Sekretess gäller i en myndighets verksamhet som avses i lagen (2012:000) om administrativt samarbete inom Europeiska unionen i fråga om beskattning,

¹ Jfr rådets direktiv 2011/16/EU av den 15 februari 2011 om administrativt samarbete i fråga om beskattning (EUT L 64, 11.3.2011, s. 1, Celex 32011L0016).

för uppgift i sådana upplysningar för utvärdering av samarbetet från en annan medlemsstat som överlämnats till Europeiska kommissionen och vidarebefordrats till Sverige, om det kan antas att myndighetens möjlighet att utvärdera samarbete enligt lagen motverkas om uppgiften röjs.

Sekretess gäller vidare i sådan verksamhet för uppgift i en rapport eller ett annat dokument som utarbetats av Europeiska kommissionen på grundval av sådana upplysningar som avses i första stycket, om kommissionen inte samtyckt till att uppgiften röjs.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst fyrtio år.

8 §²

Den tystnadsplikt som följer av 7 § andra stycket inskränker rätten enligt 1 kap. 1 § tryckfrihetsförordningen och 1 kap. 1 och 2 §§ yttrandefrihetsgrundlagen att meddela och offentliggöra uppgifter.

Den tystnadsplikt som följer av 7 § andra stycket och 7 a § andra stycket inskränker rätten enligt 1 kap. 1 § tryckfrihetsförordningen och 1 kap. 1 och 2 §§ yttrandefrihetsgrundlagen att meddela och offentliggöra uppgifter.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2013.

² Senaste lydelse 2010:1361.

2.5 Förslag till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244)

Prop. 2012/13:4

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om skatteförfarandelagen (2011:1244) dels att 37 kap. 1 §, 41 kap. 1 och 4 §§, 43 kap. 1 § och 47 kap. 1 § ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas två nya paragrafer, 37 kap. 11 § och 41 kap. 2 a §, samt närmast före 37 kap. 11 § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

37 kap.

1 §

I detta kapitel finns bestämmelser om föreläggande att

- fullgöra uppgiftsskyldighet (2 §),
- medverka personligen (3 §), och
- lämna uppgift (4–10 §§).

- lämna uppgift (4–11 §§).

Utbyte av upplysningar med en annan stat eller utländsk jurisdiktion

11 §

Om Skatteverket har tagit emot en begäran om upplysningar och verket behöver en uppgift för att kunna fullgöra sina skyldigheter enligt lagen (2012:000) om administrativt samarbete inom Europeiska unionen i fråga om beskattning eller ett avtal som medför skyldighet att utbyta upplysningar i skatteärenden, gäller följande.

Skatteverket får förelägga

- 1. den som de begärda upplysningarna avser, att lämna uppgift som verket behöver, eller*
- 2. den som är eller kan antas vara bokföringsskyldig enligt bokföringslagen (1999:1078) eller som är en annan juridisk person än ett dödsbo, att lämna uppgift som verket behöver om en rättshandling med någon annan.*

¹ Jfr rådets direktiv 2011/16/EU av den 15 februari 2011 om administrativt samarbete i fråga om beskattning (EUT L 64, 11.3.2011, s. 1, Celex 32011L0016).

Om det finns särskilda skäl får även någon annan person än som avses i andra stycket 2 föreläggas att lämna sådan uppgift som avses där.

41 kap.

1 §

I detta kapitel finns bestämmelser om

- syftet med en revision (2 §),
- vem som får revideras (3 §),
- beslut om revision (4 och 5 §§),
- samverkan (6 §),
- revisorns befogenheter (7 §),
- den reviderades skyldigheter (8–11 §§),
- föreläggande (12 §), och
- revisionens avslutande (13 och 14 §§).

2 a §

Om Skatteverket har tagit emot en begäran om upplysningar och verket behöver uppgifter för att kunna fullgöra sina skyldigheter enligt lagen (2012:000) om administrativt samarbete inom Europeiska unionen i fråga om beskattning eller ett avtal som medför skyldighet att utbyta upplysningar i skatteärenden, gäller följande.

Skatteverket får besluta om revision för att inhämta uppgifter som verket behöver från den som de begärda upplysningarna avser.

Skatteverket får besluta om revision också för att inhämta sådana uppgifter från någon annan än den som de begärda upplysningarna avser.

4 §

Ett beslut om revision ska innehålla

1. uppgift om syftet med revisionen,
2. uppgift om möjligheten att undanta uppgifter och handlingar från kontroll, och
3. förordnande av de tjänstemän som ska verkställa revisionen (revisorer).

Av uppgift som avses i första stycket 1 behöver det inte framgå vilken person eller rättshandling som kontrollen avser om

1. beslutet om revision gäller en sådan revision som avses i 2 § andra stycket, och

2. det finns särskilda skäl för att inte nämna personen eller rättshandlingen.

Av uppgift som avses i första stycket 1 behöver det inte framgå vilken person eller rättshandling som kontrollen *eller uppgifterna* avser om

1. beslutet om revision gäller en sådan revision som avses i 2 § andra stycket *eller 2 a § andra stycket*, och

43 kap.

1 §

Den som i ett ärende eller mål har haft kostnader för ombud, biträde, utredning eller annat som denne skäligen har behövt för att ta till vara sin rätt har, efter ansökan, rätt till ersättning om

1. den sökandes yrkanden i ärendet eller målet bifalls helt eller delvis,
2. ärendet eller målet avser en fråga som är av betydelse för rättstillämpningen, eller
3. det finns synnerliga skäl för ersättning.

Rätt till ersättning finns dock inte i ärenden som ska handläggas av behörig myndighet enligt *skatteavtal eller enligt det avtal som avses i lagen (2004:982) om avtal mellan Sveriges Exportråd och Taipeis delegation i Sverige beträffande skatter på inkomst.*

Rätt till ersättning finns dock inte i ärenden som ska handläggas av behörig myndighet enligt

1. *lagen (2012:000) om administrativt samarbete inom Europeiska unionen i fråga om beskattning,*

2. *ett skatteavtal eller ett avtal om informationsutbyte i skatteärenden, eller*

3. *ett avtal som avses i lagen (2004:982) om avtal mellan Sveriges Exportråd och Taipeis delegation i Sverige beträffande skatter på inkomst.*

47 kap.

1 §

Ett föreläggande som gäller kontroll av uppgifts- eller dokumentationsskyldighet får inte avse en uppgift i en sådan handling som inte får tas i beslag enligt 27 kap. 2 § rättegångsbalken.

Ett föreläggande som gäller kontroll av uppgifts- eller dokumentationsskyldighet *eller som är ett föreläggande enligt 37 kap. 11 §* får inte avse en uppgift i en sådan handling som inte får tas i beslag enligt 27 kap. 2 § rättegångsbalken.

Ett sådant föreläggande får inte heller avse en uppgift som har ett betydande skyddsintresse om det finns särskilda omständigheter som gör att uppgiften inte bör komma till någon annans kännedom och uppgiftens skyddsintresse är större än dess betydelse för kontrollen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2013.

Europeiska kommissionen lade i början av 2009 fram ett förslag till nytt direktiv om administrativt samarbete i fråga om beskattning, avsett att ersätta det nuvarande direktivet 77/799/EEG. Det nya direktivet antogs vid Ekofin-rådets möte den 15 februari 2011 och börjar tillämpas i medlemsstaterna den 1 januari 2013. Direktivet finns i *bilaga 1*.

Inom Finansdepartementet har promemoria Genomförande av det nya EU-direktivet om administrativt samarbete i fråga om beskattning upprättats med förslag till författningsreglering för att genomföra det nya direktivet. Promemorians lagförslag finns i *bilaga 2*. Promemorian har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 3*. Remissvaren finns tillgängliga i ärendet (dnr Fi2012/394).

Lagrådet

Regeringen beslutade den 31 maj 2012 att inhämta Lagrådets yttrande över de lagförslag som finns i *bilaga 4*. Lagrådets yttrande finns i *bilaga 5*. Regeringen har i huvudsak följt Lagrådets synpunkter. Regeringen behandlar vissa av Lagrådets synpunkter under avsnitten 6.2 och 6.23. I övrigt behandlas Lagrådets synpunkter i författningskommentaren. Vissa språkliga förändringar har även gjorts i förhållande till lagrådsremissens lagförslag.

4 Handräckningsdirektivet

4.1 Nuvarande reglering

När Sverige blev medlem i Europeiska unionen genomfördes det dåvarande handräckningsdirektivet, rådets direktiv 77/799/EEG av den 19 december 1977 om ömsesidig handräckning i ärenden rörande direkta och indirekta skatter (det gamla handräckningsdirektivet) genom att en ny 21 § om handräckning inom Europeiska gemenskapen infördes i lagen (1990:314) om ömsesidig handräckning i skatteärenden, förkortad LÖHS. Paragrafen har därefter ändrats vid ett flertal tillfällen.

Vid en ändring som trädde i kraft den 1 januari 2004 tillkom bl.a., med anledning av rådets förordning (EG) nr 1798/2003 av den 7 oktober 2003 om administrativt samarbete i fråga om mervärdesskatt, ett andra stycke i 21 § som hänvisade till förordningen. Genom en ändring som trädde i kraft den 1 juli 2005 infördes i det andra stycket också en hänvisning till rådets förordning (EG) nr 2073/2004 av den 16 november 2004 om administrativt samarbete i fråga om punktskatter. På grund av ändringar i det gamla handräckningsdirektivet ändrades 21 § samtidigt så att även 13 och 20 §§ om delgivning av handlingar blev tillämpliga. Genom ändringar som trädde i kraft den 15 april 2011 ersattes, med anledning av att Lissabonfördraget trädde i kraft, ”Europeiska gemenskapen” med ”Europeiska unionen”. Genom en ändring som trädde i kraft den

1 januari 2012 tillkom ett tredje stycke i paragrafen som hänvisar till lagen (2011:1537) om bistånd med indrivning av skatter och avgifter inom Europeiska unionen.

4.2 Det nya handräckningsdirektivet

Ett nytt handräckningsdirektiv (rådets direktiv 2011/16/EU) antogs vid Ekofin-rådets möte den 15 februari 2011 och ska börja tillämpas i medlemsstaterna den 1 januari 2013. Nya tillämpningsföreskrifter är under utarbetande och kommer att beslutas av Europeiska kommissionen efter avslutande av nu pågående beredning i den genom artikel 26 i det nya handräckningsdirektivet inrättade kommittén för administrativt samarbete i fråga om beskattning.

I förhållande till det gamla handräckningsdirektivet innebär det nya mer långtgående skyldigheter för medlemsstaterna, framför allt när det gäller att utföra utredningar för att få fram upplysningar som en annan medlemsstat begärt. En nyhet är att det föreskrivs att en anmodad medlemsstat inte har rätt att vägra att lämna upplysningar enbart därför att den inte har något eget intresse av denna information. En annan nyhet är att den anmodade myndigheten inte kan vägra att lämna upplysningar enbart på grund av att dessa innehas av en bank eller ett annat finansinstitut, en förvaltare eller en person som agerar i egenskap av ombud eller förvaltare, eller på grund av att upplysningarna rör ägarintressen i en person (se artikel 26 i OECD:s modellavtal för beskattning av inkomst och kapital).

Bestämmelserna om utbyte av upplysningar på begäran har på detta sätt fått en utformning som överensstämmer med den internationellt accepterade standarden för informationsutbyte på skatteområdet.

Ytterligare en nyhet är att det finns bestämmelser om återkoppling vid utbyte av upplysningar.

Bestämmelserna i det nya handräckningsdirektivet är också betydligt mer detaljerade än bestämmelserna i det gamla.

5 Allmänna utgångspunkter för genomförandet av det nya handräckningsdirektivet

<p>Regeringens förslag: Sådant administrativt samarbete som avses i direktivet ska regleras i en särskild lag om administrativt samarbete inom Europeiska unionen i fråga om beskattning.</p>

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Kammarrätten i Jönköping* anser att direktivets krav på ett bra sätt transformerats till svensk författning men har vissa författningstekniska synpunkter. *Förvaltningsrätten i Malmö* anser att direktivet kommer att bli ändamålsenligt implementerat i svensk rätt och

tillstyrker förslagen. *Datainspektionen* har vissa synpunkter avseende dataskyddsfrågor. *Skatteverkets* synpunkter innebär huvudsakligen att det behövs förtydliganden och avgränsningar av olika definitioner och begrepp. *Sveriges advokatsamfund* har ingen erinran mot förslaget om att genomföra direktivet. *Svenska Bankföreningen* har i huvudsak inget att erinra mot förslagen. *Svenskt Näringsliv* tillstyrker i huvudsak förslagen. Svenska Bankföreningen och Svenskt Näringsliv föreslår även att den särskilda utredare som fått i uppdrag att utreda stärkt rättsäkerhet i skatteförfarandet (dir 2012:14) ges vissa ytterligare uppdrag när det gäller partsinsyn, överklaganderätt och förbud mot s.k. fishing expeditions.

Vad gäller förslaget att sådant administrativt samarbete som avses i direktivet ska regleras i en särskild lag anser Kammarrätten i Jönköping att det framstår som mest lämpligt att i stället inarbeta bestämmelserna i lagen (1990:314), om ömsesidig handräckning i skatteärenden, förkortad LÖHS. Ingen av de övriga remissinstanserna uttalar sig särskilt om placeringen av bestämmelserna.

Skälen för regeringens förslag: Syftet med huvuddelen av förslagen i propositionen är att genomföra det nya handräckningsdirektivet på ett sådant sätt att det är klart vad som gäller vid samarbete som avses i direktivet, såväl i fall där Skatteverket begär åtgärder av en myndighet i en annan medlemsstat i Europeiska unionen som i fall där en myndighet i en annan medlemsstat begär åtgärder av Skatteverket.

I LÖHS finns bestämmelser om bl.a. sådan handräckning som behandlas i det nya handräckningsdirektivet. Bestämmelserna tillämpas i varje fall som det finns en överenskommelse mellan Sverige och främmande stat om ömsesidig handräckning i skatteärenden. I 21 § LÖHS anges vilka bestämmelser som ska tillämpas vid handräckning inom Europeiska unionen. Regleringen i det nya direktivet är dock i vissa avseenden så specifik och detaljerad att den inte har, eller att det åtminstone kan ifrågasättas om den har, någon exakt motsvarighet i befintliga svenska bestämmelser. En viss särreglering av sådant samarbete som avses i handräckningsdirektivet är därför nödvändig.

Enligt 8 kap. 2 § första stycket 2 regeringsformen ska föreskrifter meddelas genom lag om de avser förhållandet mellan enskilda och det allmänna under förutsättning att föreskrifterna gäller skyldigheter för enskilda eller i övrigt avser ingrepp i enskildas personliga eller ekonomiska förhållanden. Varken det gamla eller det nya handräckningsdirektivet påverkar medlemsstaternas utformning av sina materiella skattelagstiftningar. Det nya handräckningsdirektivet föranleder således inte införande av några föreskrifter som i sig påverkar enskildas skattebörda. Handräckningsdirektiven syftar dock till att genom administrativt samarbete förstärka medlemsstaternas möjligheter att få information om och beskatta t.ex. oredovisade inkomster. Skyldigheterna och möjligheterna för Skatteverket att, i egenskap av behörig myndighet i Sverige, på de sätt som avses i direktivet bl.a. lämna respektive begära upplysningar kan således ändå väntas få viss betydelse för beskattningen både i Sverige och i andra medlemsstater. Med anledning av detta och att det rör sig om utbyte av uppgifter om enskilda, bedömer regeringen att bestämmelser om flera av de i direktivet reglerade formerna av administrativt samarbete bör tas in i lag.

Det återstår att ta ställning till om bestämmelserna ska föras in i någon eller några befintliga lagar eller i en särskild lag om sådant samarbete som avses i handräckningsdirektivet.

Valet står i första hand mellan att komplettera bestämmelserna i LÖHS med de ytterligare bestämmelser som krävs för att genomföra det nya handräckningsdirektivet eller ta in bestämmelserna om handräckning enligt direktivet i en ny lag som enbart reglerar samarbetet enligt handräckningsdirektivet. Av betydelse för om man ska välja den ena eller den andra lösningen bör vara bl.a. hur valet påverkar den totala omfattningen av och strukturen hos regelverket.

Om man enbart ser till tillämpningen av handräckningsdirektivet framstår det som en attraktiv lösning att bryta ut bestämmelserna som avser tillämpning av direktivet ur LÖHS och ta in de bestämmelser som behövs för genomförande av det nya handräckningsdirektivet i en särskild lag som bara behandlar samarbete som avses i direktivet. En nackdel med den lösningen kan, som *Kammarrätten i Jönköping* också påpekat, naturligtvis sägas vara att den behöriga myndigheten, dvs. Skatteverket, får olika författningar att tillämpa beroende på om det gäller sådant samarbete som avses i handräckningsdirektivet eller samarbete med stöd av något annat instrument. Det är dock bara en fråga om den formella uppdelningen, eftersom det i sak under alla förhållanden kommer att gälla delvis olika regler beroende på vilket instrument som åberopas. Något avgörande skäl mot att ta in bestämmelserna i en särskild lag kan detta inte anses vara. En annan faktor att beakta är bestämmelsernas omfattning. Även om vissa bestämmelser som i promemorian föreslås tas in i lag här inte föreslås regleras i lagform skulle den omfattande särreglering i lag som ändå krävs avseende samarbete som avses i direktivet riskera att störa strukturen i LÖHS om bestämmelserna placeras där.

Motsvarande avvägning gjordes med anledning av rådets direktiv 2010/24/EU av den 16 mars 2010 om ömsesidigt bistånd för indrivning av fordringar som avser skatter, avgifter och andra åtgärder. Det direktivet har nu genomförts genom en ny särskild lag, lagen (2011:1537) om bistånd med indrivning av skatter och avgifter inom Europeiska unionen.

Vid en samlad bedömning talar enligt regeringens mening det mesta för att placera den reglering som krävs för genomförande av det nya handräckningsdirektivet i en särskild lag. Bortsett från 21 § första stycket kommer bestämmelserna i LÖHS att finnas kvar oförändrade, eftersom de fortfarande är tillämpliga på handräckning med stöd av exempelvis det nordiska skattehandräckningsavtalet, skatteavtal med utomnordiska stater eller Europaråds- och OECD-konventionen om ömsesidig handräckning i skatteärenden.

Svenska Bankföreningens och *Svenskt Näringslivs* förslag om att den särskilda utredare som fått i uppdrag att utreda stärkt rättsäkerhet i skatteförfarandet ska ges vissa ytterligare uppdrag kan inte behandlas i detta lagstiftningsärende.

6 Närmare om förslaget till genomförande av direktivet

Prop. 2012/13:4

6.1 Artikel 1, Syfte

Regeringens förslag: I den nya lagen ska tas in en för utbyte av upplysningar och de andra formerna av administrativt samarbete gemensam bestämmelse som klargör vilka åtgärder som får begäras hos en behörig myndighet i en annan medlemsstat och ska vidtas på begäran av en sådan myndighet respektive utan begäran. En bestämmelse ska också tas in om att Skatteverket får begära att åtgärder vidtas av en myndighet i en annan medlemsstat endast om det kan göras utan att det skulle leda till att en affärshemlighet, företagshemlighet eller ett i näringsverksamhet använt förfaringsätt röjs och utan att det medför utlämnande av upplysningar som det skulle strida mot allmänna hänsyn att lämna.

Regeringens bedömning: Den nya lagen bör inte innehålla någon generell bestämmelse om att sådana upplysningar som kan antas vara relevanta för administration och verkställighet av andra medlemsstaters nationella lagstiftning i fråga om de skatter som avses ska lämnas till behörig myndighet i annan stat. Denna avgränsning bör i stället tas in i de bestämmelser där den är aktuell.

Promemorians förslag och bedömning: Promemorians förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. I promemorian föreslås inte någon bestämmelse i den nya lagen om begränsningar av när Skatteverket får begära åtgärd i en annan medlemsstat med hänsyn till att det skulle leda till att en affärshemlighet röjs m.m. Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Skatteverket* föreslår att en generell bestämmelse om att lagen gäller för utbyte av upplysningar som är relevanta för administration och verkställighet, motsvarande artikel 1.1 i direktivet, tas in i lagen. Verket menar att lagen i sin helhet förlorar kraft om en sådan bestämmelse inte tas in. Skatteverket menar vidare att det av promemorians förslag inte tillräckligt tydligt framgår vilka begränsningar som kan finnas för Skatteverket att begära att åtgärder vidtas i en annan medlemsstat.

Skälen för regeringens förslag och bedömning: I *artikel 1.1* anges att det i direktivet fastställs de regler och förfaranden enligt vilka medlemsstaterna ska samarbeta med varandra för att utbyta sådana upplysningar som kan antas vara relevanta för administration och verkställighet av medlemsstaternas nationella lagstiftningar i fråga om de skatter som anges i artikel 2. Bestämmelsen har materiell betydelse eftersom den avgränsning av upplysningarnas art som anges där, genom hänvisningar i artiklarna 5 och 9, är avgörande för vilka upplysningar som en behörig myndighet enligt direktivet är skyldig att lämna på begäran respektive utan föregående begäran. Även i artikel 11 hänvisas det till artikel 1.1. Den avgränsning som görs i artikel 1.1 måste därför föras in i den nya lagen.

Detta kan göras antingen i en generell bestämmelse på samma sätt som i direktivet eller i var och en av de bestämmelser där avgränsningen är aktuell. För det första tillvägagångssättet talar att de efterföljande bestämmelserna kan utformas så att de blir enklare och mer överblickbara. För det andra tillvägagångssättet talar att den avgränsning som anges i artikel 1.1 är av betydelse endast för vissa av den behöriga myndighetens skyldigheter enligt direktivet. Den är inte heller av betydelse endast för utbyte av upplysningar eller för alla typer av utbyte av upplysningar. Genom att införa en särskild bestämmelse i inledningen av lagen där den avgränsning som görs i artikel 1.1 i direktivet tas in ges intrycket att denna är genomgående för i varje fall alla typer av utbyte av upplysningar. Vid obligatoriskt automatiskt utbyte av upplysningar gäller dock inte denna avgränsning. För det andra tillvägagångssättet talar även att varje enskild bestämmelse kan läsas fristående från en sådan särskild bestämmelse om vilka upplysningar som avses. Helt fristående kommer bestämmelserna dock ändå inte att vara eftersom det inte är lämpligt att tynga varje bestämmelse där det är aktuellt med att ange avgränsningarna i både artikel 1.1 och artikel 2.

Vad gäller *Skatteverkets* förslag om en generell bestämmelse motsvarande artikel 1.1 i direktivet kan det därutöver framhållas att det redan av den omständigheten att lagen gäller för sådant samarbete som avses i direktivet får anses tydligt framgå att lagen syftar till att genomföra direktivet samt att en sådan inledning bestämmelse som Skatteverket föreslår skulle kunna uppfattas som missvisande eftersom det i lagen också förekommer bestämmelser om andra former av samarbete än utbyte av upplysningar, t.ex. delgivning av handlingar.

Vid en sammantagen bedömning bör det inte införas någon separat bestämmelse i den nya lagen som motsvarar artikel 1.1 i direktivet. I stället bör den avgränsning som där görs föras in i var och en av de bestämmelser i lagen där den är aktuell.

För svenskt vidkommande faller det sig emellertid naturligt att införa en gemensam bestämmelse som slår fast den grundläggande skyldigheten att lämna respektive möjligheten att begära samarbete som avses i direktivet i de där angivna formerna.

Skatteverket menar att det av promemorians förslag inte tillräckligt tydligt framgår vilka begränsningar som kan finnas för Skatteverket att begära att åtgärder vidtas i en annan medlemsstat. Regeringen konstaterar att det av 14 och 15 §§ lagen (1990:314) om ömsesidig handräckning i skatteärenden, förkortad LÖHS, framgår att Skatteverket, i egenskap av behörig myndighet, får begära biträde med handräckning i främmande stat endast under förutsättning att motsvarande handräckningsåtgärd kan vidtas i Sverige i ett likartat ärende (15 § 1), framställningen kan göras utan att detta skulle medföra att upplysningar lämnas som skulle röja handels-, affärs-, industri- eller yrkeshemlighet eller kommersiell hemlighet eller i näringsverksamhet nyttjat förfaringsätt, om det skulle kunna leda till allvarligt förfång för näringsidkare i dennes näringsverksamhet (15 § 2) och framställningen kan göras utan att detta skulle medföra att upplysningar lämnas, vilkas överlämnande skulle strida mot allmänna hänsyn eller för Sverige väsentliga intressen (15 § 3).

Handräckningsdirektivet bygger, med ett fåtal specifika undantag, inte på ömsesidighet mellan medlemsstaterna när det gäller vad de behöriga

myndigheterna kan kräva av varandra utan reglerar i stället uttömmande vilka möjligheter och skyldigheter de behöriga myndigheterna har gentemot varandra. De behöriga myndigheternas rätt att begära åtgärder i andra medlemsstater är således inte beroende av att samma åtgärder kan vidtas i den egna staten på begäran av en behörig myndighet i en annan medlemsstat. Det saknas därför skäl att i den nya lagen ta in någon bestämmelse som motsvarar 15 § 1 LÖHS.

Direktivet ställer naturligtvis inte några krav på att en behörig myndighet ska begära åtgärder i andra medlemsstater utan reglerar i det avseendet endast skyldigheterna för den behöriga myndigheten i den andra medlemsstaten om den tar emot en sådan begäran. Det står därför medlemsstaterna fritt att reglera när deras respektive behöriga myndighet får begära att åtgärder vidtas i en annan medlemsstat. De intressen som 15 § 2 och 3 LÖHS avser att skydda kommer i det nya handräckningsdirektivet till uttryck i artikel 17. 4 som dock gäller när en behörig myndighet får vägra att lämna upplysningar. Enligt regeringens mening bör dessa intressen skyddas även på så sätt att Skatteverket ska få begära att åtgärder vidtas i en annan medlemsstat endast om det kan göras utan att de intressen som anges i artikel 17.4 kränks. En bestämmelse med denna begränsning bör enligt regeringens mening tas in i den nya lagen.

I den svenska språkversionen av direktivet används begreppet ”allmän ordning”. För att tydliggöra att det som avses är vad som i den franska språkversionen uttrycks ”l'ordre public” och inte vad som i t.ex. 1 § polislagen (1984:387) avses med uttrycket ”allmän ordning och säkerhet” bör i den nu aktuella bestämmelsen begreppet ”allmänna hänsyn” i stället användas. ”Allmänna hänsyn” är också det begrepp som används i 15 § 3 LÖHS.

Artikel 1.2 saknar egentligt materiellt innehåll och kräver i sig inte något genomförande i nationell rätt.

I *artikel 1.3* föreskrivs att direktivet inte ska påverka tillämpningen i medlemsstaterna av reglerna om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål. Vidare föreskrivs att direktivet inte heller ska påverka medlemsstaternas fullgörande av eventuella skyldigheter när det gäller mer omfattande administrativt samarbete som följer av andra rättsliga instrument, däri inbegripet bilaterala eller multilaterala avtal. Att direktivet inte inskränker Sveriges åtaganden enligt andra internationella överenskommelser ter sig självklart och någon bestämmelse om detta behöver inte införas i svensk rätt.

6.2 Artikel 2, Tillämpningsområde

Regeringens förslag: Direktivets bestämmelser om tillämpningsområdet ska, i sak, i sin helhet tas in i den nya lagen.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Skatteverket* anser att bestämmelsen måste förtydligas eftersom det är oklart om alla områden som nämns i artikel 355 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt omfattas eller om det bara är de som nämns i artikel 52 i fördraget om Europeiska unionen

som omfattas. Enligt verkets mening är det vidare inte bra att den enskilde ska behöva läsa två olika fördrag för att kunna konstatera vilka områden som omfattas av lagen. Verket föreslår att det i stället i lagtexten direkt skrivs ut de områden som omfattas. Ingen av de övriga remissinstanserna uttalar sig särskilt om genomförandet av artikel 2 i direktivet.

Skälen för regeringens förslag: Avgränsningen av direktivets tillämpningsområde är av grundläggande betydelse för såväl tillämpande myndigheter som enskilda som berörs av samarbetet. Det är därför viktigt att lätt kunna ta del av bestämmelserna om direktivets tillämpningsområde och någon annan lösning kan knappast komma i fråga än att återge dessa i den nya lagen.

I artikel 2.3 i direktivet föreskrivs att de skatter som anges i punkt 1 inte i något fall ska tolkas som att de omfattar a) avgifter, t.ex. för intyg och andra handlingar som utfärdas av offentliga myndigheter, eller b) avgifter av avtalsmässig karaktär, t.ex. ersättning för allmännyttiga tjänster. *Lagrådet* har ifrågasatt behovet av att ta in en bestämmelse med detta innehåll i den nya lagen eftersom det redan framgår att lagen endast gäller för skatter. Enligt regeringens bedömning bör en bestämmelse som i sak återger innehållet i artikel 2.3 dock tas in i lagen eftersom den kan få betydelse vid bedömningar av vilka av de skatter och avgifter som i andra medlemsstater benämns skatter som ska omfattas av lagen.

Med avseende på de territorier som omfattas överensstämmer den föreslagna bestämmelsen i den nya lagen med artikel 2.4 i direktivet. Bestämmelsen kan enligt regeringens mening inte tolkas på annat sätt än att samtliga medlemsstater som anges i artikel 52.1 i fördraget om Europeiska unionen och samtliga territorier som avses i artikel 355 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (vilken artikel 52.2 hänvisar till) omfattas. Att i lagtexten räkna upp vilka stater och territorier som omfattas skulle innebära att lagen skulle behöva ändras när de aktuella artiklarna i fördragen ändras. Enligt regeringens mening bör bestämmelsen därför inte utformas som *Skatteverket* föreslår.

6.3 Artikel 3, Definitioner

Regeringens förslag: De definitioner som anges i artikel 3 i direktivet ska, med tre undantag, tas in i den nya lagen utan några ändringar i sak.

I lagen ska definitionen av begreppet ”automatiskt utbyte” dock inte innefatta en definition av begreppet ”tillgängliga upplysningar”.

I stället för begreppet ”administrativ utredning” ska begreppet ”utredning” användas i den nya lagen.

Regeringens bedömning: Definitionerna av uttrycken ”anmodad myndighet”, ”på elektronisk väg” och ”CCN-nätet” bör inte tas in i lagen.

Promemorians förslag och bedömning: Promemorians förslag och bedömning överensstämmer i huvudsak med regeringens. I promemorian föreslås att det i lagen införs en definition av begreppet ”tillgängliga upp-

lysningar”. Vidare föreslås begreppet ”sökande myndighet” användas i stället för det i direktivet använda begreppet ”begärande myndighet”.

Remissinstanserna: *Skatteverket* föreslår att begreppet ”begärande myndighet” inte ändras till begreppet ”sökande myndighet” i lagen. Verket anför att ett sådant byte skulle skapa förvirring eftersom ett annat begrepp används än i direktivet och inom andra områden avseende informationsutbyte inom Europeiska unionen. Vidare anser verket att ”sökande” är ett mindre adekvat uttryck än ”begärande”. *Skatteverket* påpekar också att avgörande för om en svensk investeringsfond ska omfattas av definitionen av ”person” är om den är skattskyldig i någon annan medlemsstat och att detta därför måste utredas för att kunna avgöra om en sådan fond omfattas av lagen. Ingen av de övriga remissinstanserna uttalar sig särskilt om genomförandet av artikel 3 i direktivet.

Skälen för regeringens förslag och bedömning: Det underlättar formuleringen av bestämmelserna i den nya lagen att de definitioner i artikel 3 som avser begrepp som också förekommer i lagen återges i en särskild bestämmelse där. Begreppen ”anmodad myndighet”, ”på elektronisk väg” och ”CCN-nätet” används inte i den nya lagen. Definitionerna av de begreppen bör därför uteslutas. I direktivet innefattar definitionen av begreppet ”automatiskt utbyte” även en definition av begreppet ”tillgängliga upplysningar”. Eftersom det sistnämnda begreppet inte används i den nya lagen bör någon definition av det inte tas in där.

I stället för begreppet ”administrativ utredning” som används i den svenska språkversionen av direktivet bör i den nya lagen begreppet ”utredning” användas. Begreppet ”utredning” har valts främst för att det används även i skatteförfarandelagen.

I promemorian föreslogs begreppet ”sökande myndighet” användas i stället för begreppet ”begärande myndighet”. Skälen till detta var endast att underlätta den språkliga utformningen av bestämmelserna i den nya lagen. Med hänsyn till att begreppet ”begärande myndighet” används vid administrativt samarbete inom Europeiska unionen när det gäller mervärdesskatt och punktskatter bör det begreppet, såsom *Skatteverket* föreslår, enligt regeringens bedömning användas även här.

Med anledning av vad *Skatteverket* anför avseende svenska investeringsfonder och definitionen av begreppet ”person” konstaterar regeringen följande.

Svenska investeringsfonder är enligt 4 kap. 1 § lagen (2004:46) om investeringsfonder inte juridiska personer. Enligt 2 kap. 3 § inkomstskattelagen (1999:1229), förkortad IL, ska dock bestämmelserna om juridiska personer tillämpas också på investeringsfonder. Enligt 6 kap. 5 § IL är svenska investeringsfonder emellertid inte skattskyldiga för inkomst av tillgångar som ingår i fonden. Den som äger andel i en investeringsfond schablonbeskattas i stället i förhållande till värdet på de egna andelarna. Andelsägaren beskattas också för utdelning från fonden och för kapitalvinster när fondandelar avyttras. För fysiska personer och dödsbon lämnas kontrolluppgift om den schablonintäkt som en andelsägare i en investeringsfond ska ta upp. Förvaltare av investeringsfonder har ingen deklARATIONSSKYLDIGHET avseende fonderna. Eftersom svenska investeringsfonder inte är fysiska eller juridiska personer och därmed inte kan utföra rättshandlingar samt är undantagna från beskattning i Sverige omfattas de av definitionen av ”person” i direktivet och den nya lagen

endast om de omfattas av en skatt i en annan medlemsstat som täcks av direktivet och lagen.

Med anledning av att fonderna är undantagna från beskattning i Sverige kommer det knappast att bli aktuellt för Skatteverket att med stöd av den nya lagen begära upplysningar om eller andra åtgärder avseende sådana. De fall då det kan bli behövt att avgöra om en svensk investeringsfond omfattas av definitionen av "person" i lagen är således när Skatteverket lämnar upplysningar till en annan medlemsstat eller vidtar andra åtgärder för en annan medlemsstats räkning.

Skatteverket är inte skyldigt att lämna upplysningar på begäran från en behörig myndighet i annan medlemsstat om de sannolikt inte är relevanta för ett skatteärende i den staten (se om detta även i avsnitt 6.5). Vid utbyte av upplysningar om svenska investeringsfonder på begäran bör Skatteverket således om det behövs få information från den begärande myndigheten om att fonden omfattas av en skatt i den andra medlemsstaten som täcks av direktivet och lagen. Om den begärande myndigheten inte lämnar denna information självmant kan Skatteverket begära komplettering i det avseendet.

Eftersom förvaltare av investeringsfonder inte har deklARATIONSSKYLDIGHET avseende fonderna och några kontrolluppgifter eller liknande inte heller lämnas avseende inkomster och tillgångar i fonderna har Skatteverket inte sådana upplysningar tillgängliga på ett sådant sätt att det medför skyldighet att överföra dem genom automatiskt utbyte.

Skyldigheten att lämna upplysningar utan föregående begäran uppstår endast om Skatteverket utan ytterligare utredning kan anta att upplysningarna är relevanta för administration och verkställighet av en annan medlemsstats nationella lagstiftning i fråga om de skatter som lagen gäller. I detta ligger att Skatteverket inte är skyldigt att lämna upplysningar om en svensk investeringsfond om det inte kan antas att den omfattas av en skatt som lagen täcker (och därmed omfattas av begreppet "person" i lagen).

Vid tillämpning av bestämmelsen om närvaro av tjänsteman från annan medlemsstat saknar det betydelse om en svensk investeringsfond omfattas av begreppet.

Eftersom en svensk investeringsfond varken är en fysisk eller juridisk person kan den inte delges enligt delgivningslagen (2010:1932). Däremot kan andelsägarna i och förvaltaren av fonden delges.

Mot denna bakgrund bedömer regeringen att den problematik som *Skatteverket* tar upp i detta avseende i praktiken inte torde komma att vålla några svårigheter vid tillämpningen av den nya lagen.

6.4 Artikel 4, Organisation

Regeringens bedömning: Bestämmelserna i artikel 4 om behörig myndighet, delegering av samarbetet m.m. behöver inte genomföras i lagform.

Promemorians bedömning: Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Ingen av remissinstanserna uttalar sig särskilt om genomförandet av artikel 4 i direktivet.

Skälen för regeringens bedömning: Artikel 4 innehåller bestämmelser av skilda slag. I punkt 1 föreskrivs skyldighet för varje medlemsstat att underrätta kommissionen om sin behöriga myndighet och skyldighet för kommissionen att göra denna information tillgänglig. I punkt 2 första stycket föreskrivs en skyldighet för den behöriga myndigheten att utse ett centralt kontaktkontor, som enligt andra stycket också kan utses som ansvarig för kontakterna med kommissionen. Punkterna 3 och 4 anger möjligheter till delegering av behörig myndighetsuppgifter. Enligt punkten 5 ska de tjänstemän som medverkar i administrativt samarbete enligt direktivet under alla omständigheter anses vara behöriga tjänstemän för detta ändamål i enlighet med villkor som fastställs av de behöriga myndigheterna. I punkterna 6 och 7 föreskrivs skyldighet för ett kontaktkontor eller en behörig tjänsteman att underrätta det centrala kontaktkontoret om en begäran eller ett svar på en begäran om samarbete samt i visst fall utan dröjsmål överlämna en begäran till det centrala kontaktkontoret. I punkt 2 finns också bestämmelser om skyldighet för den behöriga myndigheten att underrätta kommissionen och de övriga medlemsstaterna om det centrala kontaktkontoret samt att underrätta kommissionen om det centrala kontaktkontoret utses som ansvarig för kontakterna med kommissionen. I punkterna 3 och 4 finns vidare bestämmelser om det centrala kontaktkontorets skyldighet att hålla förteckningar över kontaktkontoret och behöriga tjänstemän aktuella samt ställa dessa till förfogande för de centrala kontaktkontoren i de övriga berörda medlemsstaterna och för kommissionen.

Det handlar här i många delar om krav på ett ”faktiskt handlande” vid ett enda tillfälle, snarare än ett regelverk för den löpande hanteringen. Sverige har fullgjort den underrättelseskyldighet som föreskrivs i punkt 1 genom underrättelse till kommissionen den 6 april 2011. Eftersom den behöriga myndigheten, Skatteverket, är rikstäckande kan den reglering som blir aktuell vid ett utnyttjande av de delegeringsmöjligheter som föreskrivs i artikeln lämpligen ske genom interna regler hos verket, t.ex. i arbetsordningen. Det kan dock övervägas att införa bestämmelser i förordningsform med det huvudsakliga innehållet i artikel 4.

6.5 Artikel 5, Utbyte av upplysningar på begäran

Regeringens förslag: En bestämmelse ska tas in i den nya lagen som återger innehållet i artikel 5 avseende skyldigheten att lämna upplysningar på begäran från en annan medlemsstat.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Datainspektionen* menar att den omständigheten att det varken avseende utbyte av upplysningar på begäran eller utan föregående begäran finns något nödvändighetskriterium inskrivet i lagen när det gäller urvalet av de uppgifter som kan komma att utbytas eller på annat sätt behandlas kan medföra ett informationsutbyte av personuppgifter som omfattar mer än vad som är nödvändigt. Enligt *Datain-*

spektionen finns det därmed en risk för att behandlingen av personuppgifter kommer att stå i strid med grundläggande bestämmelser i dataskyddslagstiftningen. *Sveriges advokatsamfund* är kritiskt mot att det inte närmare framgår av lagtexten vem som ska bedöma vilka upplysningar som kan antas vara relevanta för administration och verkställighet av den andra medlemsstatens nationella lagstiftning och hur denna bedömning ska göras. Ingen av de övriga remissinstanserna uttalar sig särskilt om genomförandet av artikel 5 i direktivet.

Skälen för regeringens förslag: I artikel 5 föreskrivs den anmodade myndighetens skyldighet att lämna upplysningar till den begärande myndigheten. Skatteverket kommer att vara den behöriga myndigheten i Sverige. En bestämmelse som fastställer Skatteverkets skyldighet att på begäran lämna upplysningar till en begärande myndighet bör tas in i den nya lagen. I inledningen av den nya lagen upplyses om Skatteverkets möjlighet att enligt direktivet begära motsvarande upplysningar från en behörig myndighet i en annan medlemsstat.

I artikel 5 hänvisas till sådana upplysningar som avses i artikel 1.1. I enlighet med bedömningen i avsnitt 6.1 bör den avgränsning av upplysningar som görs i artikel 1.1 i direktivet i lagen i stället tas in direkt i bl.a. bestämmelsen om Skatteverkets skyldighet enligt artikel 5. Uttrycket *kan antas vara relevant* i artikel 1.1 syftar till ett utbyte av upplysningar i vidast möjliga omfattning men klargör samtidigt att det inte står medlemsstaterna fritt att genomföra så kallade ”fishing expeditions” eller begära upplysningar som sannolikt inte är relevanta för ett skatteärende avseende en viss bestämd skattskyldig.

Sveriges advokatsamfund är kritiskt mot att det inte av lagtexten framgår vem som ska bedöma om upplysningarna är relevanta på det sätt som avses och hur den bedömningen ska göras. Eftersom bestämmelsen anger i vilka fall Skatteverket är skyldigt att lämna upplysningar måste det enligt regeringens mening dock anses tydligt att det är Skatteverket som ska göra denna bedömning. Normalt bör de omständigheter som Skatteverket behöver för att bedöma om uppgifterna har sådan relevans som krävs framgå redan av begäran om utbyte av upplysningar. Om så inte är fallet kan Skatteverket ställa krav på den andra behöriga myndigheten att komplettera sin begäran med behövlig information. Om den andra behöriga myndigheten inte kan göra antagligt att upplysningarna har den relevans som krävs föreligger ingen skyldighet för Skatteverket att lämna upplysningarna.

Med anledning av vad *Datainspektionen* anför avseende behovet av ett nödvändighetskriterium med hänsyn till grundläggande bestämmelser i dataskyddslagstiftningen vill regeringen framhålla följande. I direktivet föreskrivs en skyldighet för den anmodade myndigheten att lämna ”alla sådana upplysningar som kan antas vara relevanta för administration och verkställighet av den andra medlemsstatens nationella lagstiftning i fråga om de skatter som avses i artikel 2”. Något utrymme för medlemsstaterna att begränsa sina behöriga myndigheters skyldighet till att lämna sådana upplysningar som är nödvändiga finns inte och om ett sådant kriterium skulle införas i den nya lagen skulle Sverige därför inte uppfylla sina åtaganden enligt direktivet. I förarbetena till lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet, förkortad SdbL, anges att en lag om behandling av personuppgifter inte

styr skatteförvaltningens verksamhet, utan att verksamhetens inriktning i stället bestäms av den materiella och processuella lagstiftningen på beskattningsområdet jämte de instruktioner som gäller för skatteförvaltningen (prop. 2000/01:33 s. 123). Av 1 kap. 4 § SdbL framgår sammanfattningsvis att uppgifter får behandlas för tillhandahållande av information som behövs hos Skatteverket för att verket ska kunna utföra sin verksamhet. Bistånd med handräckning i skatteärenden i enlighet med olika EU-rättsakter, internationella överenskommelser och lagar är en del av den verksamheten. Något nödvändighetskriterium bör inte införas i den här aktuella bestämmelsen. Se även avsnitt 6.25.

6.6 Artikel 6, Administrativa utredningar

Regeringens förslag: Bestämmelser ska tas in i den nya lagen som i sak återger innehållet i artikel 6.1 och 6.3, där skyldigheten att utföra utredningar närmare preciseras.

En bestämmelse ska införas i skatteförfarandelagen om att Skatteverket, om verket har tagit emot en begäran om upplysningar, får förelägga den som de begärda upplysningarna avser att lämna uppgift som verket behöver för att kunna fullgöra sin skyldighet att lämna upplysningar på begäran enligt den nya lagen, ett skatteavtal eller ett informationsutbytesavtal. En bestämmelse ska också tas in om att Skatteverket då även får utfärda s.k. tredjemansföreläggande för att inhämta sådan uppgift.

Vidare ska bestämmelser införas i skatteförfarandelagen om att Skatteverket, om verket har tagit emot en begäran om upplysningar, får besluta om revision för att inhämta uppgifter som verket behöver för att kunna fullgöra sin skyldighet att lämna upplysningar på begäran enligt den nya lagen, ett skatteavtal eller ett informationsutbytesavtal. En bestämmelse ska även tas in om att verket får besluta om s.k. tredjemansrevision för att inhämta sådana uppgifter.

Därutöver ska bestämmelser tas in i skatteförfarandelagen som klargör att rätt till ersättning för kostnader för ombud, biträde eller utredning inte finns i ärenden som ska handläggas av behörig myndighet enligt den nya lagen eller ett avtal om informationsutbyte i skatteärenden.

Promemorians förslag: Promemorians förslag överensstämmer i sak med regeringens. Enligt promemorians förslag anges i de nya bestämmelserna om föreläggande och revision att de får tillämpas för att inhämta uppgifter som behövs respektive är av betydelse för kontroll av uppgiftsskyldighet enligt skattelagstiftningen i en annan medlemsstat inom Europeiska unionen eller en annan stat med vilken Sverige ingått avtal om utbyte av upplysningar i skatteärenden.

Remissinstanserna: *Skatteverket* är kritiskt till att de föreslagna nya bestämmelserna i skatteförfarandelagen begränsar sig till inhämtande av uppgifter som är av betydelse för respektive behövs för kontroll av uppgiftsskyldighet enligt skattelagstiftningen i en annan stat. Skatteverket menar dels att denna begränsning kan leda till oönskade diskussioner och

processer avseende omfattningen av utländska uppgiftsskyldigheter, dels att den kan vara för snäv eftersom det vid informationsutbyte oftast är ett mer omfattande och bakomliggande material som ska inhämtas. Vidare anser verket det i flera fall vara olämpligt att använda ordet ”stat” eftersom det dessutom syftar på avtalsparter som inte är självständiga stater. *Sveriges advokatsamfund* menar att bestämmelsen om skyldigheten att utföra utredningar innebär att Skatteverket kan bli skyldigt att utföra utredningar trots att de upplysningar som därigenom inhämtas inte får lämnas. *Svenska Bankföreningen* anför att direktivets reglering av ”fishing expeditions” bör uppmärksammas i kommentaren till de ändringar som görs i skatteförfarandelagen. Bankföreningen föreslår också att en uttrycklig bestämmelse om proportionalitetsprincipen tas in i den nya lagen. *Svenskt Näringsliv* anser att generella tredjemansrevisioner och tredjemansförelägganden bör undantas från informationsutbytet. Ingen av de övriga remissinstanserna uttalar sig särskilt om genomförandet av artikel 6 i direktivet.

Skälen för regeringens förslag

Utredningsskyldighet

I artikeln föreskrivs den anmodade myndighetens skyldighet att genom utredning inhämta sådana upplysningar som avses i artikel 5. I *artikel 6.1* föreskrivs att den anmodade myndigheten ska se till att de administrativa utredningar utförs som krävs för att få fram de upplysningar som avses i artikel 5. En bestämmelse om detta bör tas in i den nya lagen.

Den tolkning av bestämmelsen om Skatteverkets skyldighet att utföra utredningar som *Sveriges advokatsamfund* ger uttryck för är inte avsedd. Om Skatteverket inte har någon skyldighet att lämna upplysningar finns det inte heller någon skyldighet att utföra någon utredning för att få fram de upplysningarna. Detta behöver enligt regeringens bedömning inte anges uttryckligen i lagtexten.

Samma förfaranden som om Skatteverket hade agerat på eget initiativ

I *artikel 6.3* föreskrivs att den anmodade myndigheten, för att erhålla de begärda upplysningarna eller genomföra den begärda administrativa utredningen, ska följa samma förfaranden som den skulle ha gjort om den hade agerat på eget initiativ eller på begäran av en annan myndighet i den egna medlemsstaten. Innehållet i den bestämmelsen bör i sak tas in i den nya lagen. I bestämmelsen i den nya lagen bör detta dock i stället uttryckas på det sättet att Skatteverket ska tillämpa samma förfarande som om det hade gällt ett eget skatteärende.

Vid utredningar för inhämtande av upplysningar som en begärande myndighet i en annan medlemsstat begärt i enlighet med direktivet ska skatteförfarandelagen (2011:1244), förkortad SFL, således tillämpas i relevanta delar samt även i övrigt de förfaranden följas som skulle ha följts om utredningen hade gjorts på Skatteverkets initiativ.

Med anledning av vad *Svenska Bankföreningen* och *Svenskt Näringsliv* anför avseende tredjemansrevisioner, tredjemansförelägganden samt ”fishing expeditions” vill regeringen göra följande förtydligande.

Uttalandet i direktivets preambel att det inte står medlemsstaterna fritt att genomföra så kallade ”fishing expeditions” eller begära upplysningar som sannolikt inte är relevanta för ett skatteärende avseende en viss bestämd skattskyldig tar sikte på de behöriga myndigheternas möjligheter att på det sätt som avses i direktivet begära upplysningar från behöriga myndigheter i andra medlemsstater. I sitt sammanhang kan detta uttalande enligt regeringens mening inte tolkas på så sätt att det innebär begränsningar i medlemsstaternas möjligheter till utredningsåtgärder i den egna staten för att inhämta upplysningar åt en annan medlemsstat. Att sådana begränsningar inte åsyftas framgår enligt regeringens mening också av innehållet i artikel 6.3 som innebär att utredning ska göras i enlighet med nationella regler och förfaranden. Det finns därför inte förutsättningar att, på det sätt som *Svenskt Näringsliv* föreslår, undanta vissa typer av tredjemansrevisioner och tredjemansförelägganden från informationsutbytet. I detta sammanhang ska dock uppmärksammas att en särskild utredare har fått i uppdrag att utreda möjligheterna till stärkt rättssäkerhet i skatteförfarandet i vissa avseenden (dir. 2012:14) och därvid analysera bl.a. reglerna om tredjemansrevision.

Förbud mot begränsningar av möjligheterna till utredning avseende information som svenska myndigheter inte har intresse av

För förståelsen av artikel 6.3 måste även artikel 17.2 och 18.1 beaktas. Enligt artikel 17.2 ska direktivet inte medföra någon skyldighet för en anmodad medlemsstat att utföra utredningar eller överlämna upplysningar om det skulle strida mot dess lagstiftning att för egna ändamål utföra sådana utredningar eller inhämta de begärda upplysningarna. I artikel 18.1 föreskrivs att den anmodade medlemsstaten, när en annan medlemsstat begär upplysningar enligt direktivet, ska använda de medel som den förfogar över för att inhämta de begärda upplysningarna även om den anmodade medlemsstaten kanske inte behöver upplysningarna för egna beskattningsändamål. I artikel 18.1 anges vidare att bl.a. artikel 17.2 inte i något fall medför rätt för en anmodad medlemsstat att vägra lämna upplysningar enbart därför att den inte har något eget intresse av denna information. När en annan medlemsstat begär upplysningar från Sverige tillåter direktivet således inte att denna begäran vägras med anledning av att svensk lag inte tillåter att behövlig utredning görs om denna nationella begränsning beror endast på att Sverige och svenska myndigheter saknar intresse av informationen, dvs. att uppgifterna saknar betydelse för beskattningen i Sverige. Se vidare avsnitt 6.18.

Skatteverkets möjligheter till utredning

De bestämmelser i SFL som främst kan bli aktuella att tillämpa vid administrativa utredningar enligt direktivet är bestämmelserna i 37 kap. om föreläggande, 41 kap. om revision, 44 kap. om vitesföreläggande och 45 kap. om bevissäkring. Till de bestämmelserna är också bl.a. 47 kap. om uppgifter och handlingar som ska undantas från kontroll kopplat.

För att på ett tydligt sätt klargöra att Sverige uppfyller direktivets krav i detta avseende bör enligt regeringens mening nya bestämmelser införas i SFL om att Skatteverket får vidta utredningsåtgärder för att inhämta

uppgifter som behövs för att kunna fullgöra den i direktivet föreskrivna skyldigheten att lämna upplysningar på begäran. De upplysningar som kan förutses begäras av andra medlemsstater kommer oftast att ha betydelse även för beskattningen i Sverige. Exempel på uppgifter som inte är av betydelse för beskattningen i Sverige är en persons underlag för förmögenhetsskatt i en annan medlemsstat. Ett annat exempel är när en begränsat skattskyldig person bedriver näringsverksamhet i Sverige som av någon anledning inte medför ett fast driftsställe här, t.ex. på grund av att verksamheten bedrivs i Sverige endast under en kort period.

Föreläggande och revision m.m.

En bestämmelse bör införas i SFL om att Skatteverket, om verket har tagit emot en begäran om upplysningar, får förelägga den som de begärda upplysningarna avser att lämna uppgift som verket behöver för att kunna fullgöra sin skyldighet att lämna upplysningar på begäran enligt den nya lagen. En bestämmelse ska också tas in om att Skatteverket då även får utfärda s.k. tredjemansföreläggande för att inhämta sådan uppgift.

Vidare ska bestämmelser införas i SFL om att Skatteverket, om verket har tagit emot en begäran om upplysningar, får besluta om revision för att inhämta uppgifter som verket behöver för att kunna fullgöra sin skyldighet att lämna upplysningar på begäran enligt den nya lagen. Det ska även tas in en bestämmelse om att verket då får besluta om tredjemansrevision för att inhämta sådana uppgifter.

Dessa bestämmelser kommer således inte att, på det sätt som kritiserats av *Skatteverket*, begränsa sig till inhämtande av uppgifter som är av betydelse för kontroll av uppgiftsskyldighet i en annan stat, utan ramarna för vilka uppgifter som får inhämtas bestäms i stället av vilka uppgifter Skatteverket behöver för att kunna fullgöra sina skyldigheter enligt den nya lagen.

Några mindre ändringar bör göras i 41 kap. 4 § andra stycket och 47 kap. 1 § SFL för att bestämmelserna ska omfatta även förelägganden och revisioner enligt de nya bestämmelserna. Övriga bestämmelser i 41 kap., 44 kap., 45 kap. och 47 kap. som avser förelägganden och revision blir dock tillämpliga på förelägganden och revisioner enligt de nya bestämmelserna utan att några ändringar behöver göras.

I likhet med vad som anges i promemorian bedömer regeringen att bestämmelserna om kontrollbesök enligt 42 kap. inte behöver ändras för att genomföra direktivet.

De föreslagna bestämmelserna innebär således att Sverige på ett tydligt sätt uppfyller de krav som enligt direktivet ställs på att, utan begränsningar som beror endast på att upplysningarna saknar betydelse för beskattningen i Sverige, tillämpa samma förfaranden vid inhämtande av upplysningar som begärts av en annan medlemsstat som skulle ha tillämpats om Skatteverket hade agerat på eget initiativ.

Ersättning för kostnader för ombud, biträde eller utredning

När det gäller ärenden om informationsutbyte som enligt ett skatteavtal ska handläggas av behörig myndighet framgår det uttryckligen av 43 kap. 1 § andra stycket SFL att rätt till ersättning inte finns. I likhet med sådana

ärenden bedömer regeringen att inte heller ärenden enligt den nya lagen är av sådan karaktär att bestämmelserna om ersättning i 43 kap. SFL bör omfatta dem (jfr. prop. 2009/10:17 s. 113 och prop. 2010/11:165 s. 879).

En bestämmelse bör därför införas i SFL som klargör att rätt till ersättning inte heller föreligger i ärenden som handläggs enligt den nya lagen. Det ska dock uppmärksammas att bl.a. reglerna om ersättning för kostnader ska analyseras inom ramen för utredningen om stärkt rättssäkerhet i skatteförfarandet (dir. 2012:14).

Proportionalitetsbedömningar m.m.

Artikel 6.3 innebär en skyldighet för Skatteverket att utnyttja de utredningsmedel som enligt nationell rätt finns att tillgå för att erhålla upplysningar, men bestämmelsen begränsar även Skatteverkets skyldighet att utföra utredningar, t.ex. på så sätt att proportionalitetsbedömningen enligt 2 kap. 5 § SFL och den avvägning som alltid ska göras mellan nyttan av en utredningsåtgärd och dess kostnad för det allmänna ska göras även när utredningen föranleds av en begäran om upplysningar enligt direktivet. När utredningen föranleds av en begäran om upplysningar från en annan medlemsstat måste vid sådana avvägningar nytta för den andra medlemsstaten och dess myndigheter jämföras med nytta för den svenska staten och svenska myndigheter.

Svenska Bankföreningen föreslår att en uttrycklig bestämmelse om proportionalitetsprincipen tas in i den föreslagna lagen om administrativt samarbete inom Europeiska unionen i fråga om beskattning. Regeringen vill med anledning av detta framhålla följande. Av direktivet följer en skyldighet för Skatteverket att, i egenskap av behörig myndighet i Sverige, företa utredningar samt inhämta och överlämna upplysningar till andra medlemsstater. Proportionalitetsprincipen har naturligtvis beaktats vid utformningen av direktivet. När det gäller lämnande av upplysningar som verket redan har tillgång till, oavsett om de inhämtats med anledning av en begäran om upplysningar eller av någon annan anledning, är det enligt regeringens bedömning inte förenligt med direktivet att införa möjligheter för Skatteverket att vägra lämna upplysningar utöver de som uttryckligen anges i direktivet. I artikel 17.3 föreskrivs att direktivet inte ska medföra någon skyldighet för en anmodad medlemsstat att utföra utredningar eller överlämna upplysningar om det skulle strida mot dess lagstiftning att för egna ändamål utföra sådana utredningar eller inhämta de begärda upplysningarna. Skatteverkets utredningar och inhämtande av upplysningar inom ramen för det administrativa samarbetet sker med stöd av skatteförfarandelagen där proportionalitetsprincipen som redan nämnts är kodifierad och därför, enligt artikel 17.3 i direktivet, får tillämpas på samma sätt som när det gäller utredning av svenskt beskattningsunderlag. Mot denna bakgrund finns inte skäl att ta in en bestämmelse om proportionalitetsprincipen även i lagen om administrativt samarbete inom Europeiska unionen i fråga om beskattning.

En annan fråga är i vilken utsträckning direktivet tillåter Skatteverket att efter begäran från en behörig myndighet i en annan medlemsstat vägra att lämna upplysningar som avser kalenderår som gått ut mer än sex år före det att begäran om utbyte av upplysningar inkom. Skatteverket får enligt huvudregeln inte besluta om omprövning till nackdel för den som beslutet gäller senare än sex år från utgången av det kalenderår då beskattningsåret har gått ut. Ett beslut att lämna upplysningar till en behörig myndighet i en annan medlemsstat är dock inte ett sådant omprövningsbeslut och Skatteverket torde enligt nationell rätt vara oförhindrat att lämna ovannämnda upplysningar, om verket fortfarande har tillgång till dem. Skatteverket är därför skyldigt att lämna sådana uppgifter. Direktivet medför dock inte någon utökad skyldighet för Skatteverket att spara uppgifter.

Genom utformningen av de nu föreslagna bestämmelserna i SFL klargörs att det är den andra statens behov av uppgifterna som är avgörande för om utredningsåtgärder kan vidtas. Det innebär bl.a. att Skatteverket kan företa utredningsåtgärder så länge de eftersökta uppgifterna kan användas för beskattningsändamål i den andra staten. Svenska bestämmelser om skyldighet för skattskyldiga m.fl. att bevara underlag påverkas dock inte av detta.

Åtaganden som följer av avtal om informationsutbyte i skatteärenden

Sverige har ingått ett antal överenskommelser om informationsutbyte på begäran i skatteärenden med såväl EU-medlemsstater som andra stater och utländska jurisdiktioner. Det informationsutbytet följer en internationellt accepterad standard som utarbetats av OECD. Denna standard uttrycks i artikel 26 i OECD:s modellavtal (Model Tax Convention on Income and on Capital) med kommentarer. Samma standard kommer även till uttryck i OECD:s särskilda modellavtal för informationsutbyte i skatteärenden (Agreement on Exchange of Information on Tax Matters) med kommentarer och i Europaråds- och OECD-konventionen om ömsesidig handräckning i skatteärenden samt den förklarande rapporten till denna.

Artikel 26 i OECD:s modellavtal behandlar utbyte av upplysningar. Av artikel 26.3 a) framgår att en avtalsslutande stat därvid inte är skyldig att vidta förvaltningsåtgärder som avviker från lagstiftning och administrativ praxis i den staten eller i den andra avtalsslutande staten. I artikel 26.4 föreskrivs att en avtalsslutande stat, när den andra avtalsslutande staten begär upplysningar, ska använda de medel som den förfogar över för att inhämta de begärda upplysningarna, även om denna stat inte har behov av upplysningarna för sina egna beskattningsändamål. Av artikel 26.4 framgår vidare bl.a. att begränsningen i artikel 26.3 a) inte medför rätt för en avtalsslutande stat att vägra att lämna upplysningar uteslutande därför att denna stat inte har något eget intresse av sådana upplysningar. Motsvarande bestämmelser finns även i det särskilda modellavtalet för informationsutbyte i skatteärenden och Europaråds- och OECD-konventionen om ömsesidig handräckning i skatteärenden.

I likhet med handräkningsdirektivet förbjuder således ovan angivna modellavtal och konvention en stat eller utländsk jurisdiktion att vägra lämna upplysningar eller vidta utredningar med hänvisning till att det enligt nationell lagstiftning endast är möjligt att utreda förhållanden som är av intresse för egna beskattningsändamål. De bestämmelser som föreslås införs i SFL om Skatteverkets möjligheter att inhämta uppgifter som verket behöver för att fullgöra sina skyldigheter enligt den nya lagen bör därför utsträckas till att även gälla uppgifter som behövs för fullgörande av motsvarande skyldigheter enligt ett avtal med en annan stat eller utländsk jurisdiktion som medför skyldighet att utbyta upplysningar i skatteärenden.

Som redan nämnts framgår det av 43 kap. 1 § andra stycket SFL att rätt till ersättning för kostnader för ombud, biträde eller utredning inte finns i ärenden som ska handläggas av behörig myndighet enligt skatteavtal. Bestämmelsen bör ändras så att det förtydligas att detta gäller även ärenden enligt avtal som endast behandlar informationsutbyte i skatteärenden. Det ska dock, som redan nämnts, uppmärksammas att bl.a. reglerna om ersättning för kostnader ska analyseras inom ramen för utredningen om stärkt rättssäkerhet i skatteförfarandet (dir. 2012:14).

6.7 Artikel 7, Tidsfrister för utbyte av upplysningar på begäran

Regeringens bedömning: Innehållet i bestämmelserna i artikel 7, om tidsfrister för utbyte av upplysningar på begäran, behöver inte genomföras i lagform.

Promemorians förslag: Promemorians förslag innefattar en bedömning som överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Ingen av remissinstanserna uttalar sig särskilt om genomförandet av artikel 7 i direktivet.

Skälen för regeringens bedömning: I artikel 7 regleras de tidsfrister som gäller för den anmodade myndigheten vid utbyte av upplysningar på begäran och bekräftelse av mottagande av en sådan begäran samt underrättelser till den begärande myndigheten. Innehållet i bestämmelserna genomförs lämpligen i en förordning som regeringen meddelar.

6.8 Artikel 8, Räckvidd och villkor för det obligatoriska automatiska utbytet av upplysningar

Regeringens förslag: En bestämmelse ska tas in i den nya lagen som i sak återger innehållet i artikel 8.1, om automatiskt utbyte av upplysningar avseende fem kategorier av inkomster och tillgångar. I bestämmelsen ska uttryckligen anges att det är fråga om upplysningar som Skatteverket erhållit i form av kontrolluppgifter eller motsvarande uppgifter och uppgifter i inkomstdeklarationer. Den del av artikel 8.1 som föreskriver att upplysningsskyldigheten gäller upplysningar rörande beskattningsperioder från och med den 1 januari 2014 ska tas in i form av en ikraftträdandebestämmelse till den nya lagen.

Bestämmelser ska också tas in i den nya lagen om att upplysningar ska överföras automatiskt åtminstone en gång om året och om att upplysningar inte ska överföras genom automatiskt utbyte till en medlemsstat som inte har meddelat kommissionen att den har upplysningar tillgängliga beträffande någon enda av de fem kategorierna av inkomster och tillgångar.

Vidare ska en bestämmelse tas in i den nya lagen om att Skatteverket, om en behörig myndighet i en annan medlemsstat meddelat att den inte önskar få vissa upplysningar, inte ska överföra sådana upplysningar.

Regeringens bedömning: Det behöver i övrigt inte införas några bestämmelser i lag för att genomföra artikel 8 i direktivet.

Promemorians förslag och bedömning: Promemorians förslag och bedömning överensstämmer i huvudsak med regeringens. Enligt promemorians förslag ska Skatteverket dock endast överföra upplysningar som verket erhållit i form av kontrolluppgifter och uppgifter i inkomstdeklarationer men inte i form av uppgifter som motsvarar kontrolluppgifter. I promemorians förslag till bestämmelserna används också begreppen ”bosatta” och ”fast egendom” i stället för begreppen ”hemmahörande” respektive ”fastighet”.

Remissinstanserna: *Skatteverket* föreslår att bestämmelsen inte begränsas till att avse upplysningar som verket erhållit i form av kontrolluppgifter och uppgifter i deklarationer utan att den också ska gälla för upplysningar som verket erhållit i form av, i förhållande till kontrolluppgifter, motsvarande upplysningar. Verket menar också att det i lagtexten bör anges att verket bara behöver lämna upplysningar som verket regelbundet får tillgång till. Vidare menar verket att begreppet ”inkomst av anställning” bör förtydligas. Avseende styrelsearvoden anför verket att det vore önskvärt att kontrolluppgift lämnades om detta särskilt. När det gäller ägande av och inkomster från fast egendom anför verket att det bör förtydligas om skyldigheten gäller även upplysningar om juridiska personer, eftersom bestämmelsen enligt sin ordalydelse endast avser personer ”bosatta” i den andra medlemsstaten och därmed endast avser fysiska personer. Verket har även synpunkter på begreppet ”fast egendom”. Slutligen anser Skatteverket att det bör finnas en mer utförlig beskrivning av tanken bakom att uppgifter i inkomstdeklarationer ska överföras. *Sveriges advokatsamfund* noterar att begreppet ”bosatta” inte

är definierat och ifrågasätter hur skattemyndigheten i ett land ska veta om en viss person är bosatt i ett annat land. Ingen av de övriga remissinstanserna uttalar sig särskilt om genomförandet av artikel 8 i direktivet.

Skälen för regeringens förslag och bedömning: I *artikel 8.1* anges att den behöriga myndigheten i varje medlemsstat genom ett automatiskt utbyte av upplysningar till varje annan medlemsstats behöriga myndighet ska lämna tillgängliga upplysningar rörande beskattningsperioder från och med den 1 januari 2014 avseende personer bosatta i den andra medlemsstaten när det gäller följande specificerade kategorier av inkomst och kapital, såsom de får förstås enligt den nationella lagstiftningen i den medlemsstat som lämnar upplysningarna: a) Inkomster från anställning, b) styrelsearvodet, c) livförsäkringsprodukter som inte omfattas av andra unionsrättsakter om utbyte av upplysningar och andra liknande åtgärder, d) pensioner, och e) ägande av och inkomster från fast egendom.

Innehållet i artikel 8.1 bör, bortsett från den delen som gäller vilka beskattningsperioder skyldigheten omfattar, tas in i den nya lagen.

Skatteverket menar att begreppet ”inkomster från anställning” bör förtydligas. Regeringen vill i det avseendet framhålla att begreppet överensstämmer med det som används i den svenska språkversionen av direktivet. Det bör uppmärksammas att de bestämmelser som behövs för att genomföra artikel 8 i direktivet ska sättas i kraft i medlemsstaterna först den 1 januari 2015 och att arbete för närvarande pågår hos kommissionen, inom ramen för det kommittéförfarande som avses i artikel 26, med att bestämma de praktiska formerna för det automatiska utbytet. Detta torde utmytna i en förordning eller ett beslut om genomförande av direktivet eller en kombination av dessa. Inom ramen för detta arbete diskuteras även vad som avses med respektive kategori av inkomst och kapital. Ytterst är det dock endast EU-domstolen som slutligt kan avgöra detta. Regeringen bedömer därför att begreppet ”inkomster från anställning” varken kan eller bör preciseras närmare här. Begreppets innebörd blir i stället en fråga för rättstillämpningen.

Skyldigheten enligt denna bestämmelse att lämna upplysningar omfattar endast sådana upplysningar som den behöriga myndigheten har tillgång till. I artikel 8.2 i direktivet anges att medlemsstaterna före den 1 januari 2014 ska informera kommissionen om de kategorier av inkomster och tillgångar för vilka de har upplysningar tillgängliga. Någon skyldighet att utföra utredningar i enskilda fall för att inhämta sådana upplysningar eller i syfte att fastställa om det är en sådan upplysning som ska överföras automatiskt finns inte. Eftersom de upplysningar som ska lämnas enligt definitionen av automatiskt utbyte i artikel 3 ska vara bestämda på förhand och det också på förhand ska kunna fastställas vilka upplysningar medlemsstaterna har tillgång till, gäller skyldigheten enligt artikel 8.1 inte sådana upplysningar som den behöriga myndigheten av en tillfällighet får tillgång till vid något enstaka tillfälle. För *Skatteverkets* del innebär detta att uppgiftsskyldigheten endast gäller t.ex. kontrolluppgifter och uppgifter i inkomstdeklarationer. Eftersom sådana upplysningar också kan förekomma i t.ex. arbetsgivardeklarationer och förenklade skattedeklarationer bör det, såsom *Skatteverket* i sak föreslår, anges i den nya lagen att det är fråga om upplysningar som erhållits i form av kontrolluppgifter eller motsvarande uppgifter och uppgifter i inkomstdeklarationer. På detta sätt

tydliggörs att skyldigheten att automatiskt överföra upplysningar endast gäller sådana upplysningar som Skatteverket regelbundet får tillgång till. Enligt regeringens bedömning saknas det därför skäl att, såsom *Skatteverket* föreslår, uttryckligen ange detta i lagtexten.

Med anledning av att *Skatteverket* tar upp frågan om uppgifter i inkomstdeklarationer kan följande sägas. De kategorier av inkomster och kapital som räknas upp i artikel 8.1 är till största delen sådana som det typiskt sett lämnas kontrolluppgifter eller motsvarande uppgifter om. Normalt sett är det därför sådana uppgifter som ska överföras automatiskt. Om en kontrolluppgift eller motsvarande uppgift rättas eller kommer in först efter uppmaning och detta sker efter att det automatiska utbytet ägt rum bör den utländska myndigheten uppmärksammas på detta genom att upplysningar överlämnas utan föregående begäran. Att en kontrolluppgift eller motsvarande uppgift är felaktig eller borde ha lämnats kan t.ex. uppmärksammas när den skattskyldige deklarerar inkomsten. Det finns dock även inkomster som omfattas av de kategorier som räknas upp i artikel 8.1 men som det inte lämnas kontrolluppgifter eller motsvarande uppgifter om, t.ex. inkomst från uthyrning av en fastighet. När det gäller sådana inkomster måste i stället uppgifter i inkomstdeklarationer överföras vid automatiskt utbyte.

Direktivet ställer inte krav på medlemsstaterna att ha särskilda uppgifter tillgängliga avseende styrelsearvoden. Frågan som *Skatteverket* tar upp angående särskild kontrolluppgift för styrelsearvoden får övervägas i annat sammanhang.

Såsom *Skatteverket* påpekar bör begreppet ”bosatta” användas när det är endast fysiska personers hemvist som åsyftas. I den föreslagna bestämmelsen bör därför i stället begreppet ”hemmahörande” användas. För fysiska personer avses dock med detta att de är bosatta i den andra medlemsstaten. I stället för begreppet ”fast egendom” bör vidare enligt regeringens mening begreppet ”fastighet”, som definieras i 2 kap. 6 § IL, användas.

Sveriges advokatsamfund noterar att begreppet ”bosatta” inte är definierat och ifrågasätter hur skattemyndigheten i ett land ska veta om en viss person är bosatt i ett annat land. Regeringen vill med anledning av detta framhålla att det som avses med begreppet ”hemmahörande” inte är någonting annat än vad som avses i direktivet. I den engelska språkversionen av direktivet används begreppet ”residents”. Anledningen till att samma begrepp inte valts i lagen som används i den svenska språkversionen har förklarats ovan. Vad direktivet innebär i detta avseende kan slutligen endast avgöras av EU-domstolen. Enligt regeringens bedömning bör det överlämnas till rättstillämpningen att avgöra denna fråga. Vad sedan gäller frågan om en skattemyndighets vetskap om var en person är hemmahörande, kan det framhållas att artikel 8 i direktivet inte ställer några krav på att utredning ska vidtas av de behöriga myndigheterna. Skatteverket behöver således endast överföra upplysningar avseende personer som utifrån tillgängliga uppgifter kan antas vara hemmahörande i en annan medlemsstat.

Den del av bestämmelsen i artikel 8.1 som föreskriver att uppgiftsskyldigheten gäller upplysningar rörande beskattningsperioder från och med den 1 januari 2014 bör brytas ut och införas i form av en ikraftträdande bestämmelse till den nya lagen.

Artikel 8.2 riktar sig till medlemsstaterna och innebär bara ett krav på ett ”faktiskt handlande” vid ett enda tillfälle, snarare än ett regelverk för den löpande hanteringen. Några bestämmelser behöver inte tas in i svensk rätt för att genomföra bestämmelserna.

I *artikel 8.3 första och andra meningen* föreskrivs att en medlemsstats behöriga myndighet får meddela varje annan medlemsstats behöriga myndighet att den inte önskar erhålla upplysningar beträffande någon eller några av de kategorier av inkomst och kapital som avses i punkt 1 eller att den inte önskar erhålla upplysningar om inkomster och kapital som inte överstiger ett visst tröskelvärde samt att den behöriga myndigheten ska underrätta kommissionen om detta. Möjligheten för Skatteverket och behöriga myndigheter i andra medlemsstater att meddela att de inte önskar erhålla vissa uppgifter ter sig självklar. Med anledning av Skatteverkets skyldighet att i så fall också meddela kommissionen om detta bör det dock övervägas att i förordningsform införa bestämmelser med innehållet i första och andra meningen i artikel 8.3. Eftersom det knappast finns någon anledning för Skatteverket att överföra upplysningar till en behörig myndighet som inte önskar få dem och det skulle kunna medföra onödigt administrativt arbete för den behöriga myndigheten i den andra medlemsstaten om överföring av sådana uppgifter sker, bör det i den nya lagen införas en bestämmelse om att Skatteverket inte genom automatiskt utbyte ska överföra sådana upplysningar till behöriga myndigheter som dessa meddelat att de inte önskar få.

I *artikel 8.3 tredje meningen* föreskrivs att det kan anses att en medlemsstat inte önskar få upplysningar i enlighet med punkt 1 om den inte informerar kommissionen om någon kategori alls för vilken den har upplysningar tillgängliga. Bestämmelsen avses av allt att döma fungera som ett påtryckningsmedel för att få så många medlemsstater som möjligt att regelbundet inhämta kontrolluppgifter eller liknande rörande i varje fall någon av de fem kategorierna samt informera kommissionen om vilka kategorier de inhämtar sådana uppgifter om. Innebörden av bestämmelsen är att Skatteverket inte ska lämna uppgifter enligt artikel 8.1 till en behörig myndighet i en annan medlemsstat om den medlemsstaten inte informerat kommissionen om någon kategori i artikel 8.1 för vilken den har upplysningar tillgängliga. Bestämmelsen utgör således ett undantag från huvudregeln i artikel 8.1. Eftersom innehållet i artikel 8.1 föreslås införas i lag bör en bestämmelse om detta undantag också tas in i den nya lagen.

Artikel 8.4 riktar sig till medlemsstaterna och innebär bara ett krav på ett ”faktiskt handlande” vid ett enda tillfälle, snarare än ett regelverk för den löpande hanteringen. Några bestämmelser behöver inte tas in i svensk rätt för att genomföra bestämmelserna.

Artikel 8.5 riktar sig endast till kommissionen och rådet. Någon bestämmelse behöver inte införas i svensk lag med anledning av det som föreskrivs där. Det kan dock nämnas att det där kan utläsas att det finns en avsikt att i framtiden utvidga det automatiska utbytet på så sätt att upplysningar också ska lämnas när det gäller utdelningar, kapitalvinster och royalties.

I *artikel 8.6* föreskrivs att upplysningarna ska överföras åtminstone en gång om året, inom sex månader från utgången av det beskattningsår i medlemsstaten under vilket upplysningarna blev tillgängliga. Bestäm-

melsen har, i den del som gäller att upplysningar ska överföras åtminstone en gång per år så nära samband med den grundläggande bestämmelsen i artikel 8.1 om skyldigheten att lämna upplysningar att en bestämmelse om detta bör införas i den nya lagen, i anslutning till bestämmelsen med innehållet i artikel 8.1.

Artikel 8.7 riktar sig endast till kommissionen och någon bestämmelse behöver inte införas i lag med anledning av den.

I *Artikel 8.8* föreskrivs att medlemsstaterna, om de i bilaterala eller multilaterala avtal som ingås med andra medlemsstater kommer överens om ett automatiskt utbyte av upplysningar i fråga om ytterligare inkomst- och kapitalkategorier, ska anmäla dessa avtal till kommissionen som ska göra dem tillgängliga för alla övriga medlemsstater. Bestämmelsen riktar sig mot medlemsstaterna och det saknas skäl att involvera Skatteverket i den anmälningsplikt som föreskrivs där. Någon bestämmelse med innehållet i artikel 8.8 behöver inte införas i lag.

6.9 Artikel 9, Räckvidd och villkor för utbyte av upplysningar utan föregående begäran

Regeringens förslag: Bestämmelser ska tas in i den nya lagen som i sak återger innehållet i artikel 9 om möjlighet och i vissa fall skyldighet att lämna upplysningar utan föregående begäran.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Datainspektionens* synpunkter avseende genomförandet av artikel 9 i direktivet har behandlats i avsnitt 6.5. *Sveriges advokatsamfund* anser att artikel 9.1 c) kan tolkas som att Skatteverkets upplysningsskyldighet inte är begränsad till situationer där den ena parten i affärstransaktionerna är skattskyldig i Sverige, utan att skyldigheten föreligger även om ingen av de inblandade parterna är skattskyldig här. Ingen av de övriga remissinstanserna uttalar sig särskilt om genomförandet av artikel 9.

Skälen för regeringens förslag: I *artikel 9.1* föreskrivs att den behöriga myndigheten i varje medlemsstat ska lämna de upplysningar som avses i artikel 1.1 till den behöriga myndigheten i varje annan berörd medlemsstat i fem fall som räknas upp. Om något av de fem uppräknade fallen föreligger är Skatteverket således skyldigt att lämna upplysningar. Bestämmelser om denna skyldighet bör tas in i den nya lagen. I enlighet med bedömningen i avsnitt 6.1 ska den avgränsning av upplysningar som görs i artikel 1.1 i direktivet tas in i lagen direkt i bestämmelsen om Skatteverkets skyldighet enligt artikel 9.1. Regeringen delar inte *Sveriges advokatsamfunds* tolkning av artikel 9.1 c). Upplysningar ska enligt artikel 9 i varje enskilt fall lämnas från en medlemsstat till en annan. Det är dessa två medlemsstater som måste avses med ”en medlemsstat” respektive ”den andra medlemsstaten” i artikel 9.1. Den föreslagna bestämmelsen i den nya lagen innebär således att Sverige även i detta avseende uppfyller direktivets krav. Det bör dock framhållas att de nu föreslagna bestämmelserna överensstämmer med motsvarande bestäm-

melser i direktivet och att det ytterst endast är EU-domstolen som kan tolka direktivtexten. Det bör därför överlämnas till rättstillämpningen att närmare bestämma innebörden av de föreslagna bestämmelserna.

I *artikel 9.2* föreskrivs att de behöriga myndigheterna i vardera medlemsstat, genom utbyte utan föregående begäran, till de behöriga myndigheterna i de övriga medlemsstaterna får överlämna alla upplysningar som de har kännedom om och som kan vara användbara för behöriga myndigheter i de övriga medlemsstaterna. Bestämmelserna innebär inte någon skyldighet för Skatteverket att lämna upplysningar utan endast en möjlighet att göra det. Bestämmelsen visar att direktivet syftar till att möjliggöra ett vidare utbyte av upplysningar än det som de behöriga myndigheterna är skyldiga att delta i. I syfte att åskådliggöra detta också i den nya lagen bör även innehållet i artikel 9.2 tas in där.

6.10 Artikel 10, Tidsfrister för utbyte av upplysningar utan föregående begäran

Regeringens bedömning: Innehållet i bestämmelserna i artikel 10, om tidsfrister för lämnande av upplysningar utan föregående begäran, behöver inte genomföras i lagform.

Promemorians förslag: Promemorians förslag innefattar en bedömning som överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Ingen av remissinstanserna uttalar sig särskilt om genomförandet av artikel 10 i direktivet.

Skälen för regeringens bedömning: I *artikel 10.1* föreskrivs att den behöriga myndighet för vilken sådana upplysningar som avses i artikel 9.1 blir tillgängliga ska överlämna dessa upplysningar till den behöriga myndigheten i varje annan berörd medlemsstat snarast möjligt, dock senast en månad efter det att de blir tillgängliga.

I *artikel 10.2* föreskrivs att den behöriga myndighet till vilken uppgifterna har överlämnats enligt artikel 9, om möjligt på elektronisk väg, ska bekräfta mottagandet av uppgifterna för den behöriga myndighet som tillhandahöll dem, omedelbart och under alla omständigheter senast sju arbetsdagar efter mottagandet.

Någon tidsfrist för det valfria utbytet av upplysningar enligt artikel 9.2 föreskrivs inte i direktivet. Detta faller sig naturligt eftersom de behöriga myndigheterna inte har någon skyldighet att lämna sådana upplysningar.

De skyldigheter för Skatteverkets som följer av artikel 10 avser verkställighet av skyldigheten att lämna upplysningar utan föregående begäran. Sådana föreskrifter bör inte tas in i lag, utan kan i stället meddelas av regeringen i en förordning.

6.11 Artikel 11, Räckvidd och villkor för närvaro vid de administrativa myndigheterna och medverkan i administrativa utredningar

Regeringens förslag: En bestämmelse ska tas in i den nya lagen om möjlighet för Skatteverket att medge att företrädare för den begärande myndigheten får närvara på Skatteverkets kontor och vid utredningar som utförs i Sverige.

Regeringens bedömning: Det bör för närvarande inte införas någon möjlighet att, på det sätt som avses i artikel 11.2, låta en i Sverige besökande tjänsteman intervju personer eller granska handlingar.

Promemorians förslag och bedömning: Promemorians förslag och bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Kammarrätten i Jönköping* anser att bestämmelsen med fördel kan tas in i förordningsform. *Skatteverket* menar att det är önskvärt att det utreds och tydligt uttalas vad som gäller utifrån svensk rätt avseende myndighetsutövning om en svensk tjänsteman utnyttjar rätten till närvaro i en annan medlemsstat. *Sveriges advokatsamfund* påpekar att en utländsk tjänsteman som medges att närvara i Sverige inte torde omfattas av svensk tystnadsplikt. Ingen av de övriga remissinstanserna uttalar sig särskilt om genomförandet av artikel 11 i direktivet.

Skälen för regeringens förslag och bedömning: *Artikel 11.1 första stycket* ger de behöriga myndigheterna möjlighet att komma överens om att tjänstemän som bemyndigats av den begärande myndigheten ska få

- närvara vid de kontor där förvaltningsmyndigheterna i den anmodade medlemsstaten utför sina arbetsuppgifter (artikel 10.1 a), och
- närvara vid de administrativa utredningar som utförs på den anmodade medlemsstatens territorium (artikel 10.1 b).

Med anledning av vad *Kammarrätten i Jönköping* anför vill regeringen framhålla att närvaro av en utländsk myndighets tjänsteman vid Skatteverkets kontor och utredningar innebär en mer omedelbar form av utbyte av upplysningar. I stället för att begära upplysningar får den behöriga myndigheten i den andra medlemsstaten genom sin närvaro direkt tillgång till de upplysningar Skatteverket har tillgång till eller erhåller genom utredningar. De skäl som i avsnitt 5 anförts för att införa bestämmelserna om utbyte av upplysningar i lag har således giltighet även när det gäller bestämmelserna om närvaro av tjänsteman från annan medlemsstat. En bestämmelse om detta bör därför tas in i den nya lagen. Däremot bör det övervägas att utelämnas vissa andra bestämmelser som i promemorian föreslås tas in i den nya lagen (se avsnitt 6.12 och 6.14).

Sveriges advokatsamfund påpekar att en utländsk tjänsteman inte torde omfattas av svensk tystnadsplikt. Regeringen vill därför göra följande förtydligande. Närvaro av en utländsk tjänsteman får som nyss nämnts ses som en mer omedelbar form av utbyte av upplysningar. I direktivet föreskrivs skyldighet för Skatteverket att utbyta upplysningar och det lämnas ingen möjlighet för medlemsstaterna att överlämna upplysningar med sekretessförbehåll. I stället föreskriver direktivet att upplysningar som lämnas till en annan medlemsstat, t.ex. sådana som en utländsk

tjänsteman får del av vid närvaro i Sverige, ska omfattas av den sekretess och det skydd som liknande upplysningar ges i den andra medlemsstaten.

I *artikel 11.1 andra stycket* föreskrivs att om de begärda upplysningarna finns i dokumentation som den anmodade myndighetens tjänstemän har tillgång till ska den begärande myndighetens tjänstemän få kopior av denna. Någon bestämmelse om detta behöver inte införas i lag.

Genom *artikel 11.2 första stycket* ges den anmodade medlemsstaten möjlighet att, om det är tillåtet enligt dess lagstiftning, låta tjänstemän från den begärande medlemsstaten intervjua personer och granska handlingar. Någon sådan möjlighet finns inte för närvarande i svensk rätt. I 8 § andra stycket LÖHS föreskrivs att företrädare för en främmande stat inte får fatta beslut som rör utredningen i Sverige. Det innebär t.ex. att företrädaren inte kan bestämma att en viss person ska höras. Däremot torde det inte utesluta att företrädaren, sedan en behörig svensk tjänsteman beslutat att en viss person ska höras, själv kan få formulera frågor till denne. Dessa får dock närmast ses som förslag och det är den behöriga svenska tjänstemannen som ytterst har att besluta om en viss fråga ska ställas eller inte. Det torde inte finnas något intresse för Sveriges del av att nu införa en möjlighet för företrädare för en annan medlemsstat att agera på egen hand i utredning i Sverige, på sätt som avses i artikel 11.2.

I *artikel 11.2 andra stycket* föreskrivs att om den person som är föremål för utredning vägrar att respektera de utredningsåtgärder som vidtas av tjänstemän från den begärande myndigheten, ska den anmodade myndigheten behandla den vägran som om den hade skett mot dess egna tjänstemän. Eftersom det för närvarande inte bör införas någon möjlighet att låta en besökande tjänsteman från en annan medlemsstat intervjua personer eller granska handlingar i Sverige bör inte heller andra stycket i artikel 11.2 genomföras.

Med anledning av *Skatteverkets* önskan om klargörande avseende vad som enligt svensk rätt gäller för myndighetsutövning när en svensk tjänsteman, enligt vad som avses i artikel 11, närvarar i en annan medlemsstat kan följande framhållas. I 15 § 1 LÖHS föreskrivs att en framställning om biträde i en främmande stat får göras endast under förutsättning att motsvarande handräckningsåtgärd kan vidtas i Sverige i ett likartat ärende. Någon motsvarighet till den bestämmelsen föreslås inte införas i den nya lagen. Detta beror på att handräckningsdirektivet, med ett fåtal specifika undantag, inte bygger på ömsesidighet mellan medlemsstaterna. I direktivet föreskrivs inget hinder mot att svenska tjänstemän som närvarar i en annan medlemsstat, trots att utländska tjänstemän inte kan ges motsvarande möjligheter vid närvaro i Sverige, får intervjua personer och granska handlingar. När samarbetet sker med stöd av den nya lagen finns det inte heller något hinder mot detta enligt svensk rätt. Skatteverket är således oförhindrat att föreslå för den behöriga myndigheten i den andra medlemsstaten att verkets tjänstemän ska få intervjua personer och granska handlingar vid närvaro i den andra medlemsstaten. Avgörande för om de svenska tjänstemännen ska tillåtas detta är den andra medlemsstatens interna lagstiftning och den anmodade myndighetens inställning i frågan.

Kraven enligt *artikel 11.3* på en tillståndshandling riktar sig till den begärande myndigheten och dess tjänstemän och kräver inte någon

6.12 Artikel 12, Samtidiga kontroller

Regeringens bedömning: Det behöver inte tas in några bestämmelser i lag för att genomföra bestämmelserna om samtidiga kontroller i artikel 12.

Promemorians förslag: Promemorians förslag skiljer sig från regeringens bedömning. I promemorian föreslås att innehållet i artikel 12.1, 12.2 och 12.3 i sak ska tas in i den nya lagen.

Remissinstanserna: Ingen av remissinstanserna uttalar sig särskilt om genomförandet av artikel 12 i direktivet.

Skälen för regeringens förslag: I *artikel 12.1* anges att när två eller flera medlemsstater kommer överens om att på respektive eget territorium utföra samtidiga kontroller av en eller flera personer som är av gemensamt eller kompletterande intresse för dem i syfte att utbyta erhållna upplysningar, ska punkterna 2, 3 och 4 tillämpas.

Artikel 12.2 tar sikte på den behöriga myndighet som avser att föreslå samtidiga kontroller och föreskriver att den myndigheten självständigt ska identifiera de personer beträffande vilka de avser att föreslå samtidiga kontroller samt att den ska underrätta de behöriga myndigheterna i de övriga berörda medlemsstaterna om de ärenden beträffande vilka den avser att föreslå samtidiga kontroller och därvid motivera sina val. Vidare föreskrivs att den myndigheten ska ange den tidsperiod under vilken sådana kontroller ska utföras.

Artikel 12.3 tar sikte på andra behöriga myndigheter än den som föreslår samtidiga kontroller och föreskriver att dessa myndigheter ska avgöra om de önskar delta i samtidiga kontroller samt meddela den behöriga myndighet som föreslagit samtidiga kontroller sitt samtycke till att delta i kontrollerna eller en motiverad vägran att delta.

Bestämmelserna medför inte någon skyldighet att föreslå eller att delta i samtidiga kontroller. Sådana samtidiga kontroller som avses i bestämmelserna ska i varje land ske i enlighet med befintliga nationella bestämmelser om utredning och kontroller. I direktivet föreskrivs inte närmare hur dessa kontroller ska göras och direktivet föranleder därför inga ändringar av de nationella bestämmelserna om detta. Bestämmelserna i artikel 12.1, artikel 12.2 och artikel 12.3 reglerar endast kontakterna mellan de behöriga myndigheterna i medlemsstaterna och gäller samordningen av kontrollerna. Enligt regeringens bedömning behöver de inte införas i svensk rätt i form av lag. Däremot bör det övervägas att införa bestämmelser i förordningsform som i sak återger innehållet i artikel 12.1, artikel 12.2 och artikel 12.3.

I *artikel 12.4* föreskrivs att den behöriga myndigheten i varje berörd medlemsstat ska utse en företrädare med ansvar för att övervaka och samordna kontrollen. Detta gäller både den behöriga myndighet som föreslår gemensamma kontroller och de andra behöriga myndigheter som

6.13 Artikel 13, Begäran om delgivning

Regeringens förslag: En bestämmelse ska tas in i den nya lagen om att delgivning på begäran av en annan medlemsstat sker enligt delgivningslagen.

Det ska också tas in en bestämmelse i den nya lagen om att Skatteverket får delge en person i en annan medlemsstat genom att handlingen skickas enligt 16–18 §§ delgivningslagen.

Vidare ska en bestämmelse tas in i den nya lagen om att bistånd med delgivning endast får begäras i en annan medlemsstat om detta inte kan ske enligt bestämmelserna i den egna staten eller det skulle medföra orimliga svårigheter.

Regeringens bedömning: Det behövs inte någon ytterligare bestämmelse som slår fast den grundläggande skyldigheten respektive möjligheten till åtgärder vid begäran om delgivning.

Promemorians förslag och bedömning: Promemorians förslag och bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Kammarrätten i Jönköping* anser att bestämmelserna om delgivning i annan medlemsstat med fördel kan införas i förordningsform. Ingen av de övriga remissinstanserna uttalar sig särskilt om genomförandet av artikel 13 i direktivet

Skälen för regeringens förslag och bedömning: I *artikel 13.1* föreskrivs att den behöriga myndigheten i en medlemsstat, på begäran av en behörig myndighet i en annan medlemsstat, i enlighet med gällande bestämmelser om delgivning av liknande handlingar i den anmodade medlemsstaten, ska delge mottagaren alla handlingar och beslut som kommer från de administrativa myndigheterna i den begärande medlemsstaten och som rör tillämpningen på dess territorium av lagstiftning om skatter som omfattas av direktivet. Gällande bestämmelser i Sverige om delgivning finns i delgivningslagen. En bestämmelse bör tas in i den nya lagen om att delgivning på begäran av en annan medlemsstat sker enligt delgivningslagen. Den grundläggande skyldigheten respektive möjligheten till åtgärder vid begäran om delgivning framgår av den i avsnitt 6.1 föreslagna mer allmänna bestämmelsen om samarbete.

I *artikel 13.2* föreskrivs vad en begäran om delgivning ska innehålla. Någon bestämmelse om detta behöver inte införas i lag.

I *artikel 13.3* föreskrivs att den anmodade myndigheten omedelbart ska underrätta den begärande myndigheten om hur begäran om delgivning har behandlats, framförallt om den dag då handlingen eller beslutet delgivits mottagaren. Någon bestämmelse om detta behöver inte införas i lag.

I *artikel 13.4 första meningen* föreskrivs att den begärande myndigheten ska begära delgivning i enlighet med artikel 13 enbart när den inte kan utföra delgivning i enlighet med gällande bestämmelser om delgivning av berörda handlingar i den begärande medlemsstaten eller där

sådan delgivning skulle medföra orimliga svårigheter. Innehållet i denna bestämmelse bör tas in i den nya lagen.

I *artikel 13.4 andra meningen* föreskrivs att en medlemsstats behöriga myndigheter får delge alla handlingar direkt med rekommenderad post eller på elektronisk väg till en person som befinner sig på en annan medlemsstats territorium. Dessa sätt att delge personer som är bosatta utomlands torde vara vanligt förekommande för handlingar från svenska myndigheter, både när mottagaren befinner sig i en annan medlemsstat inom Europeiska unionen och i andra stater. I 16 § delgivningslagen föreskrivs att vanlig delgivning sker genom att handlingen som ska delges skickas eller lämnas till delgivningsmottagaren. I 17 § föreskrivs bl.a. att endast myndighet vid vanlig delgivning får skicka handlingen på elektronisk väg. I 18 § föreskrivs att vanlig delgivning har skett när den eller de som är delgivningsmottagare har tagit emot handlingen. Om en postförsändelse har hämtats av bud, ska handlingen anses ha kommit delgivningsmottagaren till handa när försändelsen hämtats av budet. En bestämmelse bör tas in i den nya lagen om att Skatteverket får delge en person i en annan medlemsstat i enlighet med 16–18 §§ delgivningslagen.

Det får även utan uttrycklig föreskrift om detta anses klart att delgivning genom en annan medlemsstats myndigheter inte påverkar delgivning genom den egna medlemsstatens myndigheter. Den giltiga delgivningen som har ägt rum först blir avgörande för exempelvis beräkning av tid för överklagande, om denna är knuten till delgivningen.

Kammarrätten i Jönköping anser att bestämmelserna om delgivning i en annan medlemsstat med fördel kan införas i förordningsform. Regeringen vill dock framhålla att delgivning gäller förhållandet mellan enskilda och det allmänna samt att delgivningen i många sammanhang medför rättsverkningar för den som delges, t.ex. när det gäller tidsfrister för att överklaga myndigheters beslut. Bestämmelserna om hur Skatteverket får delge en person i en annan medlemsstat och när Skatteverket får begära bistånd med delgivning i en annan medlemsstat bör därför införas i form av lag. Däremot bör det övervägas att utelämna vissa andra bestämmelser som i promemorian föreslås tas in i den nya lagen (se avsnitt 6.12 och 6.14).

6.14 Artikel 14, Återkoppling

Regeringens bedömning: Det behöver inte tas in några bestämmelser i lag med anledning av det som föreskrivs om återkoppling i artikel 14.

Promemorians förslag: Promemorians förslag skiljer sig från regeringens bedömning. I promemorian föreslås att bestämmelser om återkoppling införs i den nya lagen.

Remissinstanserna: Ingen av remissinstanserna uttalar sig särskilt om genomförandet av artikel 14 i direktivet.

Skälen för regeringens förslag: I *artikel 14.1* föreskrivs att en behörig myndighet, när den lämnar upplysningar i enlighet med artikel 5 eller artikel 9, får begära att den behöriga myndighet som tar emot upplysningarna ger återkoppling om detta. Om återkoppling begärs ska den

behöriga myndigheten som tog emot upplysningarna, med beaktande av de tillämpliga reglerna om skattsekretess och skydd av uppgifter i dess medlemsstat, så snart som möjligt men dock senast inom tre månader efter det att resultatet av användningen av de begärda upplysningarna har blivit känt, översända återkoppling till den behöriga myndighet som lämnade upplysningarna. Vidare föreskrivs att kommissionen ska fastställa de praktiska formerna i enlighet med förfarandet i artikel 26.2.

I *artikel 14.2* föreskrivs att medlemsstaternas behöriga myndigheter ska ge återkoppling rörande det automatiska utbytet av upplysningar till de övriga berörda medlemsstaterna en gång per år i enlighet med bilaterala överenskommelser om de praktiska formerna för återkopplingen.

Även om återkoppling i direktivet anges som en fristående form av administrativt samarbete avser den endast återrapportering om resultatet av utbyte av upplysningar. Bestämmelserna om återkoppling får närmast ses som verkställighetsföreskrifter i förhållande till bestämmelserna om utbyte av upplysningar. Några bestämmelser om återkoppling bör därför inte tas in i lag. Däremot bör det övervägas att införa sådana bestämmelser i förordningsform.

6.15 Artikel 15, Utbyte av bästa praxis och erfarenheter

Regeringens bedömning: Bestämmelserna i artikel 15 föranleder inte några bestämmelser i lag.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Ingen av remissinstanserna uttalar sig särskilt om genomförandet av artikel 15 i direktivet.

Skälen för regeringens bedömning: Enligt *artikel 15.1* ska medlemsstaterna tillsammans med kommissionen utreda och utvärdera det administrativa samarbetet som följer av direktivet och dela med sig av erfarenheter i syfte att förbättra samarbetet och vid behov utforma regler på de berörda områdena.

Enligt *artikel 15.2* får medlemsstaterna tillsammans med kommissionen utarbeta riktlinjer om alla aspekter som anses nödvändiga för utbyte av bästa praxis och erfarenheter.

Bestämmelserna riktar sig till medlemsstaterna. Skyldigheten enligt artikel 15.1 och möjligheten enligt artikel 15.2 föreligger även utan att några bestämmelser om detta införs i svensk författning. Några bestämmelser behöver därför inte införas i lag med anledning av artikeln.

6.16 Artikel 16, Utlämnande av upplysningar och dokument

Regeringens förslag: Bestämmelser ska tas in i den nya lagen med de villkor för användning av erhållna upplysningar och för vidarebefordran av upplysningar till en tredje medlemsstat som framgår av artikel 16.

En hänvisning till den nya lagen ska tas in i offentlighets- och sekretesslagen.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Skatteverket* anser att det bör övervägas om ytterligare reglering avseende sekretess för uppgifter i skattebeslut behöver genomföras. Verket menar också att det kan förtydligas att bestämmelserna avser upplysningar som erhållits från en *behörig* myndighet i en annan medlemsstat. Ingen av de övriga remissinstanserna uttalar sig särskilt om genomförandet av artikel 16 i direktivet.

Skälen för regeringens förslag: Bestämmelsen i *artikel 16.1 första stycket första meningen* innebär att svenska sekretessbestämmelser ska tillämpas på upplysningar som Skatteverket förfogar över på grund av samarbete enligt direktivet. Detta följer direkt av bestämmelserna i 27 kap. 1, 2, 4 och 5 §§ offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), förkortad OSL. Vad *Skatteverket* anför avseende sekretess för uppgifter i skattebeslut föranleder regeringen att framhålla följande. Av 27 kap. 6 § OSL framgår att sekretess enligt 1 och 3 §§, med vissa undantag, inte gäller beslut varigenom skatt eller pensionsgrundande inkomst bestäms eller underlag för bestämmande av skatt fastställs. Det innebär i princip att uppgifter för vilka det annars skulle råda sekretess blir offentliga om de omfattas av ett skattebeslut. Eftersom detta undantag från sekretessen gäller enligt svensk lagstiftning för upplysningar liknande de som tas emot från en annan medlemsstat inom ramen för det administrativa samarbetet är det förenligt med direktivet att låta detta undantag gälla även upplysningar som tas emot från en annan medlemsstat. Det behövs därför inte någon ytterligare reglering i svensk rätt i detta avseende. Se dock avsnitt 6.23 om de särskilda krav som direktivet ställer upp när det gäller uppgifter i vissa rapporter och dokument som utarbetats av kommissionen.

Bestämmelserna i *artikel 16.1 första stycket andra meningen samt andra och tredje stycket* innebär begränsningar i fråga om användningen av upplysningarna. Bestämmelser bör tas in i den nya lagen om dessa begränsningar.

Bestämmelserna i *artikel 16.2, 16.3 och 16.4* om användning av upplysningar för andra ändamål och om vidarebefordran av upplysningar till en tredje medlemsstat är såvitt gäller administrativt samarbete i fråga om beskattning specifika för direktivet och har inte någon motsvarighet i vare sig svensk intern rätt eller i andra instrument på detta område. Däremot har de en motsvarighet i rådets direktiv 2010/24/EU av den 16 mars 2010 om ömsesidigt bistånd för indrivning av fordringar som avser skatter, avgifter och andra åtgärder. Frågan om vidarebefordran av upplysningar, och förhållandet mellan vidarebefordran och användning, var föremål för åtskillig diskussion under förhandlingarna om båda dessa

direktiv. För vissa medlemsstater var det av största vikt att försäkra sig om att användningen av uppgifterna, även efter att de vidarebefordrats, skulle styras av vad som gäller i den medlemsstat som ursprungligen tillhandahållit upplysningarna. Detta klargörs i artikel 16.4. Även vidarebefordran i sig, som regleras i artikel 16.3, har diskuterats ingående och denna punkt har kompletterats med en bestämmelse som ger den medlemsstat som ursprungligen tillhandahållit upplysningarna en möjlighet att förhindra att de vidarebefordras.

Bestämmelsen i *artikel 16.5* om återopande av upplysningar som bevisning innebär endast att det är den mottagande medlemsstatens regler som ska tillämpas. Det krävs inte någon reglering i svensk rätt för att genomföra den bestämmelsen.

Den begränsning av användningen av inhämtade upplysningar som följer av direktivet får anses vara av tvingande natur. Det bör därför tas in en hänvisning till den nya lagen i 9 kap. 2 § OSL som innehåller en uppräknad av bestämmelser som begränsar möjligheten för svenska myndigheter att använda vissa uppgifter som lämnats av en myndighet i en annan stat. Den begränsning av användningen som föreslås medför dock inte att det införs någon begränsning i enskildas rätt enligt tryckfrihetsförordningen att ta del av eller använda sig av allmänna handlingar. Upplysningar som inhämtas från en annan medlemsstat kommer dock ofta att tillföras ett mål eller ärende som rör bestämmande av skatt och därmed omfattas av bestämmelserna i 27 kap. OSL. Sekretess gäller visserligen inte endast i förhållande till enskilda utan även mellan myndigheter (8 kap. 1 § OSL). Sekretessen bryts dock i vissa fall genom sekretessbrytande bestämmelser i lag och förordning, se bl.a. 10 kap. OSL. Enligt 6 kap. 5 § OSL ska en myndighet på begäran av en annan myndighet lämna uppgift som den förfogar över, om inte uppgiften är sekretessbelagd eller det skulle hindra arbetets behöriga gång. Om en sekretessbrytande bestämmelse är tillämplig på en uppgift, innebär bestämmelsen i 6 kap. 5 § OSL att en myndighet är skyldig att lämna uppgiften till en myndighet som begär det. De användningsbegränsningar som föreslås får emellertid till följd att en myndighet inte kan utnyttja uppgifterna i sin verksamhet i andra fall än som anges i 20 och 21 §§ i den föreslagna lagen. Detta innebär att sekretessbrytande regler i praktiken bara torde bli aktuella när en myndighet har rätt att ta del av uppgifterna för sådana ändamål (jfr prop. 1990/91:131 s. 24 f).

Med anledning av vad *Skatteverket* anför avseende förtydligande av bestämmelserna konstaterar regeringen att det, även utan att detta anges uttryckligen, får anses klart framgå att det är fråga om upplysningar som erhållits från en *behörig* myndighet i en annan medlemsstat.

6.17 Artikel 17, Begränsningar för det administrativa samarbetet

Regeringens förslag: Bestämmelser ska tas in i den nya lagen om att Skatteverket inte är skyldigt att tillhandahålla upplysningar på begäran om

– det framgår att den begärande myndigheten inte har uttömt sina vanliga informationskällor för att inhämta de begärda upplysningarna, utan att riskera det önskade resultatet (artikel 17.1),

– det skulle strida mot lag att för svenska beskattningsändamål inhämta de begärda upplysningarna (artikel 17.2),

– det framgår att den begärande myndigheten av rättsliga skäl inte får lämna liknande upplysningar (artikel 17.3), eller

– det skulle leda till att en affärshemlighet, företagshemlighet, yrkeshemlighet eller ett i näringsverksamhet använt förfaringssätt röjs, eller om det gäller upplysningar som det skulle strida mot allmänna hänsyn att lämna (artikel 17.4).

Regeringens bedömning: Några ytterligare bestämmelser behöver inte tas in i den nya lagen för att genomföra bestämmelserna i artikel 17 i direktivet.

Promemorians förslag och bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Skatteverket* anser att skälen till att begreppet ”allmänna hänsyn” används i lagen i stället för begreppet ”allmän ordning” som används i den svenska språkversionen i direktivet bör uppmärksammas. Ingen av de övriga remissinstanserna yttrar sig särskilt om genomförandet av artikel 17 i direktivet.

Skälen för regeringens förslag och bedömning: I *artikel 17.1, 17.2, 17.3 och 17.4* föreskrivs begränsningar i den anmodade medlemsstatens skyldighet att lämna upplysningar och utföra utredningar. Trots att detta anges uttryckligen bara i artikel 17.1 kan det utläsas att begränsningarna gäller endast vid utbyte av upplysningar på begäran. Begränsningarna har i direktivet dock tagits in i en egen artikel under rubriken ”*Villkor för det administrativa samarbetet*” i stället för i artikel 5 och artikel 6 som avser utbyte av upplysningar på begäran och (administrativa) utredningar vid sådant utbyte. I detta avseende skiljer sig direktivets disposition från dispositionen av rådets direktiv 2010/24/EU av den 16 mars 2010 om ömsesidigt bistånd för indrivning av fordringar som avser skatter, avgifter och andra åtgärder. Det sistnämnda direktivets disposition har följts i lagen (2011:1537) om bistånd med indrivning av skatter och avgifter inom Europeiska unionen. Dessa båda direktiv har arbetats fram delvis gemensamt och har många beröringspunkter. För att så långt som möjligt upprätthålla likformighet i den svenska lagstiftningen bör bestämmelser om dessa begränsningar tas in i den nya lagen i anslutning till huvudregeln om Skatteverkets skyldighet att lämna upplysningar på begäran. Artikel 17.2 berörs även ovan i avsnitt 6.6. När det gäller frågorna om den begärande myndigheten har uttömt sina vanliga informationsskällor eller av rättsliga skäl inte får lämna liknande upplysningar bör bestämmelserna utformas så att det tydliggörs att de inte innebär att

Skatteverket ska utreda dessa förhållanden. De begränsningarna i Skatteverkets skyldighet gäller således endast när de utan vidare utredning kan konstateras vara tillämpliga.

Såsom *Skatteverket* uppmärksammar används i den svenska språkversionen av artikel 17.4 begreppet ”allmän ordning”. I den nya lagen bör begreppet ”allmänna hänsyn” i stället användas. Se vidare om detta i avsnitt 6.1.

Underrättelseskyldigheten i *artikel 17.5* framgår redan av artikel 7.6. Några bestämmelser behöver inte tas in i lag för att genomföra artikel 17.5.

6.18 Artikel 18, Skyldigheter

Regeringens förslag: Bestämmelser ska införas i den nya lagen om att de begränsningar i Skatteverkets skyldigheter som anges i artikel 17.2, 17.3 och 17.4 inte medför rätt för Skatteverket att vägra att utföra utredning eller lämna upplysningar enbart därför att svenska myndigheter inte har något eget intresse av denna information (artikel 18.1).

En bestämmelse ska också tas in i den nya lagen om att de begränsningar i Skatteverkets skyldigheter som anges i artikel 17.2 och 17.4 inte heller medför rätt för Skatteverket att vägra lämna upplysningar enbart därför att de innehas av en bank, annan finansiell institution, ombud, representant eller förvaltare eller på grund av att upplysningarna rör ägarintressen i en person (artikel 18.2).

Regeringens bedömning: Det behöver inte tas in någon ytterligare bestämmelse i lag för att genomföra bestämmelserna i artikel 18.

Promemorians förslag och bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Enligt *Skatteverket* bör det kommenteras att begreppet ”ägarintressen” används i stället för ”äganderätt” som används i den svenska språkversionen av artikel 18.2 i direktivet. Skatteverket uppmärksammar också Högsta förvaltningsdomstolens dom den 28 februari 2012 i mål nr 7066-10 (HFD 2012 ref. 12) och menar att den bör beaktas i detta sammanhang. Ingen av de övriga remissinstanserna uttalar sig särskilt om genomförandet av artikel 18 i direktivet.

Skälen för regeringens förslag och bedömning: I *artikel 18.1 första meningen* föreskrivs att den anmodade medlemsstaten vid begäran om upplysningar från en annan medlemsstat ska använda de medel som den förfogar över för att inhämta de begärda upplysningarna även om denna medlemsstat kanske inte behöver upplysningarna för sina egna beskattningsändamål. Bestämmelsen kan ses som ett förtydligande av artikel 6.3 där det anges att den anmodade myndigheten ska följa samma förfaranden som den skulle ha gjort om den hade agerat på eget initiativ eller på begäran av en annan myndighet i den egna medlemsstaten. Artikel 18.1 riktar sig dock till medlemsstaterna i stället för till de behöriga myndigheterna. Denna skillnad är betydelsefull på det sättet att medlemsstaten inte kan göra gällande att den på grund av hinder i den nationella lagstiftningen inte kan uppfylla direktivets krav.

I *artikel 18.1 andra meningen* föreskrivs att skyldigheten i artikel 18.1 första meningen inte ska påverka tillämpningen av begränsningarna av den behöriga myndighetens och medlemsstatens skyldigheter som anges i artikel 17.2, 17.3 och 17.4, vilkas åberopande inte i något fall medför rätt för en anmodad medlemsstat att vägra att lämna upplysningar enbart därför att den inte har något eget intresse av denna information. Detta innebär bl.a. att bestämmelsen om att den anmodade medlemsstaten inte är skyldig att utföra utredningar eller överlämna upplysningar om det skulle strida mot dess lagstiftning att för egna ändamål utföra sådana utredningar eller inhämta de begärda upplysningarna, inte kan åberopas om hindret i den nationella lagstiftningen beror på att utredningar endast får utföras och upplysningar inhämtas som har betydelse för egna beskattningsändamål.

Genom de bestämmelser som föreslås i avsnitt 6.6 är det tydligt att Skatteverket har samma möjligheter att inhämta upplysningar av betydelse för administration och verkställighet av den begärande medlemsstatens nationella skattelagstiftning som verket har för att inhämta uppgifter av betydelse för svensk beskattning. Det framgår av de nya bestämmelserna i SFL att Sverige uppfyller direktivets krav. För tydlighetens skull bör dock en bestämmelse införas i den nya lagen om att de begränsningar i Skatteverkets skyldigheter som anges i artikel 17.2, 17.3 och 17.4 inte medför rätt för Skatteverket att vägra att utföra utredningar eller lämna upplysningar enbart därför att svenska myndigheter inte har något eget intresse av denna information. Denna bestämmelse bör införas i anslutning till bestämmelserna om de begränsningar som anges i artikel 17.

I *artikel 18.2* föreskrivs att artikel 17.2 och 17.4 under inga omständigheter får tolkas som att den ger en medlemsstats anmodade myndighet rätt att vägra lämna upplysningar enbart därför att dessa upplysningar innehas av en bank, annan finansiell institution, ombud, representant eller förvaltare eller på grund av att upplysningarna rör äganderätt i en person. Bestämmelsen överensstämmer med vad som gäller enligt femte punkten i artikel 26 i OECD:s modellavtal och bör tolkas mot bakgrund av vad som där avses. Av kommentaren till artikel 26.5 i OECD:s modellavtal framgår bl.a. att bestämmelsen inte inskränker det skydd för uppgifter i kommunikation mellan advokater eller andra juridiska ombud eller representanter och deras klienter som finns enligt nationell lagstiftning. Några begränsningar i tillgången till information som skulle kunna föranleda sådan otillåten vägran att lämna upplysningar som avses i artikel 18.2 finns inte i Sverige. Regeringen anser det emellertid angeläget att göra tydligt att Sverige även i detta sammanhang lever upp till vad som idag utgör en del av den internationellt accepterade standarden för informationsutbyte på skatteområdet. En bestämmelse om detta bör därför tas in i den nya lagen. Med anledning av att *Skatteverket* i detta sammanhang nämner rättsfallet HFD 2012 ref. 12 vill regeringen göra följande förtydligande. Artikel 18.2 i direktivet förbjuder medlemsstaterna att vägra lämna upplysningar med åberopande av nationella regler om s.k. banksekretess och liknande sekretessbestämmelser. Däremot står det medlemsstaterna fritt att vägra inhämta upplysningar för en annan medlemsstats räkning om det skulle strida mot nationella regler om s.k. advokatsekretess att för egna beskattningsändamål inhämta de

begärda upplysningarna (jfr. artikel 17.2 och artikel 18.2). Som angetts ovan i avsnitt 6.6 ska proportionalitetsprincipen naturligtvis tillämpas även när Skatteverket inhämtar uppgifter för en annan medlemsstats räkning. Eftersom direktivet inte innebär något förbud mot att, med hänvisning till nationella regler om proportionalitet och advokatsekretess, vägra att inhämta uppgifter för en annan medlemsstats räkning står det således inte i strid med direktivets bestämmelser att beakta det aktuella rättsfallet även vid inhämtande av uppgifter för en annan medlemsstats räkning.

Skatteverket uppmärksammar att begreppet ”ägarintressen” används i den föreslagna bestämmelsen i lagen i stället för begreppet ”äganderätt” som används i den svenska språkversionen av direktivet. Med anledning av detta kan följande framhållas. I den engelska språkversionen av direktivet används uttrycket ”ownership interests”, i den tyska används uttrycket ”Eigentumsanteile” och i den franska används uttrycket ”participation au capital”. I dessa tre språkversioner överensstämmer det uttryck som används i handräckningsdirektivet med det uttryck som används i motsvarande bestämmelse i rådets direktiv 2010/24/EU av den 16 mars 2010 om ömsesidigt bistånd för indrivning av fordringar som avser skatter, avgifter och andra åtgärder. I den svenska språkversionen av det sistnämnda direktivet används dock uttrycket ”ägarintressen” i stället för uttrycket ”äganderätt” som används i handräckningsdirektivet. Att de svenska språkversionerna skiljer sig åt beror således på att samma uttryck översatts på olika sätt. Det är dock samma sak som avses. Direktiv 2010/24/EU har genomförts i svensk rätt genom lagen om bistånd med indrivning av skatter och avgifter inom Europeiska unionen. I den lagen används begreppet ”ägarintressen” i motsvarande bestämmelse. För att klargöra att någonting annat inte åsyftas i den nya lagen bör samma begrepp användas där. Vilken av översättningarna som är mest korrekt är av liten betydelse i detta sammanhang eftersom det, oavsett vilket begrepp som används, inte finns några sådana begränsningar i tillgången till information i Sverige.

I *artikel 18.3* föreskrivs att en medlemsstat dock får vägra att lämna upplysningar på de grunder som anges i artikel 18.2 om upplysningarna avser beskattningsperioder som infaller före den 1 januari 2011 och om lämnandet av upplysningarna hade kunnat vägras med stöd av artikel 8.1 i rådets direktiv 77/799/EEG om begäran hade lämnats före den 11 mars 2011. Eftersom sådana begränsningar som förbjuds i artikel 18.2 inte heller enligt nuvarande ordning finns i Sverige vid tillämpning av 21 § LÖHS kan lämnande av upplysningar inte vägras med stöd av artikel 8.1 i rådets direktiv 77/799/EEG och artikel 18.3 bör därför inte föranleda någon bestämmelse i svensk rätt.

6.19 Artikel 19, Utvidgning av mer omfattande samarbete som erbjuds ett tredjeland

<p>Regeringens bedömning: Det behövs inte några bestämmelser i svensk lag för att genomföra artikel 19.</p>

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Ingen av remissinstanserna uttalar sig särskilt om genomförandet av artikel 19 i direktivet.

Skälen för regeringens bedömning: I artikel 19 kommer den s.k. principen om most-favoured-nation till uttryck. Bestämmelsen innebär att en medlemsstat som erbjuder ett tredjeland ett mer omfattande samarbete än vad som föreskrivs i direktivet inte får vägra att erbjuda någon annan medlemsstat som så önskar att inleda ett sådant ömsesidigt mer omfattande samarbete med den medlemsstaten. Direktivets bestämmelser om samarbete utgör endast minimiregler. För det fall att Sverige har eller ingår bilaterala eller multilaterala avtal genom vilket ett tredjeland erbjuds ett mer långtgående samarbete än de minimiregler som direktivet innehåller, kan Sverige således inte vägra att erbjuda andra medlemsstater som så önskar att ingå bilaterala eller multilaterala avtal om sådant mer omfattande ömsesidigt samarbete. En sådan skyldighet för Sverige att ingå internationella överenskommelser kan inte införas genom svensk lag. Skyldigheten följer i stället direkt av direktivet och föranleder inte införande av några bestämmelser i svensk författning.

6.20 Artikel 20, Standardformulär och standardiserade datorformat

Regeringens bedömning: Det behövs inte några bestämmelser i lag för att genomföra bestämmelserna i artikel 20.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Ingen av remissinstanserna uttalar sig särskilt om genomförandet av artikel 20 i direktivet.

Skälen för regeringens bedömning: Bestämmelserna i artikel 20 rör i sin helhet den praktiska hanteringen av samarbetsärendena. Till mycket stor del kommer denna hantering vara styrd av ett IT-stöd som tas fram av kommissionen och är gemensamt för medlemsstaterna. Avsikten är att formulären för olika ansökningar m.m. ska regleras i en förordning eller ett beslut av kommissionen. I dessa delar finns det uppenbarligen inte något behov av reglering i svensk rätt. Inte heller i övrigt torde det behövas någon reglering i vare sig lag, förordning eller myndighetsföreskrifter, utan det får anses tillräckligt att Skatteverket tar fram de arbetsbeskrivningar och liknande som kan behövas för en enhetlig och ändamålsenlig hantering.

6.21 Artikel 21, Praktiska arrangemang

Regeringens bedömning: Några bestämmelser behöver inte införas i lag för att genomföra bestämmelserna i artikel 21.

Promemorians bedömning: Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Ingen av remissinstanserna uttalar sig särskilt om genomförandet av artikel 21 i direktivet.

Skälen för regeringens bedömning: Även bestämmelserna i artikel 21 rör den praktiska hanteringen av samarbetsärendena som till mycket stor del kommer att vara styrd av ett IT-stöd. *Artikel 21.2 första stycket* riktar sig också uteslutande till kommissionen. Någon bestämmelse behöver inte tas in i lagform för att genomföra artikel 21.

6.22 Artikel 22, Särskilda skyldigheter

Regeringens bedömning: Några bestämmelser behöver inte införas i lag för att genomföra bestämmelserna i artikel 22.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Ingen av remissinstanserna uttalar sig särskilt om genomförandet av artikel 22 i direktivet.

Skälen för regeringens bedömning: *Artikel 22.1* innehåller ett antal allmänt utformade bestämmelser som riktar sig till medlemsstaterna och avser vidtagande av nödvändiga åtgärder för ändamålsenligt och internt samordnat samarbete enligt direktivet. I dessa delar finns det uppenbarligen inte något behov av reglering i svensk rätt. Inte heller i övrigt torde det behövas någon reglering i lag.

Artikel 22.2 riktar sig endast mot kommissionen och några bestämmelser med anledning därav behöver inte införas i lag.

6.23 Artikel 23, Utvärdering

Regeringens förslag: En bestämmelse ska tas in i den nya lagen om att sådana rapporter och dokument som utarbetats av Europeiska kommissionen och som avses i artikel 23.6 i direktivet endast får användas av medlemsstaterna för analysändamål.

En bestämmelse ska tas in i offentlighets- och sekretesslagen om att sekretess gäller i verksamhet som avser samarbete enligt den nya lagen för uppgift i sådana upplysningar av en annan medlemsstat som har överlämnats till Europeiska kommissionen och vidarebefordrats till Sverige, om det kan antas att myndighetens möjlighet att utvärdera samarbete enligt lagen motverkas om uppgiften röjs. Vidare ska sekretess gälla i sådan verksamhet för rapporter och dokument som utarbetats av kommissionen på grundval av upplysningar från medlemsstaterna såvida kommissionen inte samtyckt till att uppgiften röjs (*artikel 23.6*). Sekretessen ska gälla i högst fyrtio år för uppgifter i en allmän handling. Tystnadsplikten som följer av den nya sekretessbestämmelsen ska, när det gäller uppgifter i rapporter och andra dokument från kommissionen, ha företräde framför den rätt att meddela och offentliggöra uppgifter som följer av tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen.

Bedömning: Några bestämmelser behöver i övrigt inte införas i lag för att genomföra bestämmelserna i artikel 23.

Promemorians förslag och bedömning: Regeringens förslag avviker från promemorians förslag i följande avseenden. I promemorian föreslogs att sekretess för upplysningar från andra medlemsstater ska gälla om det kan antas att uppgifterna skulle ha varit sekretessbelagda i den andra medlemsstaten. I promemorian föreslogs vidare att tystnadsplikten för sådana uppgifter ska ha företräde framför meddelarfriheten.

Remissinstanserna: *Kammarrätten i Jönköping* har anfört att en annan formulering bör övervägas i den föreslagna bestämmelsen om sekretess för uppgift i sådana upplysningar av en annan medlemsstat som har överlämnats till Europeiska kommissionen och vidarebefordrats till Sverige. Enligt kammarrätten kan det övervägas t.ex. att sekretess ska gälla ”om det kan antas att det varit en förutsättning för den utländska myndighetens uppgiftslämnande att uppgiften inte skulle röjas”, eller att göra sekretessen beroende av huruvida det utländska organet begärt sekretess. Ingen av de övriga remissinstanserna uttalar sig särskilt om genomförandet av artikeln.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Medlemsstaternas skyldigheter att lämna upplysningar och utvärderingar till Europeiska kommissionen, m.m.

I *artikel 23.1*, *artikel 23.2* och *artikel 23.3* finns bestämmelser om att medlemsstaterna ska undersöka och utvärdera hur det administrativa samarbetet enligt direktivet fungerar samt lämna upplysningar och utvärderingar till kommissionen. För Sveriges del kommer Skatteverket, i egenskap av behörig myndighet, att hantera alla ärenden om samarbete enligt direktivet. Det är också Skatteverket som fattar eventuella beslut med anledning av upplysningar som i enlighet med vad som avses i direktivet lämnas från andra medlemsstater. Verket har därför bäst förutsättningar att undersöka och utvärdera hur samarbetet fungerar samt lämna upplysningar till kommissionen avseende detta. Några bestämmelser om detta behöver inte tas in i lag. Det bör dock övervägas att i förordningsform införa bestämmelser om att Skatteverket ansvarar för fullgörandet av de skyldigheter som i *artikel 23.1*, *23.2* och *23.3* åläggs medlemsstaterna.

Artikel 23.4 och *artikel 23.5* riktar sig endast till kommissionen och föranleder inte införande av några bestämmelser i svensk rätt.

Direktivets bestämmelser om användningsbegränsning och sekretess

Enligt *artikel 23.6 första stycket* får upplysningar som lämnats till kommissionen av en medlemsstat i enlighet med punkterna 2, 3 och 4 i samma artikel samt alla rapporter eller dokument som utarbetats av kommissionen med användning av sådana upplysningar, lämnas till övriga medlemsstater. Sådana lämnade upplysningar ska omfattas av den sekretess och åtnjuta samma skydd som liknande upplysningar ges enligt nationell lagstiftning i den mottagande medlemsstaten. Enligt *andra stycket i samma artikel* får de rapporter och dokument som utarbetats av kommissionen och som avses i denna punkt endast användas av

medlemsstaterna för analysändamål. Vidare gäller att dessa rapporter och dokument inte får offentliggöras eller göras tillgängliga för någon annan person eller något annat organ utan kommissionens uttryckliga samtycke.

Grundlagsregleringen och offentlighets- och sekretesslagen

Offentlighetsprincipen innebär att allmänheten och massmedierna ska ha insyn i statens och kommunernas verksamhet. När det mer allmänt talas om offentlighetsprincipen åsyftas i första hand rätten att ta del av allmänna handlingar. Denna princip infördes genom 1766 års tryckfrihetsförordning och regleras numera i 1949 års tryckfrihetsförordning (TF).

Rätten att ta del av allmänna handlingar får begränsas bara om det är påkallat med hänsyn till vissa intressen, bl.a. rikets förhållande till annan stat eller mellanfolklig organisation, myndighets verksamhet för inspektion, kontroll och annan tillsyn samt skyddet för enskilda personliga och ekonomiska förhållanden (2 kap. 2 § första stycket 1, 3 och 6 TF). En sådan begränsning ska anges noga i en bestämmelse i en särskild lag eller, om så i ett visst fall anses lämpligare, i en annan lag vartill den förstnämnda lagen hänvisar. Den särskilda lag som avses är offentlighets- och sekretesslagen.

Sekretess enligt offentlighets- och sekretesslagen innebär inte bara begränsningar av rätten att ta del av allmänna handlingar utan även ett förbud att röja en uppgift, vare sig det sker muntligen, genom utlämnande av allmän handling eller på något annat sätt (3 kap 1 § OSL). Sekretess innebär således både handlingssekretess och tystnadsplikt. Till den del sekretessbestämmelserna innebär tystnadsplikt medför de en begränsning av yttrandefriheten enligt regeringsformen, förkortad RF, och enligt den europeiska konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna.

Sekretessbestämmelser till skydd för rikets förhållande till annan stat eller mellanfolklig organisation har placerats i 15 kap. OSL. Sekretessbestämmelser till skydd för främst inspektion, kontroll och annan tillsyn har placerats i 17 kap. OSL. Sekretessbestämmelser till skydd för enskilda intressen har samlats i lagens femte avdelning (21–40 kap. OSL). I 27 kap. OSL finns sekretessbestämmelser till skydd för enskild inom verksamhet som rör skatt, tull, m.m.

Användning av rapporter och dokument som utarbetats av kommissionen

Bestämmelsen i artikel 23.6 om att rapporterna och dokumenten endast får användas av medlemsstaterna för analysändamål är likartade med de begränsningar i möjligheten att använda upplysningar som föreskrivs i artikel 16.1. En bestämmelse även om denna användningsbegränsning bör tas in i den nya lagen. Som angivits i avsnitt 6.16 påverkar en sådan bestämmelse inte i sig allmänhetens rätt att med stöd av offentlighetsprincipen ta del av allmänna handlingar, utan endast hur myndigheterna i medlemsstaterna får använda dokumenten i sin verksamhet. Nu aktuell användningsbegränsning kommer att omfattas av den hänvisning till den nya lagen som i avsnitt 6.16 föreslås ska införas i 9 kap. 2 § OSL.

De uppgifter som det nu är fråga om förekommer dels i upplysningar som lämnats av medlemsstaterna till kommissionen, dels i rapporter och dokument som kommissionen utarbetat med hjälp av upplysningar som lämnats av medlemsstaterna för att utvärdera hur samarbetet enligt direktivet fungerar. Uppgifterna i dessa rapporter och dokument är i huvudsak av statistiskt slag. Uppgifter om enskilda personer torde normalt inte förekomma i de av medlemsstaterna upprättade upplysningarna eller de av kommissionen utarbetade rapporterna och dokumenten. Offentlighets- och sekretesslagens bestämmelser om sekretess till skydd för enskilda torde därför i regel inte vara tillämpliga på uppgifterna.

Enligt 17 kap. 1 § OSL gäller sekretess för uppgift om planläggning eller andra förberedelser för sådan inspektion, revision eller annan granskning som en myndighet ska göra, om det kan antas att syftet med granskningsverksamheten motverkas om uppgiften röjs. Delar av den verksamhet som kommer bedrivs enligt det förfarande direktivet föreskriver kommer att omfattas av sekretessen enligt 17 kap. 1 § OSL. Bestämmelsen torde dock inte vara tillämplig på de uppgifter som nu är aktuella eftersom dessa avser utvärdering av hur samarbetet enligt direktivet fungerar.

Enligt 15 kap. 1 § OSL (tidigare 2 kap. 1 § sekretesslagen [1980:100]) gäller sekretess för uppgift som rör Sveriges förbindelser med en annan stat eller i övrigt rör annan stat, mellanfolklig organisation, myndighet, medborgare eller juridisk person i annan stat eller statslös, om det kan antas att det stör Sveriges mellanfolkliga förbindelser eller på annat sätt skadar landet om uppgiften röjs. När det gäller sekretessen enligt denna bestämmelse har Regeringsrätten (numera Högsta förvaltningsdomstolen) i rättsfallet RÅ 2000 ref. 22 funnit att uppgifter i en bilaga till en ansökan om utsläppande på marknaden av en genetiskt modifierad foderbeta, som hade inlämnats till danska Miljö- och energiministeriet och skickats till Jordbruksverket via EG-kommissionen, inte omfattas av sekretess enligt motsvarande bestämmelse i dåvarande 2 kap. 1 § sekretesslagen (1980:100), trots att det danska Miljö- och energiministeriet hade framfört åsikten att vissa uppgifter i bilagan borde hållas hemliga. Det direktiv som reglerade informationsutbytet avseende sådana ansökningar innehöll en artikel om krav på sekretess och Regeringsrätten konstaterade att det vid genomförandet av direktivet i svensk rätt hade påtalats att de sekretessbestämmelser i sekretesslagen som främst kunde bli aktuella att tillämpa var bestämmelserna till skydd för enskildas ekonomiska förhållanden, främst dåvarande 8 kap. 6 § sekretesslagen (numera 30 kap. 23–26 §§ OSL). Regeringsrätten ansåg att förarbetsuttalandena till införandet av bestämmelsen om utrikessekretess speglar systematiken bakom sekretessregleringen samt att denna bl.a. innebär att det i fråga om den gemensamma beslutsprocessen, t.ex. förhandlingspositioner och liknande, i första hand är utrikessekretessen som blir aktuell. När det däremot gäller enskilda intressen, är det de sekretessbestämmelser som tar sikte på sekretesskyddet för enskilda som ska tillämpas, i det aktuella fallet 8 kap. 6 § sekretesslagen. Regeringsrätten ansåg att den olägenhet det skulle kunna

innebära för Sveriges mellanfolkliga förbindelser om vissa delar av den aktuella handlingen lämnades ut inte var sådan att det förelåg förutsättningar att hemlighålla den med stöd av 2 kap. 1 § sekretesslagen. Regeringsrätten upphävde därför kammarrättens dom och Jordbruksverkets beslut och visade målet åter till Jordbruksverket för fortsatt prövning av om hinder mot utlämnande av handlingen mötte enligt någon annan bestämmelse i sekretesslagen.

Det får således anses tveksamt i vilken utsträckning uppgifter som lämnas med anledning av en bestämmelse i ett direktiv skulle anses omfattas av utrikessekretess vid en bedömning i ett enskilt fall (jfr även prop. 2006/07:110 s. 34 f, prop. 2009/10:231 s. 28 f. samt prop. 2010/11:116 s. 86 f.).

Enligt direktivet krävs att Sverige säkerställer att uppgifterna åtnjuter samma skydd som liknande svenska upplysningar ges. Eftersom liknande svenska upplysningar normalt inte omfattas av sekretess skulle det vara möjligt att argumentera för att ”samma skydd” innebär att nu aktuella uppgifter inte behöver omfattas av något skydd. De upplysningar som medlemsstaterna lämnar ska dock ligga till grund för rapporter och andra dokument från kommissionen. Enligt direktivet gäller för dessa dokument att de får offentliggöras endast sedan kommissionen lämnat sitt samtycke. En tolkning som innebär att nu aktuella uppgifter från medlemsstaterna i obearbetad form inte alls behöver skyddas, medan uppgifterna i bearbetad form ska omfattas av absolut sekretess om inte samtycke lämnas kan knappast anses förenlig med direktivets syfte. Regeringen anser därför att direktivet måste tolkas så att det enligt nationell rätt ska vara möjligt att skydda även upplysningar från andra medlemsstater. En tillämpning utifrån en tolkning av direktivet som går ut på att det inte är nödvändigt med någon sekretessreglering skulle enligt regeringens bedömning med stor sannolikhet kunna medföra att Sverige inte anses ha uppfyllt sina förpliktelser enligt direktivet. En annan konsekvens skulle kunna bli att kommissionen blir mindre benägen att lämna upplysningar till Sverige vilket givetvis skulle ha negativa effekter för Sveriges möjligheter att utreda hur samarbetet fungerar. Mot denna bakgrund kan det svenska regelverket inte anses uppfylla direktivets krav på sekretess (jfr prop. 2006/07:110 s. 46 f.).

En ny sekretessbestämmelse

Med hänsyn till direktivets krav behöver en ny sekretessbestämmelse införas i offentlighets- och sekretesslagen. Sverige har enligt EU-rätten en skyldighet att genomföra direktivet i svensk rätt och det finns därför grund för att införa sekretessbestämmelsen med hänsyn till skyddet för rikets förhållande till annan stat eller mellanfolklig organisation (2 kap. 2 § 1 TF). Som framgått av föregående avsnitt skulle vidare följden av att inte införa sekretessbestämmelsen även bli att svenska myndigheters möjlighet att bedriva ett effektivt kontroll- och tillsynsarbete försvåras. Det finns alltså grund för att införa bestämmelsen även med hänsyn till myndighets verksamhet för inspektion, kontroll eller annan tillsyn (2 kap. 2 § 3 TF).

Även om bestämmelsen i direktivet enligt sin ordalydelse tar sikte på upplysningarna från medlemsstaterna och rapporterna och dokumenten

från kommissionen som sådana får det antas att syftet med kravet på sekretess är att skydda de uppgifter som förekommer i rapporterna och de andra dokumenten. Föremålet för sekretessen bör därför vara uppgifter i sådana upplysningar som andra medlemsstater lämnat till kommissionen och uppgifter i sådana rapporter eller andra dokument som utarbetats av kommissionen med anledning av upplysningarna från medlemsstaterna. *Lagrådet* har ifrågasatt behovet av att sekretessreglera uppgifter i sådana upplysningar som andra medlemsstater lämnat till kommissionen. Som framgår av det föregående anser regeringen dock att det föreligger en skyldighet enligt direktivet att kunna skydda även upplysningar som lämnats av andra medlemsstater samt att avsaknaden av sekretessreglering skulle kunna få negativa effekter för svenska myndigheters tillsyns- och kontrollarbete. Det är således nödvändigt att införa en ny bestämmelse i offentlighets- och sekretesslagen till skydd för nu aktuella uppgifter.

Bestämmelsen om sekretess bör vidare gälla endast inom sådan verksamhet som avses i direktivet. Bestämmelsens tillämpningsområde bör därför begränsas så att sekretessen endast gäller för uppgifter som förekommer i verksamhet som avser utvärdering av samarbete enligt den nya lagen.

När det övervägs att införa en ny sekretessbestämmelse i offentlighets- och sekretesslagen ska det alltid göras en avvägning mellan sekretessintresset och insynsintresset (prop. 1979/80:2, Del A, s. 75 f.). När skälen för att införa en sekretessbestämmelse anses väga tyngre än insynsintresset kommer avvägningen mellan skyddsintresset och allmänhetens intresse av insyn normalt till uttryck genom att sekretessbestämmelsen förses med ett skaderekvisit. Skaderekvisitet säkerställer att inte mer sekretess åstadkoms än vad som är oundgängligen nödvändigt för att skydda det intresse som föranlett bestämmelsen. I vissa situationer förses dock sekretessbestämmelser inte med skaderekvisit utan med andra typer av rekvisit som innebär att sekretess gäller under vissa förutsättningar. Som exempel på bestämmelser med sådana andra typer av rekvisit kan nämnas 17 kap. 7 § andra stycket OSL. Enligt den bestämmelsen gäller sekretess för uppgift som lämnats av en medlemsstat i Europeiska unionen och som rör planer för mottagande av fartyg i behov av assistans eller genomförande av förfaranden som anges i sådana planer, om en medlemsstat begär det. Ett likartat rekvisit finns också i bestämmelsen om sekretess i 29 kap. 13 § OSL, enligt vilken bestämmelse sekretess gäller i ärende om utredning av ett fartygs sammanstötning med ett annat fartyg eller av tillbud till sådan händelse för uppgift som rör sammanstötningen eller tillbudet och som härrör från det fartyg som ärendet avser, om fartygets befälhavare eller redare begär det.

När det gäller upplysningar från andra medlemsstater bör sekretess inte gälla i samtliga fall som kommissionen överlämnar upplysningar från andra medlemsstater. I promemorian har föreslagits att sekretessen ska gälla i de fall då det kan antas att uppgiften skulle ha varit sekretessbelagd i den andra medlemsstaten. Bland remissinstanserna har *Kammarrätten i Jönköping* invänt mot detta förslag och ansett att en annan formulering av rekvisitet för sekretess bör väljas.

Promemorians förslag avviker till sin utformning från de vanligaste formerna av rekvisit för sekretess enligt offentlighets- och

sekretesslagen. Förslaget skulle därför kunna sägas i viss mån avvika från offentlighets- och sekretesslagens systematik. Detta sammantaget med remisskritiken gör att det finns anledning att överväga att justera promemorians rekvisit för sekretess om detta kan ske på ett sådant sätt att direktivets krav uppfylls.

Vid en genomgång av liknande fall kan till att börja med nämnas en sekretessbestämmelse som med anledning av internationellt samarbete avseende den civila luftfarten infördes den 1 juli 2007 i 17 kap. 6 § OSL. Enligt den bestämmelsen gäller sekretess i en myndighets verksamhet som avser internationellt samarbete avseende tillsyn av civil luftfart för uppgift som lämnats av en annan stat eller en mellanfolklig organisation, om det kan antas att myndighetens arbete för en säkrare civil luftfart motverkas om uppgiften röjs. I förarbetena till den bestämmelsen behandlas det faktum att medlemsstaterna enligt de i det sammanhanget aktuella EU-direktiven och EU-förordningarna dels har en skyldighet att lämna uppgifter till varandra, dels har en skyldighet att vidta nödvändiga åtgärder enligt sin nationella lagstiftning för att säkerställa lämplig sekretess för den information som de mottar. Det anfördes att en bedömning från svensk sida att ”lämplig sekretess” var ”ingen sekretess” skulle kunna medföra att Sverige inte ansågs ha uppfyllt sina skyldigheter enligt direktiven och förordningarna. Andra medlemsstater skulle kunna hävda att de i ett sådant läge inte heller har någon skyldighet att lämna uppgifter till Sverige. En annan följd skulle bli att medlemsstaterna visserligen lämnar uppgifter till Sverige, men i mindre omfattning än de annars skulle ha gjort, och att informationsutbytet därmed riskerar att bli mindre omfattande och av sämre kvalitet än vad som annars skulle ha blivit fallet. Om så skulle ske skulle effektiviteten minska inte bara i Sveriges utan också i andra medlemsstaters flygsäkerhetsarbete och då skulle syftet med direktiven och förordningarna motverkas (prop. 2006/07:110 s. 45 f.). Mot denna bakgrund infördes sekretessbestämmelsen i 17 kap. 6 § OSL med sitt raka skaderekvisit. Vad gällde bedömningen huruvida skada enligt rekvisitet typiskt sett skulle anses föreligga uttalades att det borde kunna vägas in vilket sekretesskydd uppgifterna har hos den stat som har lämnat uppgiften och vilken effekt ett offentliggörande av uppgifterna skulle kunna antas ha på det framtida informationsutbytet (a. prop. s. 48). En liknande bestämmelse har därefter införts i 17 kap. 7 § första stycket OSL med anledning av internationellt samarbete avseende civil sjötrafikövervakning m.m. med i huvudsak samma motivering (jfr. prop. 2009/10:231, s. 45 f.). Enligt det EU-direktiv som då var aktuellt att genomföra skulle, såvitt nu är av intresse, medlemsstaterna säkerställa sekretessen för vissa uppgifter som utbyttes inom ramen för samarbetet.

Enligt regeringens uppfattning måste direktivets krav på sekretess i nu aktuellt lagstiftningsärende förstås på i huvudsak samma sätt som de direktiv som motiverade sekretessbestämmelserna i 17 kap. 6 § och 7 § första stycket OSL. Som framgår av det anförda kan avsaknad av sekretessreglering för de nu aktuella uppgifterna på motsvarande sätt som var fallet vid införandet av sekretessbestämmelserna i 17 kap. 6 § och 7 § första stycket OSL antas innebära att Sverige i förlängningen riskerar att få mindre information av betydelse för utvärdering av samarbete som enligt direktivet ska förekomma. Ett rakt skaderekvisit av denna typ bör

således vara tillräckligt för att uppfylla kraven enligt direktivet i denna del.

När det gäller frågan hur rekvisitet för sekretess i stället borde utformas har *Kammarrätten i Jönköping* anfört att det kan övervägas att sekretess ska gälla t.ex. ”om det kan antas att det varit en förutsättning för den utländska myndighetens uppgiftslämnande att uppgiften inte skulle röjas”, eller att göra sekretessen beroende av huruvida det utländska organet begärt sekretess. Regeringen anser dock att de av kammarrätten föreslagna alternativa rekvisiten för sekretess skulle kunna medföra att uppgifter i högre grad omfattas av sekretess enligt svensk rätt än vad som fordras för att direktivet ska anses genomfört. Bestämmelsen bör således i stället på samma sätt som i de ovan nämnda lagstiftningsärendena utformas med ett rakt skaderekvisit som tar sikte på situationer då ett röjande av uppgifter skulle skada Sveriges möjlighet att delta i det samarbete som direktivet påbjuder. En bestämmelse med ett rakt skaderekvisit passar också väl in i offentlighets- och sekretesslagens systematik. Regeringen föreslår därför att en bestämmelse med en sådan konstruktion ska införas. Sekretess bör alltså gälla för uppgift i sådana upplysningar för utvärdering av samarbetet från en annan medlemsstat som överlämnats till kommissionen och vidarebefordrats till Sverige, om det kan antas att myndighetens möjlighet att utvärdera samarbete enligt lagen motverkas om uppgiften röjs. Liksom vid tillämpningen av 17 kap. 6 § och 7 § första stycket OSL bör vid bedömningen av om skaderekvisitet är uppfyllt bl.a. kunna vägas in vilken effekt ett offentliggörande av uppgiften skulle kunna antas få på det framtida informationsutbytet. Därvid bör beaktas vilket sekretesskydd uppgifterna har hos den stat som har lämnat uppgiften.

I förhållande till de rapporter och andra dokument som kommissionen utarbetar enligt artikel 23 gör sig vissa andra hänsyn gällande. Enligt direktivet fordras en sekretessbestämmelse som tar hänsyn till kommissionens vilja i frågan om offentlighet. Ett sådant förfarande utgör ett undantag från huvudregeln vid tillämpningen av offentlighets- och sekretesslagen att den som lämnat uppgiften inte har något inflytande över resultatet av en myndighets självständiga sekretessprövning (jfr prop. 2009/10:231 s. 35). De ovan nämnda bestämmelserna i 17 kap. 7 § andra stycket och 29 kap. 13 § OSL är exempel på undantag från denna huvudregel. När det gäller rapporter och dokument från kommissionen bör den nya sekretessbestämmelsen därför föreskriva sekretess för de aktuella uppgifterna om inte kommissionen samtyckt till att uppgifterna röjs. Utan ett sådant samtycke kommer således absolut sekretess att gälla för uppgifterna.

Sekretessbestämmelsens placering

Direktivet behandlar administrativt samarbete i fråga om beskattning. Som angivits i det föregående bör grunden för sekretessen anses vara dels skyddet för rikets förhållande till andra stater eller mellanfolkliga organisationer, dels skyddet för myndighets verksamhet för inspektion, kontroll eller annan tillsyn.

I 17 kap. OSL finns bestämmelser om sekretess till skydd främst för myndigheters verksamhet för inspektion, kontroll eller annan tillsyn. I

detta kapitel finns dock även bestämmelser som baseras på behovet av att skydda rikets förhållande till andra stater eller mellanfolkliga organisationer. Som exempel kan nämnas 17 kap. 7 § andra stycket OSL. I samband med införandet av den bestämmelsen ändrades rubriken till 17 kap. till att lyda "Sekretess till skydd *främst* för myndigheters verksamhet för inspektion, kontroll eller annan tillsyn" (prop. 2009/10:231 s. 35 f.).

Mot denna bakgrund bör den nya bestämmelsen placeras i 17 kap. OSL. När det gäller *Lagrådets* uppfattning att bestämmelsen bör föras in i 15 kap. OSL anser regeringen att en sådan placering med hänsyn till att den nya bestämmelsen även avser att skydda myndighets verksamhet för inspektion, kontroll eller annan tillsyn är mindre väl förenlig med lagens systematik.

Sekretesstid

Skälen för sekretess är i nu aktuella frågor lika starka som när det gäller utrikessekretessen, varför sekretessen enligt den nya bestämmelsen bör gälla lika länge, dvs. högst 40 år.

Rätten att meddela och offentliggöra uppgifter

Som nämnts ovan innebär sekretess såväl handlingssekretess som tystnadsplikt. Den rätt att meddela och offentliggöra uppgifter som följer av 1 kap. 1 § TF och 1 kap. 1 och 2 §§ yttrandefrihetsgrundlagen, förkortad YGL, har som huvudregel företräde framför tystnadsplikten. Nämda rätt har dock aldrig företräde framför handlingssekretessen (7 kap. 3 § första stycket 2 och 5 § TF och 5 kap. 1 § första stycket och 3 § 2 YGL). Det kan således vara tillåtet att t.ex. muntligen lämna en uppgift till en journalist eller att själv publicera uppgiften, men det är aldrig tillåtet att, med stöd av rätten att meddela och offentliggöra uppgiften, t.ex. lämna den allmänna handling varav den sekretessbelagda uppgiften framgår till en journalist eller själv publicera denna handling. I ett antal fall har vidare även bestämmelser om tystnadsplikt företräde framför rätten att meddela och offentliggöra uppgifter. Vissa av dessa situationer är reglerade direkt i TF och YGL. Där anges också att det inte är tillåtet att med stöd av rätten att meddela och offentliggöra uppgifter uppsåtligen åsidosätta en tystnadsplikt i de fall som anges i en särskild lag. Den särskilda lag som avses är offentlighets- och sekretesslagen (se 13 kap. OSL, slutet av varje kapitel i lagens fjärde–sjätte avdelningar och lagens sjunde avdelning).

Meddelarfriheten har sin grund i att de vanliga sekretessbestämmelserna ger uttryck för ganska allmänna avvägningar mellan insyns- och sekretessintressena på de berörda områdena (prop. 1979/80:2 Del A s. 104). Det finns således större anledning att överväga undantag från meddelarfriheten i fråga om sekretessregler utan skaderekvisit och sådana som gäller med ett omvänt skaderekvisit än i andra fall (a. prop. s. 111).

Den föreslagna bestämmelsen kommer endast att träffa sådana uppgifter som lämnats till Sverige av kommissionen. När det gäller upplysningar som ursprungligen härrör från andra medlemsstater är förslaget att sekretess ska gälla om det kan antas att myndighetens möjlighet att

utvärdera samarbete enligt lagen om administrativt samarbete inom Europeiska unionen i fråga om beskattning motverkas om uppgiften röjs. Bestämmelsen gäller således med ett rakt skaderekvisit och är likartad med bestämmelserna i 17 kap. 6 § och 7 § första stycket OSL. Beträffande dessa sekretessbestämmelser har tystnadsplikten inte företräde framför meddelarfriheten. Regeringen anser att det saknas skäl för en avvikande ordning i fråga om tystnadsplikt på det område som är aktuellt. Till skillnad från promemorian anser regeringen därför att så inte heller ska vara fallet när det gäller sekretessen för upplysningar från andra medlemsstater.

För uppgifter som förekommer i kommissionens rapporter och andra dokument föreslås bestämmelsen få en utformning som innebär att sekretess gäller om inte kommissionen lämnat sitt samtycke till att dessa uppgifter röjs. Den föreslagna bestämmelsens rekvisit medger alltså inte någon skadebedömning. Den tystnadsplikt som följer av den likartade sekretessbestämmelsen i 17 kap. 7 § andra stycket OSL har företräde framför rätten att meddela och offentliggöra uppgifter. Enligt den bestämmelsen, som också baseras på ett EU-direktiv och som avser internationellt informationsutbyte i samband med sjöräddning, gäller absolut sekretess för vissa uppgifter från annan stat, om den staten begär det. Det finns anledning att utforma den nu aktuella bestämmelsen på samma sätt. Tystnadsplikten enligt den föreslagna sekretessbestämmelsen bör alltså ha företräde framför rätten att meddela och offentliggöra uppgifter när det gäller dokument och rapporter från kommissionen.

6.24 Artikel 24, Utbyte av upplysningar med tredjeländer

Regeringens förslag: En bestämmelse ska tas in i den nya lagen om att Skatteverket får lämna upplysningar som härrör från ett land utanför Europeiska unionen endast om det enligt ett avtal med det tredjelandet är tillåtet att vidarebefordra upplysningarna.

En bestämmelse ska även tas in i den nya lagen om att upplysningar som tagits emot enligt direktivet får lämnas till länder utanför Europeiska unionen endast om den behöriga myndigheten i den medlemsstat från vilken upplysningarna härrör har samtyckt till att de vidarebefordras och det berörda landet utanför Europeiska unionen har åtagit sig att samarbeta för insamling av bevisning avseende transaktioner som verkar strida mot eller utgöra en överträdelse av skattelagstiftningen.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Datainspektionen* anför att bestämmelserna, om de ska uppnå samma skyddseffekter som personuppgiftslagens regelverk, bör kompletteras med en hänvisning till 33–35 §§ personuppgiftslagen. Ingen av de övriga remissinstanserna uttalar sig särskilt om genomförandet av artikel 24 i direktivet.

Skälen för regeringens förslag: I *artikel 24.1* föreskrivs att en behörig myndighet i en medlemsstat får vidarebefordra upplysningar från ett tredjeland till de medlemsstaters behöriga myndigheter för vilka upplys-

ningarna kan vara till nytta och till alla begärande myndigheter, om det är tillåtet enligt ett avtal med det tredjelandet. Bestämmelsens utformning antyder att den syftar till att öppna upp en möjlighet för medlemsstaterna att lämna upplysningar som härrör från ett tredjeland till andra medlemsstater. Med beaktande av de skyldigheter och möjligheter att lämna upplysningar till andra medlemsstater som föreskrivs redan i artiklarna 5, 8 och 9 utgör artikel 24.1 dock i själva verket en begränsning i medlemsstaterna skyldigheter och möjligheter att lämna upplysningar som härrör från tredje länder i de fall då detta inte är tillåtet enligt ett avtal med det tredjelandet. På detta sätt undviks konkurrens i det avseendet mellan direktivets bestämmelser och bestämmelserna i avtal med tredjeländer om informationsutbyte. Mot denna bakgrund bör bestämmelser tas in i den nya lagen med denna begränsning i anslutning till bestämmelserna om utbyte av upplysningar.

I *artikel 24.2* föreskrivs att de behöriga myndigheterna, i enlighet med nationella bestämmelser om överföring av personuppgifter till tredjeländer, får lämna upplysningar som tagits emot enligt direktivet till ett tredjeland, under förutsättning att a) den behöriga myndigheten i den medlemsstat från vilken uppgifterna härrör har samtyckt till att de vidarebehandlingas och b) det berörda tredjelandet har åtagit sig att erbjuda det samarbete som krävs för insamling av bevisning för den oriktiga eller olagliga karaktären av transaktioner som verkar strida mot eller utgöra en överträdelse av skattelagstiftningen. En bestämmelse om detta bör tas in i den nya lagen. Bestämmelser om överföring av personuppgifter till tredjeland finns i 33–35 §§ personuppgiftslagen (1998:204), förkortad PuL.

Utöver de nationella bestämmelser om överföring av personuppgifter till tredjeland som redan finns i medlemsstaterna med anledning av medlemsstaternas genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG av den 24 oktober 1995 om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter (dataskyddsdirektivet), innebär artikel 24.2 i handräckningsdirektivet ytterligare restriktioner när det gäller att lämna upplysningar till tredjeland. Restriktionerna i artikel 24.2 gäller dock inte bara personuppgifter utan upplysningar i allmänhet som tagits emot enligt direktivet. Som tydligt framgår av artikeln är den inte avsedd att ersätta dataskyddsdirektivets bestämmelser om överföring av personuppgifter till tredjeland. Informationsutbyte och annan handräckning i skatteärenden med stöd av olika EU-rättsakter, internationella överenskommelser och lagar är sådan verksamhet inom vilken behandling av personuppgifter omfattas SdbL som, när det gäller överföring av personuppgifter till tredjeland hänvisar till 33–35 §§ PuL. De bestämmelserna ska således tillämpas utan att detta behöver anges särskilt. Handräckningsdirektivet innehåller restriktioner för överföring av upplysningar till tredjeland, men när det gäller tredjeland kommer informationsutbytet i sig inte att ske med stöd av den nya lagen utan med stöd av LÖHS. Som redan nämnts tillämpas även då bestämmelserna i 33–35 §§ PuL. Mot denna bakgrund finns det enligt regeringens bedömning inte skäl att, såsom *Datainspektionen* föreslår, ta in en hänvisning till 33–35 §§ PuL i den nya lagen.

I stället för att använda begreppen ”tredjeland” och ”tredjeländer” bör det i lagen skrivas ut att det är fråga om länder utanför Europeiska

unionen. Detta för att tydliggöra skillnaden mellan sådana länder och ”en tredje medlemsstat”. Med länder utanför Europeiska unionen avses i detta sammanhang sådana som inte är territorier där fördraget om Europeiska unionen och fördraget om Europeiska unionens funktions sätt är tillämpliga enligt artikel 52 i det förstnämnda fördraget.

6.25 Kapitel VII, Allmänna bestämmelser och slutbestämmelser (artiklarna 25–31)

Regeringens förslag: En bestämmelse ska tas in i lagen om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet om att 23, 25, 26, 28 och 42 §§ personuppgiftslagen inte ska tillämpas vid behandling av personuppgifter på grund av samarbete enligt den nya lagen, om sådana begränsningar är nödvändiga med hänsyn till ett viktigt ekonomiskt eller finansiellt intresse hos Europeiska unionen eller en stat som ingår i unionen.

Regeringens bedömning: Några bestämmelser behöver i övrigt inte införas i lag för att genomföra bestämmelserna i artiklarna.

Promemorians förslag och bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Datainspektionen* menar att det kan ifrågasättas om ett tillräckligt dataskydd uppnås genom den föreslagna regleringen. Detta bl.a. mot bakgrund av att förslaget till lag om administrativt samarbete inom Europeiska unionen i fråga om beskattning inte innehåller några tydliga hänvisningar till vilka dataskyddsregler som gäller. *Datainspektionen* menar vidare att den föreslagna nya bestämmelsen i SdbL ger upphov till frågeställningar om när undantagen från bestämmelserna i PuL kommer att gälla och vem som ska avgöra det. *Skatteverket* menar att det närmare bör beskrivas i vilka situationer sådana begränsningar som avses i den föreslagna bestämmelsen kan bli nödvändiga. Verket anser även att det bör övervägas om någon sekretessregel kan tillämpas i en sådan situation. Både *Datainspektionen* och *Skatteverket* har därutöver vissa redaktionella synpunkter när det gäller förslaget till ändring i SdbL. Ingen av de övriga remissinstanserna uttalar sig särskilt om genomförandet av artiklarna 25–31 i direktivet.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

I kapitlet Allmänna bestämmelser och slutbestämmelser behandlar artikel 25 dataskydd, artikel 26 kommittéförfarande, artikel 27 rapportering, artikel 28 upphävande av direktiv 77/799/EG, artikel 29 införlivande, artikel 30 ikraftträdande och artikel 31 adressater.

Dataskydd

I *artikel 25* föreskrivs att allt utbyte enligt direktivet ska omfattas av bestämmelserna om genomförande av dataskyddsdirektivet men att medlemsstaterna, för en korrekt tillämpning av direktivet, ska begränsa

tillämpningsområdet för de skyldigheter och rättigheter som avses i artiklarna 10, 11.1, 12 och 21 i dataskyddsdirektivet i den utsträckning som behövs för att skydda de intressen som avses i artikel 13.1 e i det direktivet. Artiklarna 10, 11.1 och 12 i nämnda direktiv avser viss information till den som de insamlade uppgifterna avser om behandlingen av dessa och rättelse, utplåning eller blockering av uppgifter. Artikel 21 avser behandlingarnas offentlighet. Enligt artikel 13.1 e) får medlemsstaterna begränsa dessa skyldigheter och rättigheter i fall då en sådan begränsning är en nödvändig åtgärd med hänsyn till ett viktigt ekonomiskt eller finansiellt intresse hos en medlemsstat eller hos Europeiska unionen, inklusive monetära frågor, budgetfrågor och skattefrågor. Dataskyddsdirektivet genomfördes i svensk rätt genom PuL. Avseende behandling av personuppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet gäller dock SdbL, se vidare om detta nedan. Med anledning av *Datainspektionens* påpekande om att den nya lagen inte innehåller några tydliga hänvisningar till vilka dataskyddsregler som gäller vill regeringen framhålla att PuL och SdbL i tillämpliga delar naturligtvis gäller även vid administrativt samarbete enligt den nya lagen. Att så är fallet behöver enligt regeringens bedömning inte anges i den nya lagen. SdbL avser just behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet och bistånd med handräckning i skatteärenden i enlighet med olika EU-rättsakter, internationella överenskommelser och lagar är en del av den verksamheten (se vidare nedan). Det kan även nämnas att några sådana hänvisningar som Datainspektionen efterfrågar inte heller finns i LÖHS som nu gäller för handräckning enligt internationella överenskommelser.

I 23–26 §§ PuL finns bestämmelser om information till den registrerade och i 42 § finns bestämmelser om upplysningar till allmänheten om behandlingar som inte har anmälts. I 27 § PuL föreskrivs bl.a. att 23–26 §§ inte gäller i den utsträckning det är särskilt föreskrivet i lag eller annan författning. Begränsningarna i 27 § PuL gäller inte skyldigheten enligt 42 § PuL. Där anges i stället särskilt bl.a. att den personuppgiftsansvarige inte är skyldig att lämna ut sekretessbelagda uppgifter. I 28 § PuL finns bestämmelser om rättelse, utplåning eller blockering av uppgifter. I 8 a § f) föreskrivs att regeringen får meddela föreskrifter om undantag från bl.a. 23–26, 28 och 42 §§ om det är nödvändigt med hänsyn till ett viktigt ekonomiskt eller finansiellt intresse hos Europeiska unionen eller en stat som ingår i unionen.

SdbL är en speciallag i förhållande till PuL. I SdbL anges också uttryckligen att den lagen gäller i stället för PuL om annat inte anges. SdbL ska tillämpas vid behandling av personuppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet. I författningskommentaren till 1 kap. 1 § SdbL anges bl.a. att lagen ska tillämpas på all behandling av personuppgifter som är helt eller delvis automatiserad men att utanför tillämpningsområdet faller behandling av personuppgifter i samband med de interna och administrativa åtgärder som kan förekomma i verksamheten, t.ex. i löneregister (prop. 2000/01:33 s. 197). Upplysningar som Skatteverket har tillgång till och som är av betydelse för en annan medlemsstats beskattning kan antas omfattas av Skatteverkets beskattningsverksamhet även utan att något ärende finns om administrativt samarbete inom Europeiska unionen. Detsamma får anses gälla uppgifter som Skatte-

verket behandlar med anledning av utredningsåtgärder enligt SFL, även om de syftar till administration och verkställighet av en annan medlemsstats skattelagstiftning. Upplysningar som Skatteverket tagit emot från en annan medlemsstat i enlighet med den nya lagen syftar till att kunna leda till beskattning i Sverige och även personuppgifter som behandlas med anledning av sådana mottagna upplysningar omfattas därför av Skatteverkets beskattningsverksamhet. När det gäller just utbyte av upplysningar torde samtliga personuppgifter som behandlas med anledning av den nya lagen redan av dessa anledningar omfattas av bestämmelserna i SdbL i stället för bestämmelserna i PuL. Dessutom är informationsutbyte och annan handräckning i skatteärenden med stöd av olika EU-rättsakter, internationella överenskommelser och lagar i allmänhet sådan verksamhet inom vilken SdbL avser att täcka behandling av personuppgifter. Uppgifter som behandlas med anledning av samarbete som avses i handräckningsdirektivet, men som inte omfattas av beskattningsverksamheten kommer dock att finnas t.ex. i Skatteverkets förteckning över behöriga tjänstemän. Det torde inte vara den sistnämnda typen av uppgifter som artikel 25 i direktivet tar sikte på när det gäller medlemsstaternas skyldighet att begränsa tillämpningsområdet för de skyldigheter och rättigheter som avses i artiklarna 10, 11.1, 12 och 21 i dataskyddsdirektivet. För att uppfylla direktivets krav bör det därför vara tillräckligt att i SdbL införa de aktuella begränsningarna av skyldigheterna och rättigheterna.

I 1 kap. 3 § första stycket 7 SdbL anges att 42 § PuL ska tillämpas. I 3 kap. 1 § SdbL anges att 23 och 25–27 §§ PuL ska tillämpas. Av 3 kap. 3 § SdbL framgår att också 28 § PuL ska tillämpas.

I den mån det finns sekretessbestämmelser som hindrar att information lämnas till den registrerade eller upplysningar till allmänheten med hänsyn till de intressen som anges i 13.1 e) rådets direktiv 95/46/EG behöver det inte införas några bestämmelser i svensk rätt för att genomföra artikel 25 eftersom sådana begränsningar då ändå gäller. I 16 kap. OSL finns bestämmelser om sekretess till skydd för rikets centrala finanspolitik, penningpolitik eller valutapolitik. De bestämmelserna gäller dock bara sekretess hos regeringen, Riksbanken och Riksgäldskontoret eller myndigheter som får uppgifter därifrån och tar bara hänsyn till Sveriges intressen. 17 kap. OSL reglerar sekretess till skydd främst för myndigheters verksamhet för inspektion, kontroll eller annan verksamhet. I 19 kap. OSL finns bestämmelser om sekretess till skydd för det allmännas ekonomiska intresse vad gäller affärs- och driftsförhållanden m.m. Det finns dock ingen bestämmelse i 19 kap. OSL som gäller uppgifter om skatt. Det finns inte någon bestämmelse i OSL som direkt avser att skydda de intressen som anges i 13.1 e) rådets direktiv 95/46/EG.

En bestämmelse bör därför tas in i SdbL om att 23, 25, 26, 28 och 42 §§ PuL inte ska tillämpas vid behandling av personuppgifter på grund av samarbete enligt den nya lagen, om sådana begränsningar är nödvändiga med hänsyn till ett intresse som anges i 8 a § f PuL. En sådan bestämmelse innebär inte i sig en begränsning i allmänhetens rätt att enligt offentlighetsprincipen få del av allmänna handlingar. *Skatteverket* anför att det bör övervägas om någon sekretessregel kan tillämpas i en sådan situation. De bestämmelser i OSL som torde ligga närmast till hands att tillämpa i en sådan situation är bestämmelserna i 17 kap. De bestämmel-

serna torde dock inte kunna tillämpas med ett sådant intresse som avses i 8 a § f PuL som grund. Artikel 25 i handräckningsdirektivet föreskriver att tillämpningsområdet för vissa skyldigheter och rättigheter i dataskyddsdirektivet ska begränsas. Dataskyddsdirektivet genomfördes i svensk rätt genom PuL. Regeringen bedömer därför att den begränsning som här föreslås av tillämpningsområdet för de bestämmelser i PuL som reglerar de aktuella skyldigheterna och rättigheterna innebär att Sverige uppfyller direktivets krav.

Med anledning av vad *Datainspektionen* och *Skatteverket* anför om behovet av precisering av de situationer då begränsningar kan behövas kan följande sägas. Det är naturligtvis i första hand den personuppgiftsansvarige, i detta fall Skatteverket, som ska göra bedömningen om begränsningar i tillämpningen av de angivna bestämmelserna i PuL är nödvändiga med hänsyn till ett intresse som anges i 8 a § f PuL. I direktivets preambel anges att sådana begränsningar som anges i artikel 25, med hänsyn till medlemsstaternas potentiella skattebortfall och den centrala betydelse som de upplysningar som omfattas av direktivet har för en effektiv bedrägeribekämpning, är nödvändiga (28). I den del som artikel 25 avser dessa begränsningar är den inte unik för direktivet. Bestämmelser med samma innebörd finns i artikel 55.5 i rådets förordning (EU) nr 904/2010 av den 7 oktober 2010 om administrativt samarbete och kampen mot mervärdesskattebedrägeri samt i artikel 31.4 i rådets förordning (EG) nr 2073/2004 av den 16 november 2004 om administrativt samarbete i fråga om punktskatter. Exempel på en situation då den här föreslagna bestämmelsen ska tillämpas är när personuppgifter behandlas med anledning av en begäran om utbyte av upplysningar och det kan befaras att det skulle försvåra genomförandet av utredning eller beslut i skatteärende i den andra medlemsstaten att lämna sådan information till den registrerade eller någon annan som det enligt 23, 25, 26, 28 och 42 §§ PuL ska lämnas information till.

Kommittéförfarande

Bestämmelserna i *Artikel 26* om kommittéförfarande har direkt betydelse bara för kommissionens arbete och kräver inte någon genomförandeåtgärd i medlemsstaterna.

Rapportering

Artikel 27 riktar sig endast mot kommissionen och kräver inte heller någon genomförandeåtgärd i medlemsstaterna.

Upphävande av direktiv 77/799/EG, införlivande, ikraftträdande och adressater

Artiklarna 28–31 är av sådant slag att de uppenbarligen inte kräver någon reglering i nationell rätt.

7 Vissa frågor som inte regleras i direktivet

7.1 Underrättelse till den enskilde

Regeringens förslag: En bestämmelse ska tas in i den nya lagen om att den enskilde som berörs, med vissa undantag, ska underrättas när Skatteverket överlämnar upplysningar enligt bestämmelserna om utbyte av upplysningar på begäran eller bestämmelserna om utbyte av upplysningar utan föregående begäran. I en sådan underrättelse ska det anges till vilken utländsk myndighet uppgifterna översänts.

Promemorians förslag: Promemorian innehåller inte någon motvarighet till förslaget.

Remissinstanserna: *Sveriges advokatsamfund* anser att det är av synnerlig vikt att utreda om den granskade personen har rätt till partsinsyn i det material som Skatteverket inhämtar på begäran av en utländsk myndighet och att det kan ifrågasättas om Skatteverket kan vägra partsinsyn med stöd av sekretessbestämmelserna om pågående granskning när Skatteverket i praktiken inte har någon egen utredning avseende personen. *Svenska Bankföreningen* menar att Skatteverkets underrättelseskyldighet gentemot den som berörs av myndighetsåtgärderna fullt ut bör förtydligas i lagen. *Svenskt Näringsliv* anser att det bör införas en tvingande underrättelseskyldighet för Skatteverket och att denna ska inträda innan informationsutbytet äger rum. Ingen av de övriga remissinstanserna har särskilt berört frågan om underrättelse till den enskilde.

Skälen för regeringens förslag: Handräckningsdirektivet innehåller inte några bestämmelser om underrättelser till de enskilda. Enligt 9 § första stycket LÖHS ska sådan underrättelse ske när svensk myndighet, efter begäran från utländsk myndighet eller i anledning av vad som framkommit vid revision eller annan granskning, till en utländsk myndighet översänder uppgifter rörande skatt. Enligt andra stycket får underrättelse underlåtas om den är uppenbart obehövlig eller om det kan befaras att underrättelsen skulle försvåra genomförandet av utländsk myndighets utredning eller beslut i skatteärende. 9 § LÖHS tillämpas enligt nuvarande ordning vid handräckning enligt det gamla handräckningsdirektivet. Det saknas skäl att utelämna en sådan underrättelseskyldighet vid administrativt samarbete enligt den nya lagen. En bestämmelse motsvarande 9 § LÖHS bör därför, som flera av remissinstanserna påpekat, tas in i den nya lagen.

Med anledning av att *Svenskt Näringsliv* menar att underrättelseskyldigheten bör vara undantagslös och gälla före överlämnandet av upplysningarna kan följande konstateras. Det finns knappast något skäl att införa en skyldighet för Skatteverket att underrätta den enskilde i de fall då detta skulle vara uppenbart obehövligt. Vad avser undantaget från underrättelseskyldighet när en underrättelse skulle försvåra genomförandet av utländsk myndighets utredning eller beslut i skatteärende, kan framhållas att det inom det svenska skatteförfarandet förekommer regler som syftar till att undanhålla viss information från den skattskyldige om det skulle försvåra utredning eller beslut i ärendet, se t.ex. 40 kap. 3 § andra stycket 3 SFL. Det kan antas att liknande be-

stämmelser också finns i andra medlemsstater. För att den mottagande medlemsstaten fullt ut ska kunna dra nytta av de upplysningar som lämnas bör ett undantag från underrättelseskyldigheten när en underrättelse skulle försvåra genomförandet av utländsk myndighets utredning eller beslut i skatteärende tas med även i den nya lagen. När det gäller frågan om när underrättelse ska ske bedömer regeringen, med hänsyn till att beslut att överlämna upplysningar inte kan överklagas (se vidare avsnitt 7.2), att det saknas behov av att låta underrättelseskyldigheten inträda redan innan upplysningarna lämnas. Dessutom skulle en sådan bestämmelse ge upphov till svårbedömda frågor när det gäller hur lång tid före överlämnandet av upplysningar underrättelsen ska ske.

När det gäller frågan som *Sveriges advokatsamfund* tar upp om partsyn kan först konstateras att den enskilde som uppgifterna avser inte är part i ett ärende om administrativt samarbete enligt den nya lagen. Den enskilde berörs dock av de upplysningar som lämnas och underrättelseskyldigheten i samband med överlämnande av upplysningar gäller således mot denne. Insyn för den enskilde när det gäller vilka uppgifter som inhämtas torde av naturliga skäl föreligga när uppgifterna inhämtas från den enskilde själv. När uppgifter som inte tillförs ett ärende om beskattning i Sverige inhämtas från någon annan får den enskilde insyn genom den underrättelse som, med vissa undantag, sker då upplysningarna överlämnas till den andra medlemsstaten.

7.2 Förbud mot att överklaga

Regeringens förslag: En bestämmelse ska tas in i den nya lagen om att beslut enligt lagen inte får överklagas.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Ingen av remissinstanserna uttalar sig särskilt om förslaget.

Skälen för regeringens förslag: Av 21 och 23 §§ LÖHS framgår att beslut som Skatteverket fattar i enlighet med vad som avses i det gamla handräkningsdirektivet inte får överklagas.

Enligt artikel 6.1 i den europeiska konventionen den 4 november 1950 angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (Europakonventionen) gäller att var och en, vid prövningen av hans eller hennes civila rättigheter och skyldigheter eller av en anklagelse mot honom eller henne om brott, ska vara berättigad till en rättvis och offentlig förhandling inom skälig tid och inför en oavhängig och opartisk domstol som upprättats enligt lag. Tillämpningen av den nu föreslagna lagen, t.ex. vid överlämnande av upplysningar till behöriga myndigheter i andra medlemsstater, innefattar enligt regeringens bedömning inte prövningar som faller inom tillämpningsområdet för artikel 6.1. Konventionen innebär därför inget krav på att beslut enligt lagen ska få överklagas. Besluten medför inte i sig rättsverkningar för någon enskild. Samarbetet enligt lagen syftar till att förbättra skattemyndigheternas underlag inför nationella skattebeslut och kan ur ett inhemskt perspektiv

närmast jämföras med ett beslut under handläggning av ett skatteärende, t.ex. om revision.

Enligt regeringens mening bör det mot denna bakgrund i den nya lagen införas en bestämmelse om att beslut enligt lagen inte får överklagas. Däremot gäller naturligtvis SFL:s bestämmelser om överklagande av beslut som fattas enligt den lagen, dvs. även om besluten fattas med anledning av administrativt samarbete inom Europeiska unionen.

8 Konsekvenser

Det nya direktivet syftar till ett effektivare och mer omfattande administrativt samarbete mellan medlemsstaterna i fråga om beskattning för att motverka skattebedrägerier och andra negativa effekter av den ständigt ökande globaliseringen. Antalet ärenden och även ärendenas omfattning kan förväntas öka något. För Sveriges del är det emellertid samarbetet med övriga nordiska länder som svarar för de klart största volymerna. Det samarbetet äger till största del rum med stöd av det nordiska skattehandräckningsavtalet och kommer inte att förändras i någon större utsträckning på grund av det nya direktivet.

Upplysningar som är av betydelse för administration och verkställighet av andra medlemsstaters skattelagstiftning och som Skatteverket inhämtar torde oftast omfattas av uppgifts- eller dokumentationsskyldighet i Sverige, dvs. ha betydelse för beskattningen även i Sverige. Också i det gamla handräckningsdirektivet åläggs de behöriga myndigheterna att se till att de undersökningar som är nödvändiga för att skaffa den begärda informationen genomförs.

Det effektivare och mer omfattande samarbetet med stöd av det nya direktivet bör kunna bidra till en viss ökning av skatteintäkterna. *Skatteverket* har anfört att genomförandet av direktivet kommer att medföra ytterligare kostnader för verket. Tack vare förbättrade, i stor utsträckning datorstödda, rutiner bör dock en eventuell ökning av administrationskostnaderna bli begränsad och inte större än vad som kan hanteras inom givna resursramar för Skatteverket.

Regeringen bedömer att förslagen inte medför några ökade kostnader för domstolarna.

Regeringen bedömer att förslagen inte heller får några konsekvenser för företag eller andra aktörer i samhället utöver vad som nu sagts.

9 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Prop. 2012/13:4

Regeringens förslag: 12 och 13 §§ i den nya lagen ska träda i kraft den 1 januari 2015. De föreslagna lagarna ska i övrigt träda i kraft den 1 januari 2013.

12 och 13 §§ i den nya lagen ska tillämpas första gången i fråga om upplysningar som avser

– kalenderåret 2014, när de erhållits i form av kontrolluppgifter eller motsvarande uppgifter, och

– beskattningsår som avslutas efter den 31 december 2013, när de erhållits i form av uppgifter i inkomstdeklarationer.

I fråga om lagen om ömsesidig handräckning i skatteärenden ska äldre föreskrifter fortfarande gälla för sådana ärenden om handräckning som har inletts före ikraftträdandet. I fråga om den lagen ska äldre föreskrifter också fortfarande gälla till och med utgången av 2014 för automatiskt informationsutbyte.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Ingen av remissinstanserna uttalar sig särskilt om ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna.

Skälen för regeringens förslag: artikel 29.1 föreskrivs att medlemsstaterna med verkan från och med den 1 januari 2013 ska sätta i kraft de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa direktivet, men att de dock med verkan först från och med den 1 januari 2015 ska sätta i kraft de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa artikel 8 i direktivet. De bestämmelser som föreslås i denna proposition ska därför, bortsett från de bestämmelser som syftar till genomförande av artikel 8, träda i kraft den 1 januari 2013.

I artikel 8.1 föreskrivs bl.a. att artikeln gäller upplysningar rörande beskattningsperioder från och med den 1 januari 2014. Kontrolluppgifter lämnas i regel för kalenderår. Inkomstdeklarationer lämnas för den skattskyldiges beskattningsår. Näringsidkare med brutet räkenskapsår deklarerar således inkomster hänförliga till olika kalenderår gemensamt i en och samma deklaration. För att uppfylla direktivets krav måste även upplysningar som Skatteverket erhåller i form av uppgifter i deklarationer för brutna räkenskapsår som avslutas under 2014 överföras. De bestämmelser som syftar till genomförande av artikel 8 ska träda i kraft den 1 januari 2015 och tillämpas första gången på upplysningar som avser kalenderåret 2014 när det gäller sådana upplysningar som erhållits i form av kontrolluppgifter eller motsvarande uppgifter. Bestämmelserna ska tillämpas första gången på upplysningar som avser beskattningsår som avslutas efter den 31 december 2013 när det gäller sådana upplysningar som erhållits i form av uppgifter i deklarationer.

Regeringen bedömer att det behövs en övergångsreglering med tanke på att det finns ärenden som har väckts i enlighet med de nuvarande bestämmelserna och som inte är avslutade. Handläggningen av dessa ärenden bör kunna fortsätta enligt de äldre bestämmelserna.

Fram till dess att de nya bestämmelserna om automatiskt utbyte av upplysningar träder i kraft bör de äldre bestämmelserna tillämpas på sådant automatiskt informationsutbyte som avses i artikel 3 i det gamla handräckningsdirektivet.

Att lagen om ändring av skatteförfarandelagen träder i kraft den 1 januari 2013 innebär att förelägganden och revisioner kan meddelas respektive beslutas enligt de nya bestämmelserna från och med det datumet.

10 Författningskommentar

10.1 Förslaget till lag om administrativt samarbete inom Europeiska unionen i fråga om beskattning

1 §

I paragrafen klargörs att lagen gäller vid sådant samarbete som avses i det nya handräckningsdirektivet. Samarbete genom utbyte av upplysningar sker i betydande omfattning såväl inom som utanför EU också med stöd av andra instrument, främst det nordiska skattehandräckningsavtalet men också skatteavtal som är försedda med informationsutbytesklausul, och med stöd av Europaråds- och OECD-konventionen om ömsesidig handräckning i skatteärenden. För sådant samarbete gäller bestämmelserna i lagen (1990:314) om ömsesidig handräckning i skatteärenden, förkortad LÖHS.

2 §

I paragrafen genomförs i sak bestämmelserna i artikel 2.1, 2.2 och 2.4 i direktivet om vilka skatter detta är tillämpligt på.

Eftersom avgränsningen mellan vad som är en skatt och vad som är en avgift kan variera mellan medlemsstaterna förtydligas det i paragrafen att lagen inte gäller tullar eller obligatoriska sociala avgifter. I paragrafen återges också bestämmelsen i artikel 2.4 i direktivet avseende den territoriella begränsningen av tillämpningsområdet.

3 §

I paragrafen genomförs i sak bestämmelserna i artikel 2.3 i direktivet. Bestämmelserna kan ha betydelse för att avgöra vilka utländska skatter som lagen ska tillämpas på.

Paragrafen har i redaktionellt hänseende utformats i enlighet med *Lagrådets* förslag.

4 §

I paragrafen utpekas Skatteverket som behörig myndighet.

5 §

Paragrafen innehåller de grundläggande bestämmelserna om Skatteverkets skyldighet att vidta åtgärder i de former som regleras i lagen.

I *första stycket* räknas de former av samarbete upp där Skatteverket är skyldigt att vidta åtgärder, men endast efter begäran från en annan medlemsstat. Det klargörs också att Skatteverkets skyldighet att vidta åtgärder endast gäller i den utsträckning det följer av de efterföljande bestämmelserna i lagen. I den delen som gäller att Skatteverket ska medge närvaro vid administrativa myndigheter och medverkan i utredningar innebär det, som framgår av 17 §, endast att Skatteverket efter överenskommelse med den begärande myndigheten får medge närvaro vid kontor och utredningar och inte att Skatteverket under alla omständigheter ska medge sådan närvaro. Avseende medverkan i utredningar, se även avsnitt 6.11 och författningskommentaren till 17 §.

I *andra stycket* räknas de former av samarbete upp där Skatteverket enligt efterföljande bestämmelser är skyldigt att vidta vissa åtgärder även utan att någon myndighet i en annan medlemsstat begärt det.

Se även avsnitt 6.1.

6 §

Paragrafen innehåller dels den grundläggande bestämmelsen om att Skatteverket får begära att åtgärder vidtas av en myndighet i en annan medlemsstat, dels den begränsning i denna möjlighet som gäller om det skulle leda till att de intressen som avses i artikel 17.4 i direktivet kränks.

Med undantag för vad som sägs i 19 § andra stycket om när Skatteverket får begära bistånd med delgivning, föreskrivs det i lagen inte några andra begränsningar i detta avseende än vad som regleras i förevarande paragraf. Detta innebär bl.a. att det står Skatteverket fritt att begära åtgärder som verket självt inte har någon skyldighet att utföra. Skatteverket kan t.ex. föreslå för en behörig myndighet i en annan medlemsstat att verkets tjänstemän som närvarar vid utredningar i den andra medlemsstaten ska tillåtas att intervjua personer (artikel 11.2 i handräkningsdirektivet), trots att Skatteverket inte kan tillåta en tjänsteman från en annan medlemsstat att på det sättet medverka i utredningar i Sverige (se avsnitt 6.11).

För att, när det gäller begränsningen med hänsyn till de intressen som anges artikel 17.4 i direktivet, tydliggöra att det som avses med uttrycket ”allmän ordning” i den svenska språkversionen (och ”l’ordre public” i den franska språkversionen) av direktivet inte är detsamma som avses med det i svensk lagstiftning vanligen förekommande uttrycket ”allmän ordning och säkerhet” används här i stället begreppet ”allmänna hänsyn”. Motsvarande begränsning finns i OECD:s modellavtal. Med avseende på allmänna hänsyn framgår det av kommentaren till modellavtalet att den begränsningen bör tillämpas endast i extrema fall. Som exempel på sådana fall nämns att den begärande statens utredning motiveras av förföljelse av politiska, rasistiska eller religiösa skäl eller att den begärda informationen utgör en statshemlighet.

Bestämmelsen har stora likheter med 15 § 2 och 3 LÖHS.

Se även avsnitt 6.1.

I paragrafen återges med tre undantag de definitioner som finns i artikel 3 i direktivet. Uttrycken ”anmodad myndighet”, ”på elektronisk väg” och ”CCN-nätet” används inte i lagen och definitionerna av dessa begrepp har därför uteslutits i paragrafen. I stället för det i den svenska språkversionen av direktivet använda begreppet ”administrativ utredning” används i lagen begreppet ”utredning”. Begreppet har dock samma innebörd som sin motsvarighet i direktivet.

I direktivet innefattar definitionen av begreppet ”automatiskt utbyte” också en definition av begreppet ”tillgängliga upplysningar”. Eftersom det sistnämnda begreppet inte används i lagen har den delen av definitionen av begreppet ”automatiskt utbyte” uteslutits.

Tredje och fjärde strecksatserna i definitionen av begreppet ”person” tar främst sikte på situationer då Skatteverket ska bedöma om en utländsk konstruktion omfattas av lagen. Detta kan bli aktuellt främst vid delgivning enligt 19 § och vid automatiskt utbyte enligt 12 §. Om det inte är fråga om en fysisk eller juridisk person är det avgörande för om en konstruktion omfattas av begreppet ”person” om det rör sig om en sammanslutning av personer som har befogenhet att utföra rättshandlingar enligt lagstiftningen i den andra medlemsstaten (tredje strecksatsen) eller en konstruktion som äger eller förvaltar tillgångar som omfattas av en skatt som lagen gäller för (fjärde strecksatsen). När Skatteverket har tagit emot en begäran om delgivning och det inte redan framgår av begäran att den rör en person enligt lagens definition kan det bli aktuellt för Skatteverket att begära komplettering från den utländska myndigheten. När det gäller automatiskt utbyte finns dock ingen skyldighet för Skatteverket att vidta någon utredning för att fastställa om en konstruktion omfattas av lagen, utan verket behöver endast överföra upplysningar avseende personer som utifrån tillgängliga uppgifter kan antas omfattas av begreppet ”person”(se vidare avsnitt 6.8).

8 §

I paragrafen föreskrivs Skatteverkets skyldighet att enligt artikel 5 i handräckningsdirektivet lämna upplysningar på begäran från en behörig myndighet i en annan medlemsstat (begärande myndighet). Av artikeln framgår också att den behöriga myndigheten ska utföra utredningar. Närmare bestämmelser om innebörden av utredningsskyldigheten finns i den efterföljande artikeln. I artikel 5 hänvisas till sådana upplysningar som avses i artikel 1.1. I paragrafen skrivs i stället ut att skyldigheten gäller alla sådana upplysningar som kan antas vara relevanta för administration och verkställighet av den begärande medlemsstatens nationella lagstiftning i fråga om de skatter som lagen gäller. Uttrycket *kan antas vara relevant* syftar till ett utbyte av upplysningar i vidast möjliga omfattning men klargör samtidigt att det inte står medlemsstaterna fritt att genomföra så kallade ”fishing expeditions” eller begära upplysningar som sannolikt inte är relevanta för ett skatteärende avseende en viss bestämd skattskyldig eller grupp av skattskyldiga (se författningskommentaren till 37 kap. 11 § skatteförfarandelagen [2011:1244]).

Att Skatteverket också får begära upplysningar från en annan medlemsstat följer av 6 §.

9 §

I paragrafen föreskrivs Skatteverkets skyldigheter enligt artiklarna 6.1 och 6.3 i handräkningsdirektivet. I bestämmelserna preciseras skyldigheten att utföra sådana utredningar som nämns i 8 §.

Första stycket motsvarar i sak artikel 6.1 och artikel 6.3 i handräkningsdirektivet och föreskriver att Skatteverket ska utföra de utredningar som krävs för att få fram de upplysningar som avses i 8 § och tillämpa samma förfarande som om det hade gällt ett eget skatteärende.

Bestämmelsen att Skatteverket ska tillämpa samma förfarande som om det hade gällt ett eget skatteärende innebär en skyldighet för Skatteverket att i den utsträckning som behövs för att inhämta de upplysningar som avses i 8 § utnyttja de möjligheter till utredning som finns enligt skatteförfarandelagen (2011:1244). De kapitel i skatteförfarandelagen som främst är aktuella att tillämpa vid sådana administrativa utredningar är 37 kap. om föreläggande, 41 kap. om revision, 44 kap. om vitesföreläggande och 45 kap. om bevissäkring. Vid tillämningen av bestämmelserna i dessa kapitel ska proportionalitetsprincipen i 2 kap. 5 § naturligtvis också tillämpas. Bestämmelsen begränsar sig dock inte till detta, utan även i övrigt ska de förfaranden tillämpas som Skatteverket skulle ha tillämpat om det hade gällt ett eget skatteärende. Det medför bl.a. att den avvägning som alltid ska göras mellan nyttan av en utredningsåtgärd och dess kostnad för det allmänna ska göras även när utredningen föranleds av en begäran om utbyte av upplysningar enligt denna lag. Vid den avvägningen och vid proportionalitetsbedömningen enligt 2 kap. 5 § skatteförfarandelagen bör nytta för den begärande medlemsstaten och dess myndigheter jämföras med nytta för Sverige och svenska myndigheter. För att kunna göra bedömningar av detta slag och även andra bedömningar som kan bli aktuella, t.ex. om sabotagerisk vid tillämpning av 45 kap. skatteförfarandelagen, kan Skatteverket behöva begära kompletterande information från den begärande myndigheten.

Andra stycket motsvarar innehållet i artikel 17.2 i handräkningsdirektivet, såvitt där avses begränsning i skyldigheten att utföra utredningar. Till skillnad från bestämmelsen i 10 § 2 är denna bestämmelse tillämplig när svensk lag hindrar att en viss utredningsåtgärd vidtas. Om den begärande myndigheten begärt en särskild utredningsåtgärd som Skatteverket inte heller hade kunnat vidta i ett liknande ärende avseende den svenska beskattningen, t.ex. på grund av att det är fråga om en utredningsform som inte förekommer inom det svenska skatteförfarandet, kan Skatteverket alltså vägra att vidta den begärda åtgärden. Om upplysningarna kan inhämtas genom någon annan utredningsåtgärd som är tillåten är Skatteverket dock skyldigt att i stället vidta den åtgärden.

Se även avsnitt 6.6.

10 §

Punkten 1 har införts med anledning av artikel 17.1 i handräkningsdirektivet och återger i sak innehållet i direktivtexten. Bestämmelsen ska tillämpas endast om Skatteverket utan vidare utredning kan konstatera att den begärande myndigheten inte har uttömt sina vanliga informationskällor på det sätt som anges. Detta uttrycks i lagtexten på så sätt att bestämmelsen ska tillämpas när *det framgår* att så inte skett.

I *punkten 2* föreskrivs att Skatteverket inte är skyldigt att tillhandahålla upplysningar om det skulle strida mot lag att för svenska beskattningsändamål inhämta de begärda upplysningarna. Detta föreskrivs i sak i artikel 17.2 i direktivet som dock avser begränsningar i skyldigheterna både att utföra administrativa utredningar och att tillhandahålla upplysningar. I paragrafen föreskrivs dock endast begränsningen i Skatteverkets skyldighet att tillhandahålla upplysningar. Vid tillämpningen av denna bestämmelse saknar det betydelse på vilket sätt upplysningarna kan eller bör inhämtas. Bestämmelsen tillämpas när hindret i den nationella lagstiftningen är helt beroende av upplysningarnas art och gäller oavsett vilken eller vilka utredningsåtgärder Skatteverket väljer att vidta för att inhämta upplysningarna. Motsvarande begränsning i Skatteverkets skyldighet att utföra utredningar framgår i stället av 9 § andra stycket.

Punkten 3 har införts med anledning av artikel 17.3 i direktivet och återger i sak innehållet i direktivtexten. Bestämmelsen ska tillämpas endast om Skatteverket utan vidare utredning kan konstatera att den begärande myndigheten av rättsliga skäl inte får lämna liknande upplysningar. Detta uttrycks i lagtexten på så sätt att bestämmelsen ska tillämpas när *det framgår* att så är fallet.

Punkten 4 har införts med anledning av artikel 17.4 i direktivet och återger i sak innehållet i direktivtexten. För att tydliggöra att det som avses med uttrycket ”allmän ordning” i den svenska språkversionen (och ”l'ordre public” i den franska språkversionen) av direktivet inte är detsamma som avses med det i svensk lagstiftning vanligen förekommande uttrycket ”allmän ordning och säkerhet” används här dock i stället begreppet ”allmänna hänsyn”. Se vidare författningskommentaren till 6 §.

Se även avsnitt 6.17.

11 §

I *första stycket* återges i sak innehållet i artikel 18.1 i handräckningsdirektivet. Bestämmelsen innebär bl.a. att Skatteverket inte kan vägra att utföra utredningar eller överlämna upplysningar endast med hänvisning till att nationell lagstiftning endast tillåter att upplysningar av betydelse för den svenska beskattningen inhämtas.

Andra stycket följer i allt väsentligt ordalydelsen i artikel 18.2 i handräckningsdirektivet. Direktiv- och lagtexten har i allt väsentligt utformats i enlighet med bl.a. Europaråds- och OECD-konventionen om ömsesidig handräckning i skatteärenden och bestämmelsen om informationsutbyte i OECD:s modellavtal. Bestämmelsen måste därför tolkas mot bakgrund av vad som avses i nämnda konvention och modellavtal. Det innebär bl.a. att det som sägs i *andra stycket punkten 1* om upplysningar som innehas av ett ombud inte inskränker det skydd för information som innehas av advokater, rättegångsombud, biträden eller försvarare som föreskrivs i 27 kap. 2 § och 36 kap. 5 § rättegångsbalken.

Se även avsnitt 6.18.

12 §

I *första stycket* föreskrivs Skatteverkets skyldighet att enligt artikel 8.1 i handräckningsdirektivet genom automatiskt utbyte av upplysningar lämna tillgängliga upplysningar när det gäller fem specificerade katego-

rier av inkomster och tillgångar. Dessa kategorier är 1. inkomster från anställning, 2. styrelsearvoden, 3. livförsäkringsprodukter som inte omfattas av andra unionsrättsakter om utbyte av upplysningar och andra liknande åtgärder, 4. pensioner samt 5. ägande av och inkomster från fast egendom. Av direktivtexten framgår att dessa kategorier ska tolkas så som de får förstås enligt den nationella lagstiftningen i den medlemsstat som lämnar upplysningarna.

Här är det endast fråga om sådana uppgifter som Skatteverket har tillgång till och av definitionen av begreppet automatiskt utbyte framgår att det rör sig om på förhand bestämda upplysningar som lämnas med på förhand fastställda regelbundna intervaller. Skyldigheten gäller således upplysningar som Skatteverket erhåller i form av kontrolluppgifter och motsvarande uppgifter samt uppgifter i deklarerationer, vilket anges uttryckligen i första stycket. Upplysningar gällande de fem kategorierna som Skatteverket får tillgång till på något annat sätt omfattas således inte av skyldigheten enligt denna paragraf. Skatteverket kan däremot enligt 14 § första stycket vara skyldigt att lämna sådana upplysningar och under alla förhållanden får Skatteverket lämna sådana upplysningar enligt 14 § andra stycket om de kan vara användbara för behöriga myndigheter i andra medlemsstater.

Den omständigheten att upplysningarna, som framgår av artikel 8.6 i direktivet, ska överföras åtminstone en gång om året har ansetts ha så nära samband med den grundläggande bestämmelsen om obligatoriskt automatiskt utbyte av upplysningar att en bestämmelse om detta förts in i *andra stycket* i paragrafen.

Se även författningskommentaren till 7 § och avsnitt 6.8.

13 §

Paragrafen grundar sig på direktivtexten i artikel 8.3.

I *första stycket* föreskrivs att Skatteverket ska överföra upplysningar enligt 12 § till en medlemsstat endast om den har meddelat Europeiska kommissionen att den har upplysningar tillgängliga beträffande minst en av de inkomster och tillgångar som avses i 12 §.

Andra stycket gäller om en behörig myndighet i en annan medlemsstat meddelat att den inte önskar få vissa upplysningar enligt 12 § och föreskriver att Skatteverket då inte ska överföra sådana uppgifter till den medlemsstaten. I artikel 8.3 i direktivet anges endast att en medlemsstats behöriga myndighet får meddela varje annan medlemsstat att den inte önskar få vissa upplysningar. Eftersom det knappast finns någon anledning för Skatteverket att överföra sådana upplysningar och det skulle kunna medföra onödigt administrativt arbete för den behöriga myndigheten i den andra medlemsstaten om överföring av sådana uppgifter sker, anges det uttryckligen att Skatteverket inte ska överföra uppgifterna.

Se även avsnitt 6.8

14 §

I paragrafens *första stycke* anges vad som enligt artikel 9.1 i direktivet åligger Skatteverket i fråga om lämnande av upplysningar utan föregående begäran av en annan medlemsstat. I artikel 9.1 hänvisas till artikel 1.1 avseende de upplysningar som omfattas. I paragrafen skrivs i stället ut att det är fråga om de upplysningar som kan antas vara relevanta för

administration och verkställighet av medlemsstaternas nationella lagstiftningar i fråga om de skatter som denna lag gäller för. I övrigt följer ordalydelsen i allt väsentligt direktivtexten. Vårt att notera är att skyldigheten att lämna upplysningar inte, såsom är fallet vid utbyte av upplysningar på begäran, medför någon utredningsskyldighet för Skatteverket utan de upplysningar som Skatteverket ska lämna är sådana som verket har tillgång till.

Genom *andra stycket* genomförs i svensk rätt den möjlighet som förutses i artikel 9.2 i direktivet att lämna alla de upplysningar som den behöriga myndigheten har kännedom om och som kan vara användbara för behöriga myndigheter i de övriga medlemsstaterna. Inom ramen för direktivets och lagens tillämpningsområde vad gäller skatter som de ska tillämpas på är denna möjlighet mycket vid.

Se även avsnitt 6.9.

15 §

I paragrafen återges i sak innehållet i artikel 24.1 i direktivet. I stället för att använda begreppet ”tredjeland” har dock i lagtexten skrivits ut att det är fråga om länder utanför Europeiska unionen. Detta för att ytterligare tydliggöra skillnaden mellan sådana länder och tredje medlemsstater som nämns i 20 och 21 §§.

Se även avsnitt 6.24.

16 §

Paragrafen motsvarar i sak innehållet i 9 § LÖHS. Se även avsnitt 7.1.

17 §

I paragrafen anges vad som gäller enligt artikel 11.1 i direktivet i fall där Sverige är den anmodade medlemsstaten. Skatteverket kan med stöd av denna bestämmelse medge att företrädare för en behörig myndighet i en annan medlemsstat får närvara här i landet på det sätt som anges i paragrafen. Detta innebär dock inte att en företrädare för en annan medlemsstat kan tillåtas att agera på egen hand i utredning i Sverige.

Se vidare avsnitt 6.11 och författningskommentaren till 6 §.

18 §

Genom denna paragraf klargörs att delgivning i Sverige i ett ärende enligt denna lag sker enligt delgivningslagen (2010:1932).

19 §

Av betydelse för bedömningen av den begärande myndighetens möjligheter att själv delge en handling är bestämmelsen i artikel 13.4 andra meningen som säger att en medlemsstats behöriga myndighet får delge alla handlingar direkt med rekommenderad post eller på elektronisk väg till en person som befinner sig på en annan medlemsstats territorium. En bestämmelse som klargör detta har tagits in i *första stycket*, där det hänvisas till bestämmelserna i 16–18 §§ delgivningslagen om vanlig delgivning. Den formulering som har valts här skiljer sig från den som används i 20 § LÖHS på det sättet att orden ”med posten” har uteslutits. Syftet med detta är att undvika att bestämmelsen uppfattas så att den inte tillåter att handlingar skickas elektroniskt. Det bör påpekas att formuleringen av

bestämmelsen innebär att det endast är vanlig delgivning som kan ske på en annan medlemsstats territorium. Begränsningen med avseende på delgivningsmetoder har bedömts inte orsaka några problem, eftersom det är svårt att tänka sig att någon metod som inte är hänförlig till vanlig delgivning skulle kunna bli aktuell att använda sig av när det gäller delgivning i en annan medlemsstat.

I *andra stycket* har det villkor för begäran om delgivning av handlingar i en annan medlemsstat som föreskrivs i artikel 13.4 första meningen i direktivet tagits in.

Se även avsnitt 6.13.

20 §

Bestämmelserna i 20 och 21 §§ återger i sak huvuddelen av det som föreskrivs i artikel 16 i direktivet om utlämnande av uppgifter och dokument. Ett undantag är första meningen i artikel 16.1 första stycket, som innebär att erhållna upplysningar ska ha samma sekretesskydd som liknande upplysningar enligt lagstiftningen i den mottagande staten. Detta gäller redan enligt nuvarande bestämmelser, eftersom upplysningarna tillförs ett mål eller ärende om skatt, vilket innebär att bestämmelserna i 27 kap. offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) om sekretess till skydd för enskild inom verksamhet som rör skatt, tull, m.m. blir tillämpliga.

Huvudregeln i andra meningen i artikel 16.1 första stycket är att upplysningar får användas för administration och verkställighet av medlemsstaternas nationella lagstiftningar avseende de skatter som omfattas av direktivet. I artikel 16.1 andra och tredje styckena föreskrivs att upplysningarna också får användas för fastställande och uppbörd av andra skatter och avgifter som omfattas av artikel 2 i rådets direktiv 2010/24/EU av den 16 mars 2010 om ömsesidigt bistånd för indrivning av fordringar som avser skatter, tullar och andra åtgärder eller för fastställande och uppbörd av obligatoriska sociala avgifter samt att de får användas i samband med rättsliga och administrativa förfaranden som kan leda till påföljd och som inletts på grund av överträdelse av lagstiftningen, utan att det påverkar allmänna regler och bestämmelser om svarandes och vittnens rättigheter vid sådana förfaranden. Föreskrifter om detta har tagits in i *första stycket*. Den omständigheten att upplysningarna får användas i samband med rättsliga och administrativa förfaranden som kan leda till påföljd och som inletts på grund av överträdelse av skattelagstiftningen innebär att de får tillföras förundersökningar om skattebrott. Det klargörs därmed också att upplysningarna får användas för fastställande av skattetillägg.

I artikel 16.2 andra meningen föreskrivs den utvidgning i fråga om användningen av upplysningarna att den medlemsstat som tillhandahåller upplysningarna ska tillåta att de används för andra ändamål i den medlemsstat som tar emot dem, om de får användas för liknande ändamål i den medlemsstat som tillhandahåller upplysningarna. Bestämmelsen är utformad på samma sätt som motsvarande bestämmelser i EU-förordningarna om administrativt samarbete på mervärdesskattens område respektive punktskatteområdet, liksom i rådets direktiv 2010/24/EU. Den är något mera långtgående än vad som förekommer i andra instrument såtillvida att den medlemsstat som tillhandahåller upplysningarna i den

angivna situationen inte har någon valfrihet utan under de angivna förutsättningarna måste tillåta användningen.

Att upplysningar som Skatteverket har tagit emot får användas för andra ändamål bara under vissa förutsättningar anges i *andra stycket första och andra meningarna*. Formuleringen att den myndighet som tillhandahåller upplysningarna tillåter användningen får anses innefatta såväl att myndigheten tillåter användningen därför att den är tvungen till det som att den i annat fall tillåter användningen.

I artikel 16.5 föreskrivs att upplysningar, rapporter, redogörelser och andra dokument eller vidimerade kopior av eller utdrag ur sådana får åberopas som bevismaterial av behöriga instanser i den begärande medlemsstaten, på de villkor som gäller för liknande upplysningar, rapporter, redogörelser och andra dokument som har lämnats av en annan myndighet i den medlemsstaten. I Sverige är fri bevisprövning i domstol en väl etablerad princip. I förtydligande syfte har trots det en bestämmelse om detta tagits in i *andra stycket tredje meningen*. Det har dock inte ansetts nödvändigt att också ta in en bestämmelse om att detta inte påverkar allmänna regler och bestämmelser om svarandes och vittnens rättigheter vid sådana förfaranden, eftersom det även utan en sådan bestämmelse får anses klart att allmänna processuella regler och bestämmelser ska tillämpas även när upplysningar och dokument som erhållits enligt direktivet åberopas som bevisning.

I direktivet anges endast att upplysningarna m.m. får *åberopas* som bevisning, medan det i lagen tagits in att tillstånd inte behövs för att upplysningarna m.m. ska få *åberopas eller användas* som bevisning. Det föreskrivs redan i första stycket i paragrafen att upplysningarna får användas i samband med rättsliga och administrativa förfaranden som kan leda till påföljd och som inletts på grund av överträdelse av skattelagstiftningen. Att upplysningarna m.m. också får användas som bevisning har dock lagts till för att förtydliga att möjligheten att använda upplysningar m.m. inte är mer begränsad enligt denna lag än enligt lagen (2011:1537) om bistånd med indrivning av skatter och avgifter inom Europeiska unionen.

Det som sägs i tredje meningen avser tillstånd enligt såväl första som andra meningen.

I *tredje stycket* föreskrivs att en svensk myndighet ska följa de villkor som gäller för användningen av upplysningarna enligt denna paragraf, oavsett vad som annars är föreskrivet i lag eller annan författning. Bestämmelserna påverkar inte i sig allmänhetens rätt att med stöd av offentlighetsprincipen ta del av allmänna handlingar. Innebörden av bestämmelserna är alltså att en svensk myndighet inte får utnyttja upplysningar som inhämtats från en annan medlemsstat i sin verksamhet på annat sätt än som anges i 20 §. Detta får till följd att sekretessbrytande regler i praktiken bara torde bli aktuella att utnyttja när en myndighet har rätt att ta del av uppgifter för sådana ändamål. Se även författningskommentaren avseende 9 kap. 2 § offentlighets- och sekretesslagen.

Se vidare avsnitt 6.16.

21 §

Bestämmelsen i *första stycket* är en pendang till bestämmelsen i 20 § andra stycket första meningen och klargör att motsvarande skyldighet att

under vissa förutsättningar medge användning för andra ändamål gäller för Sverige, dvs. för Skatteverket när det tillhandahåller upplysningar.

Den omfattande regleringen i *andra stycket* av vidarebefordran av uppgifter till en tredje medlemsstat går tillbaka på krav som rests av vissa av medlemsstaterna på starka garantier för ett tillfredsställande dataskydd för uppgifterna och som kommer till uttryck i artikel 16.3. Den praktiska betydelsen av den möjlighet som föreskrivs här att vägra tillåta vidarebefordran kan dock förmodas vara begränsad, eftersom en tredje medlemsstat kan begära uppgifterna direkt från den medlemsstat som de härrör från.

Se även avsnitt 6.16.

22 §

I *första stycket* har tagits in de begränsningar som föreskrivs i artikel 24.2 i direktivet vad gäller vidarebefordran till tredjeländer av upplysningar som tagits emot enligt direktivet. I 24.2 föreskrivs att de behöriga myndigheterna, i enlighet med nationella bestämmelser om överföring av personuppgifter till tredjeländer, får lämna upplysningar som tagits emot enligt direktivet till ett tredjeländ, under förutsättning att den behöriga myndigheten i den medlemsstat från vilken upplysningarna härrör har samtyckt till att de vidarebefordras och det berörda tredjelandet har åtagit sig att erbjuda det samarbete som krävs för insamling av bevisning för den oriktiga eller olagliga karaktären av transaktioner som verkar strida mot eller utgöra en överträdelse av skattelagstiftningen. Båda dessa rekvisit måste vara uppfyllda för att upplysningarna ska få vidarebefordras till ett tredjeländ. Paragrafens ordalydelse följer i sak direktivtexten. I stället för att använda begreppen ”tredjeländer” och ”tredjeländ” har dock i lagtexten i stället skrivits ut att det är fråga om länder utanför Europeiska unionen. Detta för att ytterligare tydliggöra skillnaden mellan sådana länder och tredje medlemsstater som nämns i 20 och 21 §§.

Se även avsnitt 6.24.

23 §

I paragrafen har tagits in begränsningen av möjligheten att använda sådana rapporter och dokument som utarbetats av kommissionen och avses i artikel 23.6. Denna begränsning regleras i artikel 23.6 andra stycket. Paragrafens ordalydelse följer i sak direktivtexten i den del som gäller begränsning av möjligheten att använda rapporterna och dokumenten i verksamheten. Bestämmelsen påminner om bestämmelserna som tagits in i 20 § första stycket avseende begränsningar i möjligheten att använda upplysningar som tagits emot enligt direktivet. Inte heller denna bestämmelse påverkar i sig allmänhetens rätt att med stöd av offentlighetsprincipen ta del av allmänna handlingar, utan endast hur myndigheterna i medlemsstaterna får använda dokumenten i sin verksamhet. Se dock 17 kap. 7 a § offentlighets- och sekretesslagen, förkortad OSL.

24 §

Enligt paragrafen får beslut enligt lagen inte överklagas. En motsvarande bestämmelse finns i LÖHS i fråga om beslut om handräckning som grundar sig på andra instrument. Se vidare avsnitt 7.2.

25 §

Bestämmelsen är en s.k. upplysningsbestämmelse om att det i en förordning eller genom myndighetsföreskrifter som ansluter till lagen kan komma att meddelas verkställighetsföreskrifter eller föreskrifter som faller inom området för regeringens s.k. restkompetens.

Ikraftträdande m.m.

I *punkten 1* anges att lagen träder i kraft den 1 januari 2015 i fråga om 12 och 13 §§ samt i övrigt den 1 januari 2013. Bestämmelsen föranleds av att det i artikel 29.1 första stycket i direktivet föreskrivs att medlemsstaterna med verkan från och med den 1 januari 2013 ska sätta i kraft de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa direktivet samt att det i artikel 29.1 andra stycket föreskrivs att medlemsstaterna dock med verkan från och med 1 januari 2015 ska sätta i kraft de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa artikel 8 i direktivet. Artikel 8 i direktivet avser automatiskt utbyte av upplysningar. Bestämmelser om automatiskt utbyte finns i 12 och 13 §§.

I *punkten 2* anges att bestämmelserna i 12 och 13 §§ tillämpas första gången i fråga om upplysningar som avser kalenderåret 2014 när de erhållits i form av kontrolluppgifter eller motsvarande uppgifter och som avser beskattningsår som avslutas efter den 31 december 2013 när de erhållits i form av uppgifter i inkomstdeklarationer. Bestämmelsen föranleds av att det i artikel 8.1 i direktivet föreskrivs att den artikeln ska tillämpas avseende upplysningar rörande beskattningsperioder från och med den 1 januari 2014. När det gäller uppgifter i inkomstdeklarationer för beskattningsår som inte är kalenderår och som avslutas under 2014 innebär bestämmelsen att upplysningar avseende de fem kategorierna av inkomster och kapital gällande hela beskattningsåret ska överföras.

Se även avsnitt 9.

10.2 Förslaget till lag om ändring i lagen (1990:314) om ömsesidig handräckning i skatteärenden

21 §

Det tidigare *första stycket* som avsåg handräckning inom Europeiska unionen i skatteärenden har tagits bort. Bestämmelsen i första stycket togs in för att uppfylla de krav som ställdes i det gamla handräckningsdirektivet. I det nya handräckningsdirektivet föreskrivs att det gamla upphör att gälla den 1 januari 2013 och då ersätts av det nya som i stället genomförts genom införande av lagen om administrativt samarbete inom Europeiska unionen i fråga om beskattning. Bestämmelsen i det tidigare första stycket är därför numera överflödigt (se dock nedan om ikraftträdande m.m.).

I det nya *tredje stycket* klargörs att bestämmelser om administrativt samarbete enligt det nya handräckningsdirektivet finns i lagen (2012:000) om administrativt samarbete inom Europeiska unionen i fråga om beskattning.

Ikraftträdande m.m.

I *punkten 1* anges att lagen träder i kraft den 1 januari 2013, dvs. samtidigt med lagen (2012:000) om administrativt samarbete inom Europeiska unionen i fråga om beskattning.

I *punkten 2* anges att äldre bestämmelser fortfarande gäller för sådana ärenden om handräckning som har inletts före ikraftträdandet. Detta innebär att Skatteverket vid ikraftträdandet inte behöver ”konvertera” öppna ärenden till handläggning enligt det nya direktivet. I stället ska äldre bestämmelser fortfarande gälla i sådana ärenden. Ett ärende torde få anses ha påbörjats så snart en begäran har kommit in till Skatteverket respektive skickats till en behörig myndighet i en annan medlemsstat.

I *punkten 3* anges att äldre föreskrifter fortfarande gäller till och med utgången av 2014 för automatiskt informationsutbyte som avses i artikel 3 i det gamla handräckningsdirektivet. När det gäller automatiskt informationsutbyte gäller äldre bestämmelser således fram till dess att bestämmelserna om automatiskt utbyte av upplysningar i 12 och 13 §§ lagen om administrativt samarbete inom Europeiska unionen i fråga om beskattning träder i kraft den 1 januari 2015.

10.3 Förslaget till lag om ändring i lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet

1 kap.

3 §

I paragrafen har *första stycket 7* ändrats för att klargöra att den begränsning av de fall då 42 § personuppgiftslagen (1998:204) ska tillämpas som anges i den nya 3 kap. 2 a § gäller vid tillämpning av denna lag.

Se vidare avsnitt 6.25 och författningskommentaren till 3 kap. 2 a §.

3 kap.

1 §

Paragrafen har ändrats med anledning av att ytterligare begränsningar av tillämpningen av 23 och 25–27 §§ personuppgiftslagen har införts i den nya 2 a §.

2 a §

Paragrafen är ny och har införts med anledning av artikel 25 i handräckningsdirektivet. Enligt 1 kap. 3 § första stycket 7 och 3 kap. 1 § ska 42 § personuppgiftslagen (1998:204) samt, med viss begränsning, 23 och 25–27 §§ i samma lag tillämpas. Av 3 kap. 3 § framgår att 28 § personuppgiftslagen ska tillämpas.

Paragrafen begränsar de fall då 23, 25, 26, 28 och 42 §§ personuppgiftslagen ska tillämpas när behandlingen av personuppgifterna sker på grund av samarbete enligt lagen (2012:000) om administrativt samarbete inom Europeiska unionen i fråga om beskattning. Nämnda bestämmelser i personuppgiftslagen ska inte tillämpas om det med hänsyn till ett viktigt ekonomiskt eller finansiellt intresse (inklusive monetära frågor, budget-

frågor och skattefrågor) hos en medlemsstat eller hos Europeiska unionen är nödvändigt att inte tillämpa dem.

Eftersom paragrafen endast tillämpas när behandlingen av personuppgifterna sker på grund av samarbete enligt lagen om administrativt samarbete inom Europeiska unionen i fråga om beskattning, utesluts de fall då personuppgifterna redan behandlas av Skatteverket när en begäran om åtgärd enligt lagen kommer in till verket eller begärs av Skatteverket.

Det bör framhållas att paragrafen inte innebär en begränsning i allmänhetens rätt att enligt offentlighetsprincipen ta del av allmänna handlingar utan endast, i vissa fall, begränsar tillämpningsområdet för personuppgiftslagen som i sig inte behandlar offentlighets- och sekretessfrågor.

Se även avsnitt 6.25.

3 §

Paragrafen har ändrats för att klargöra att den begränsning av de fall då bestämmelserna om rättelse i personuppgiftslagen (1998:204) ska tillämpas som framgår av den nya 2 a § gäller vid tillämpning av denna lag.

Se vidare avsnitt 6.25 och författningss kommentaren till 2 a §

Ikraftträdande

Lagen träder ikraft den 1 januari 2013.

10.4 Förslaget till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

9 kap.

2 §

Som redan framgått (se avsnitt 6.16) får den begränsning av användningen av inhämtade upplysningar som följer av handräkningsdirektivet anses vara av tvingande natur och innebära ett förbud att använda upplysningarna på annat sätt än som avses i 20–22 §§ lagen (2012:000) om administrativt samarbete inom Europeiska unionen i fråga om beskattning samt, vad gäller uppgifter i vissa rapporter och dokument, på sätt som avses i 23 § samma lag. Bestämmelserna i de paragraferna innefattar inte någon begränsning i enskildas rätt enligt tryckfrihetsförordningen att ta del av eller använda sig av allmänna handlingar. Upplysningar som inhämtas från en annan medlemsstat kommer dock ofta att tillföras ett mål eller ärende som rör bestämmande av skatt och därmed omfattas av bestämmelserna i 27 kap. OSL. Sekretess gäller visserligen inte endast i förhållande till enskilda utan även mellan myndigheter (8 kap. 1 § OSL). Sekretess bryts dock i vissa fall genom sekretessbrytande bestämmelser i lag och förordning, se bl.a. 10 kap. OSL. Enligt 6 kap. 5 § OSL ska en myndighet på begäran av en annan myndighet lämna uppgift som den förfogar över, om inte uppgiften är sekretessbelagd eller det skulle hindra arbetets behöriga gång. Om en sekretessbrytande bestämmelse är tillämplig på en uppgift, innebär bestämmelsen i 6 kap. 5 § OSL att en myndighet är skyldig att lämna uppgiften till en myndighet som begär det. De användningsbegränsningar som föreslås får emellertid till följd att en myndighet inte kan utnyttja uppgifterna i sin verksamhet i andra

fall än som anges i 20–22 §§ i lagen om administrativt samarbete inom Europeiska unionen i fråga om beskattning. Detta innebär att sekretessbrytande regler i praktiken bara torde bli aktuella när en myndighet har rätt att ta del av uppgifterna för sådana ändamål (jfr prop. 1990/91:131 s. 24 f).

Hänvisningarna i paragrafen har kompletterats med en ny punkt, *punkt 8*, som hänvisar till lagen om administrativt samarbete inom Europeiska unionen i fråga om beskattning.

Beträffande återopande av upplysningar m.m. som har tillhandahållits av en myndighet i en annan medlemsstat som bevisning, se kommentaren till 20 § i lagen om administrativt samarbete inom Europeiska unionen i fråga om beskattning.

17 kap.

7 a §

Bestämmelsen är ny och införs med anledning av artikel 23.6 i handräckningsdirektivet.

Sekretessen gäller i verksamhet som avses i lagen om administrativt samarbete inom Europeiska unionen i fråga om beskattning.

Föremålet för sekretess enligt *första stycket* är uppgifter i sådana upplysningar som andra medlemsstater lämnat till kommissionen. Bestämmelsen är utformad med ett rakt skaderekvisit. Sekretess gäller om det kan antas att ett röjande av uppgiften kan antas motverka myndighetens möjlighet att utvärdera samarbete enligt direktivet. Vid skadeprövningen ska vägas in vilken effekt ett offentliggörande av uppgiften skulle kunna antas få på det framtida informationsutbytet. Därvid är det relevant vilket sekretesskydd uppgifterna har hos den stat som har lämnat uppgiften.

Föremålet för sekretess enligt *andra stycket* är uppgifter i sådana rapporter eller andra dokument som utarbetats av kommissionen på grundval av sådana upplysningar som avses i första stycket. Uppgifter i sådana rapporter och dokument är sekretessbelagda om inte kommissionen samtyckt till att uppgifterna röjs.

Det rör sig i båda fallen om uppgifter som behövs för att utvärdera hur samarbetet som avses i direktivet fungerar. Uppgifterna torde vanligen bestå av statistik och andra uppgifter för utvärdering, t.ex. om antalet ärenden och hur tidsfristerna som anges i direktivet efterföljs. Uppgifterna torde normalt inte avse någon enskild.

Sekretess för uppgift i allmän handling gäller i högst 40 år.

Paragrafen har i redaktionellt avseende utformats i enlighet med *Lagrådets* förslag.

Paragrafen har behandlats i avsnitt 6.23.

8 §

Paragrafen har ändrats så att även den tystnadsplikt som följer av den nya bestämmelsen i 7 a § andra stycket inskränker rätten enligt 1 kap. 1 § tryckfrihetsförordningen och 1 kap. 1 och 2 §§ yttrandefrihetsgrundlagen att meddela och offentliggöra uppgifter.

Paragrafen har behandlats i avsnitt 6.23.

10.5 Förslaget till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244)

37 kap.

1 §

Paragrafen har ändrats med anledning av att en ny paragraf, 11 §, har tillkommit i kapitlet.

11 §

Paragrafen är ny och gäller vid utbyte av upplysningar med en annan stat eller utländsk jurisdiktion.

Av *första stycket och andra stycket 1* framgår att Skatteverket, om verket har tagit emot en begäran om upplysningar, får förelägga den som de begärda upplysningarna avser att lämna uppgift som verket behöver för att kunna fullgöra sina skyldigheter att lämna upplysningar enligt lagen om administrativt samarbete inom Europeiska unionen i fråga om beskattning eller ett avtal som medför skyldighet att utbyta upplysningar i skatteärenden. En stat eller utländsk jurisdiktion får enligt avtal som i detta avseende överensstämmer med OECD:s modellavtal eller enligt handräkningsdirektivet inte begära upplysningar som sannolikt inte är relevanta för ett skatteärende avseende viss bestämd skattskyldig. Det är en på det sättet åsyftad skattskyldig som i paragrafen avses med *den som de begärda upplysningarna avser*. Skatteverket är enligt direktivet inte skyldigt att lämna upplysningar, och därmed inte heller att vidta utredningsåtgärder, om den begärande myndigheten inte lämnar tillräcklig information för att åtminstone en sådan åsyftad person ska kunna urskiljas. Det bör framhållas att det enligt den internationellt accepterade standarden för informationsutbyte på skatteområdet inte i alla lägen är ett krav att den beträffande vilken upplysningarna begärs kan identifieras med hjälp av namn eller adress. Om sådana uppgifter inte lämnas måste dock den begärande myndigheten lämna annan information som är tillräcklig för att identifiera den eller de som avses med begäran. En begäran kan också avse upplysningar om en specifik grupp av skattskyldiga. Om dessa inte kan identifieras var och en för sig måste den begärande staten tillhandahålla bl.a. en detaljerad beskrivning av gruppen och de omständigheter som gör att det finns skäl att misstänka att de skattskyldiga i gruppen inte följer skattelagstiftningen. Detta utvecklas närmare i kommentaren till OECD:s modellavtal.

Av *första stycket och andra stycket 2* framgår att den som är eller kan antas vara bokföringsskyldig enligt bokföringslagen eller är en annan juridisk person än ett dödsbo får föreläggas att lämna uppgift som Skatteverket behöver om en rättshandling med någon annan (s.k. tredjemansföreläggande).

Av *tredje stycket* framgår att Skatteverket också får meddela s.k. tredjemansföreläggande för att inhämta uppgift som behövs för att fullgöra skyldigheterna från någon annan än en person som är eller kan

antas vara bokföringsskyldig enligt bokföringslagen eller är en annan juridisk person än ett dödsbo. Liksom i övrigt gäller för tredjemansförelägganden krävs då särskilda skäl.

Se även avsnitt 6.6.

41 kap.

1 §

Paragrafen har ändrats med anledning av att en ny paragraf, 2 a §, har tillkommit i kapitlet.

2 a §

Paragrafen är ny och gäller vid utbyte av upplysningar med en annan stat eller utländsk jurisdiktion. Bestämmelsen innebär att Skatteverket, om verket har tagit emot en begäran om upplysningar, får besluta om revision för att inhämta uppgifter som verket behöver för att kunna fullgöra sina skyldigheter att lämna upplysningar enligt lagen om administrativt samarbete inom Europeiska unionen i fråga om beskattning eller ett avtal som medför skyldighet att utbyta upplysningar i skatteärenden. Sådan revision får göras hos den som de begärda upplysningarna avser eller någon annan. En stat eller utländsk jurisdiktion får enligt avtal som i detta avseende överensstämmer med OECD:s modellavtal eller enligt handräckningsdirektivet inte begära upplysningar som sannolikt inte är relevanta för ett skatteärende avseende viss bestämd skattskyldig. Det är en på det sättet åsyftad skattskyldig som i paragrafen avses med *den som de begärda upplysningarna avser*. Skatteverket är enligt direktivet inte skyldigt att lämna upplysningar, och därmed inte heller att vidta utredningsåtgärder, om den begärande myndigheten inte lämnar tillräcklig information för att åtminstone en sådan åsyftad person ska kunna urskiljas.

Av *tredje stycket* framgår att Skatteverket får besluta om revision för att hämta in uppgifter från någon annan än den som begäran avser (s.k. tredjemansrevision).

Se även författningskommentaren till 37 kap. 11 § och avsnitt 6.6.

4 §

Andra stycket har ändrats för att undantaget när det gäller kravet på innehåll i ett beslut om revision ska gälla även vid revision enligt den nya 2 a §. Någon förändring i tillämpningen när det gäller en sådan revision som avses i 2 § andra stycket är inte avsedd.

43 kap.

1 §

Paragrafen har ändrats för att klargöra att rätt till ersättning inte finns i ärenden som ska handläggas av behörig myndighet enligt lagen om administrativt samarbete inom Europeiska unionen i fråga om beskattning och enligt avtal som endast reglerar informationsutbyte. Skatteverket är behörig myndighet i sådana ärenden.

Se även avsnitt 6.6.

47 kap.

1 §

Första stycket har ändrats för att begränsningen av vilka uppgifter ett föreläggande får avse ska gälla även förelägganden enligt den nya 37 kap. 11 §.

Ikraftträdande

Lagen träder i kraft den 1 januari 2013. Det innebär att förelägganden och revisioner kan utfärdas respektive beslutas enligt de nya bestämmelserna från och med det datum.

Prop. 2012/13:4
Bilaga 1

Prop. 2012/13:4
Bilaga 1

Prop. 2012/13:4
Bilaga 1

Prop. 2012/13:4
Bilaga 1

Prop. 2012/13:4
Bilaga 1

Prop. 2012/13:4
Bilaga 1

Förslag till lag om administrativt samarbete inom Europeiska unionen i fråga om beskattning

Härigenom föreskrivs¹ följande.

Allmänna bestämmelser

1 § Denna lag gäller för sådant samarbete mellan Sverige och en annan medlemsstat i Europeiska unionen som avses i rådets direktiv 2011/16/EU av den 15 februari 2011 om administrativt samarbete i fråga om beskattning².

2 § Skatteverket är behörig myndighet i Sverige vid samarbete enligt denna lag.

3 § Skatteverket får begära att åtgärder vidtas av en myndighet i en annan medlemsstat och ska, i enlighet med vad som föreskrivs i denna lag, vidta åtgärder på begäran av en sådan myndighet i form av

- utbyte av upplysningar (7–10 §§),
- närvaro vid administrativa myndigheter och medverkan i utredningar (14 §),

– samtidiga kontroller (15 och 16 §§),

– delgivning (17 och 18 §§), och

– återkoppling till en behörig myndighet som lämnat upplysningar i annan form än genom automatiskt utbyte (19 § första stycket).

Skatteverket ska även, i enlighet med vad som föreskrivs i denna lag, vidta åtgärder i form av

– automatiskt utbyte av upplysningar (11 §),

– utbyte av upplysningar utan föregående begäran (12 §), och

– återkoppling som rör det automatiska utbytet av upplysningar (19 § andra stycket).

Tillämpningsområde

4 § Denna lag gäller för alla typer av skatter som tas ut på de territorier där fördraget om Europeiska unionen och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt är tillämpliga enligt artikel 52 i det första fördraget. Lagen gäller dock inte sådana punktskatter som omfattas av annan unionslagstiftning om administrativt samarbete mellan medlemsstaterna och inte heller mervärdesskatt. Lagen gäller inte obligatoriska sociala avgifter eller tullar.

5 § De skatter som avses i 4 § omfattar inte

¹ Jfr rådets direktiv 2011/16/EU av den 15 februari 2011 om administrativt samarbete i fråga om beskattning (EUT L 64, 11.3.2011, s. 1, Celex 32011L0016).

² EUT L 64, 11.3.2011, s. 1, Celex 32011L0016.

1. avgifter för intyg och andra handlingar som utfärdas av offentliga myndigheter,
2. avgifter av avtalsmässig karaktär såsom ersättning för allmännyttiga tjänster, eller
3. andra liknande avgifter.

Definitioner

6 § I denna lag avses med

behörig myndighet: den myndighet i en medlemsstat som har utsetts som sådan av medlemsstaten eller ett centralt kontaktkontor, ett kontaktorgan eller en behörig tjänsteman som agerar på sätt som avses i direktiv 2011/16/EU,

centralt kontaktkontor: det kontor som har utsetts som sådant och som har huvudansvaret för kontakterna med andra medlemsstater när det gäller administrativt samarbete,

kontaktorgan: varje annat kontor än det centrala kontaktkontoret vilket har utsetts som sådant för att direkt utbyta upplysningar enligt denna lag,

behörig tjänsteman: varje tjänsteman som har givits behörighet att direkt utbyta upplysningar enligt direktivet,

sökande myndighet: det centrala kontaktkontoret, ett kontaktorgan eller en behörig tjänsteman i en medlemsstat som begär bistånd på den behöriga myndighetens vägnar,

utredning: alla kontroller, utredningar och andra åtgärder som medlemsstaterna genomför för att fullgöra sina skyldigheter att sörja för en korrekt tillämpning av skattelagstiftningen,

utbyte av upplysningar på begäran: utbyte av upplysningar baserat på en begäran som en sökande medlemsstat lämnar till en anmodad medlemsstat avseende ett specifikt fall,

automatiskt utbyte: systematisk överföring av på förhand bestämda upplysningar till en annan medlemsstat, utan föregående begäran, med i förväg fastställda regelbundna intervaller,

tillgängliga upplysningar: upplysningar som finns hos skattemyndigheterna i den medlemsstat som lämnar informationen och som kan inhämtas i enlighet med förfarandena för insamling och behandling av upplysningar i den medlemsstaten,

utbyte utan föregående begäran: lämnande av upplysningar till en annan medlemsstat, vid vilken tidpunkt som helst och utan föregående begäran,

person:

- fysisk person,
- juridisk person,
- om gällande lagstiftning medger det, en sammanslutning av personer som har befogenhet att utföra rättshandlingar men som inte har en juridisk persons rättsliga ställning, eller
- varje annan juridisk konstruktion, oavsett slag eller form, och oberoende av om den har status som juridisk person, som äger eller förvaltar tillgångar, inklusive inkomster som härrör därifrån, som omfattas av en skatt som täcks av denna lag.

Utbyte av upplysningar på begäran

7 § Skatteverket ska på begäran av den sökande myndigheten lämna alla sådana upplysningar som kan antas vara relevanta för administration och verkställighet av den sökande medlemsstatens nationella lagstiftning i fråga om de skatter som denna lag gäller och som Skatteverket har tillgång till eller inhämtar genom utredningar.

8 § Skatteverket ska utföra de utredningar som krävs för att få fram de upplysningar som avses i 7 §. Skatteverket ska därvid förfara som om verket hade agerat på eget initiativ.

Skatteverket är inte skyldigt att utföra utredningar som det skulle strida mot lag att utföra för svenska beskattningsändamål.

9 § Skatteverket är inte skyldigt att lämna upplysningar om

1. den sökande myndigheten inte har uttömt sina vanliga informationskällor för att inhämta de begärda upplysningarna, utan att riskera det önskade resultatet,

2. det skulle strida mot lag att för svenska beskattningsändamål inhämta de begärda upplysningarna,

3. den sökande myndigheten av rättsliga skäl inte får lämna liknande upplysningar, eller

4. det skulle leda till att en affärshemlighet, företagshemlighet, yrkeshemlighet eller ett i näringsverksamhet använt förfaringssätt röjs, eller om det gäller upplysningar som det skulle strida mot allmänna hänsyn att lämna.

10 § Bestämmelserna i 8 § andra stycket och 9 § 2–4 medför inte rätt för Skatteverket att vägra lämna upplysningar eller utföra utredningar enbart därför att svenska myndigheter inte har något eget intresse av informationen.

Bestämmelserna i 9 § 2 och 4 medför inte heller rätt för Skatteverket att vägra lämna upplysningar uteslutande därför att upplysningarna innehas av en bank, annan finansiell institution, ombud, representant eller förvaltare, eller på grund av att upplysningarna rör ägarintressen i en person.

Automatiskt utbyte av upplysningar

11 § Skatteverket ska till varje annan medlemsstats behöriga myndigheter genom automatiskt utbyte överföra upplysningar som verket erhållit i form av kontrolluppgifter eller uppgifter i inkomstdeklarationer och som avser personer bosatta i den andra medlemsstaten när det gäller

1. inkomster från anställning,

2. styrelsearvoden,

3. livförsäkringsprodukter som inte omfattas av andra unionsrättsakter, om utbyte av upplysningar och andra liknande åtgärder, än rådets direktiv 2011/16/EU,

4. pensioner, och

5. ägande av och inkomster från fast egendom.

Upplysningarna ska överföras minst en gång om året.

Skatteverket ska inte överföra upplysningar enligt första stycket till en medlemsstat som inte har meddelat Europeiska kommissionen att den har upplysningar tillgängliga beträffande någon enda av de inkomster och tillgångar som avses i första stycket. Om en behörig myndighet i en annan medlemsstat meddelat att den inte önskar få vissa upplysningar enligt första stycket, ska Skatteverket inte heller överföra sådana upplysningar till den medlemsstaten.

Utbyte av upplysningar utan föregående begäran

12 § Skatteverket ska lämna sådana upplysningar som kan antas vara relevanta för administration och verkställighet av medlemsstaternas nationella lagstiftningar i fråga om de skatter som denna lag gäller till den behöriga myndigheten i varje annan berörd medlemsstat i följande fall:

1. Skatteverket har skäl att anta att det kan uppstå ett skattebortfall i en annan medlemsstat,

2. en skattskyldig erhåller en skattenedsättning eller skattebefrielse i Sverige som kan föranleda en ökning av skatten eller leda till skattskyldighet i en annan medlemsstat,

3. affärstransaktioner mellan en skattskyldig i Sverige och en skattskyldig i en annan medlemsstat genomförs genom ett eller flera länder på ett sådant sätt att det kan leda till skattebortfall i Sverige eller den andra medlemsstaten eller i båda,

4. Skatteverket har skäl att anta att ett skattebortfall kan bli följden av artificiella överföringar av vinster inom koncerner, eller

5. upplysningar som har lämnats till Sverige av en annan medlemsstats behöriga myndighet har gjort det möjligt att erhålla upplysningar som kan vara relevanta för fastställande av skattskyldighet i den andra medlemsstaten.

Utän föregående begäran får Skatteverket till de behöriga myndigheterna i de övriga medlemsstaterna även lämna alla upplysningar som kan vara användbara för dem och som verket har kännedom om.

Upplysningar som härrör från ett land utanför Europeiska unionen

13 § Vid tillämpning av 7, 11 och 12 §§ får Skatteverket lämna upplysningar som härrör från ett land utanför Europeiska unionen endast om det enligt ett avtal med det landet är tillåtet att vidarebefordra upplysningarna.

Andra former av administrativt samarbete

Närvaro av tjänsteman från annan medlemsstat

14 § Efter överenskommelse mellan Skatteverket och den sökande myndigheten får tjänstemän som bemyndigats av den sökande myndigheten, i enlighet med de villkor som Skatteverket bestämmer, närvara vid Skatteverkets kontor och vid sådana utredningar som verket utför enligt 8 §.

Samtidiga kontroller

15 § Om Skatteverket, i syfte att utbyta upplysningar, avser att föreslå samtidiga kontroller i Sverige och i en eller flera andra medlemsstater av en eller flera personer som är av gemensamt eller kompletterande intresse för Skatteverket och de andra behöriga myndigheterna, ska verket identifiera dessa personer. Verket ska underrätta de andra behöriga myndigheterna och motivera sitt val av ärenden som kontrollerna ska gälla, samt ange under vilken tidsperiod kontrollerna ska utföras.

16 § Om en behörig myndighet i en annan medlemsstat har föreslagit sådana samtidiga kontroller som avses i 15 §, ska Skatteverket avgöra om det önskar delta och underrätta den andra myndigheten om sitt beslut. Vägran att delta ska motiveras.

Delgivning av handlingar

17 § Delgivning på begäran av en annan medlemsstat sker enligt delgivningslagen (2010:1932).

18 § Skatteverket får delge en person i en annan medlemsstat i enlighet med 16–18 §§ delgivningslagen (2010:1932).

Skatteverket får begära bistånd med delgivning i en annan medlemsstat om det inte är möjligt eller medför orimliga svårigheter att delge personen i Sverige.

Återkoppling

19 § Skatteverket ska, om den andra myndigheten begär det, ge återkoppling till en behörig myndighet som lämnat upplysningar på begäran eller utan föregående begäran.

Skatteverket ska en gång om året ge återkoppling som rör det automatiska utbytet av upplysningar till de övriga berörda medlemsstaterna.

Användning och vidarebefordran av upplysningar m.m.

20 § Upplysningar som Skatteverket erhåller från en myndighet i en annan medlemsstat får användas för beskattningsändamål i fråga om de skatter som denna lag tillämpas på. De får också användas för fastställande och uppbörd av andra skatter och avgifter som omfattas av lagen (2011:1537) om bistånd med indrivning av skatter och avgifter inom Europeiska unionen eller för fastställande och uppbörd av socialavgifter. De får dessutom användas i samband med rättsliga och administrativa förfaranden som kan leda till påföljd och som inlett på grund av överträdelse av skattelagstiftningen.

Upplysningarna får inte användas för andra ändamål än de som anges i första stycket utan att den myndighet som tillhandahåller upplysningarna tillåter det. Om upplysningarna ursprungligen härrör från en myndighet i en tredje medlemsstat, kan sådant tillstånd endast beviljas av sistnämnda myndighet. Tillstånd krävs dock inte för att upplysningar, rapporter,

redogörelser och andra dokument eller vidimerade kopior av eller utdrag ur sådana ska få åberopas eller användas som bevisning.

En svensk myndighet ska följa de villkor som gäller för användningen av upplysningarna enligt denna paragraf, oavsett vad som annars är föreskrivet i lag eller annan författning.

21 § Skatteverket ska tillåta att upplysningar som den tillhandahåller en myndighet i en annan medlemsstat får användas i den andra medlemsstaten för andra ändamål än sådana som avses i 20 § första stycket, om de får användas för liknande ändamål enligt svensk lag.

Om Skatteverket anser att upplysningar som det har tagit emot från en myndighet i en annan medlemsstat sannolikt kan vara till nytta för en tredje medlemsstat för de ändamål som avses i 20 § första stycket, får verket vidarebefordra dessa upplysningar till den medlemsstaten, under de villkor som i övrigt gäller enligt denna lag. Skatteverket ska underätta den medlemsstat från vilken upplysningarna härrör om sin avsikt att vidarebefordra uppgifterna till en tredje medlemsstat. Den medlemsstat från vilken upplysningarna härrör kan motsätta sig ett sådant utbyte av uppgifter inom tio arbetsdagar från den dag då den tog emot underrättelsen.

22 § Upplysningar som Skatteverket tagit emot vid samarbete enligt denna lag får lämnas till länder utanför Europeiska unionen endast om

1. den behöriga myndigheten i den medlemsstat från vilken upplysningarna härrör har samtyckt till att de vidarebefordras, och

2. det berörda landet utanför Europeiska unionen har åtagit sig att samarbeta för insamling av bevisning avseende transaktioner som verkar strida mot eller utgöra en överträdelse av skattelagstiftningen.

23 § Sådana rapporter och dokument som utarbetats av Europeiska kommissionen och som avses i artikel 23.6 i direktiv 2011/16/EU får endast användas för analysändamål.

Överklagande

24 § Beslut enligt denna lag får inte överklagas.

Ytterligare föreskrifter

25 § Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer meddelar ytterligare föreskrifter om Skatteverkets uppgifter enligt denna lag.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2015 i fråga om 11 § och i övrigt den 1 januari 2013.

2. Bestämmelserna i 11 § tillämpas första gången på upplysningar som avser kalenderåret 2014 när de erhållits i form av kontrolluppgifter och som avser beskattningsår som avslutas efter den 31 december 2013 när de erhållits i form av uppgifter i inkomstdeklarationer.

Förslag till lag om ändring i lagen (1990:314) om ömsesidig handräckning i skatteärenden

Prop. 2012/13:4
Bilaga 2

Härigenom föreskrivs¹ att 21 § lagen (1990:314) om ömsesidig handräckning i skatteärenden ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

21 §²

Myndighet inom Europeiska unionen ska lämnas biträde med sådan handräckning i skatteärende som avses i 3 § första stycket 1. Därvid ska bestämmelserna i tillämpliga delar i 3 § andra stycket 2, 4 § andra stycket, 5–9, 13–17, 20 och 22–24 §§ tillämpas. Bestämmelserna i denna paragraf ska tillämpas på inkomstskatt, förmögenhetsskatt och skatt på försäkringspremier.

Bestämmelser om sådan handräckning i skatteärende som avses i 3 § första stycket 1 och 3 finns

– såvitt avser mervärdesskatt, i rådets förordning (EG) nr 1798/2003 av den 7 oktober 2003 om administrativt samarbete i fråga om mervärdesskatt, och

– såvitt avser punktskatter, i rådets förordning (EG) nr 2073/2004 av den 16 november 2004 om administrativt samarbete i fråga om punktskatter.

Bestämmelser om handräckning som avses i rådets direktiv 2010/24/EU av den 16 mars 2010 om ömsesidigt bistånd för indrivning av fordringar som avser skatter, avgifter och andra åtgärder finns i lagen (2011:1537) om bistånd med indrivning av skatter och avgifter inom Europeiska unionen.

Bestämmelser om handräckning som avses i rådets direktiv 2011/16/EU av den 15 februari 2011 om administrativt samarbete i fråga om beskattning³ finns i lagen (2012:000) om administrativt samarbete inom Europeiska unionen i fråga om beskattning.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2013.

¹ Jfr rådets direktiv 2011/16/EU av den 15 februari 2011 om administrativt samarbete i fråga om beskattning (EUT L 64, 11.3.2011, s. 1, Celex 32011L0016).

² Senaste lydelse 2011:1538.

³ EUT L 64, 11.3.2011, s. 1, Celex 32011L0016.

2. Äldre föreskrifter gäller fortfarande ärenden om handräckning i skatteärenden som har påbörjats före ikraftträdandet.

3. Äldre föreskrifter gäller till och med utgången av 2014 fortfarande för automatiskt informationsutbyte som avses i artikel 3 i rådets upphävda direktiv 77/799/EEG av den 19 december 1977 om ömsesidigt bistånd mellan medlemsstaternas behöriga myndigheter i fråga om direkt beskattning och skatter på försäkringspremier.

Förslag till lag om ändring i lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet

Prop. 2012/13:4
Bilaga 2

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet²

dels att 1 kap. 3 § ska ha följande lydelse,

dels att rubriken närmast före 3 kap. 1 § ska lyda ”Information till den registrerade m.fl.”,

dels att det i lagen ska införas en ny paragraf, 3 kap. 2 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

3 §

När personuppgifter behandlas enligt denna lag eller enligt andra föreskrifter i det ämne som regleras i lagen gäller personuppgiftslagens (1998:204) bestämmelser om

1. definitioner i 3 §,
2. förhållandet till offentlighetsprincipen m.m. i 8 §,
3. grundläggande krav på behandling i 9 § med undantag för vad som sägs i första stycket i och tredje stycket,
4. säkerheten vid behandling i 30-32 §§,
5. överföring av personuppgifter till tredje land i 33-35 §§,
6. personuppgiftsombud, m.m. i 36 § andra stycket och 38-41 §§,
7. upplysningar till allmänheten om vissa behandlingar i 42 §,
7. upplysningar till allmänheten om vissa behandlingar i 42 § *med den begränsning som anges i 3 kap. 2 a § i denna lag,*
8. tillsynsmyndighetens befogenheter i 43 och 47 §§, och
9. straff i 49 §.

Vid behandling av personuppgifter som inte sker i databaser gäller även 22 § personuppgiftslagen.

3 kap.

2 a §

Vid behandling av personuppgifter på grund av samarbete enligt lagen (2012:000) om administrativt samarbete inom Europeiska unionen i fråga om beskattning ska 23, 25, 26, 28 och 42 §§ personuppgiftslagen (1998:204) inte tillämpas om sådana be-

¹ Jfr rådets direktiv 2011/16/EU av den 15 februari 2011 om administrativt samarbete i fråga om beskattning (EUT L 64, 11.3.2011, s. 1, Celex 32011L0016).

² Senaste lydelse av lagens rubrik 2003:670.

gränsningar är nödvändiga med hänsyn till ett intresse som anges i 8 a § personuppgiftslagen.

3 §

Bestämmelserna i personuppgiftslagen (1998:204) om rättelse och skadestånd gäller vid behandling av personuppgifter enligt denna lag eller anslutande författningar.

Bestämmelserna i personuppgiftslagen (1998:204) om rättelse och skadestånd gäller vid behandling av personuppgifter enligt denna lag eller anslutande författningar, *med den begränsning som anges i 2 a § i detta kapitel.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2013.

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

dels att 9 kap. 2 § och 17 kap. 8 § ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas en ny paragraf, 17 kap. 7 a §, och närmast före 17 kap. 7 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 kap.

2 §²

Bestämmelser som begränsar möjligheten att använda vissa uppgifter som en svensk myndighet har fått från en myndighet i en annan stat finns i

1. lagen (1990:314) om ömsesidig handräckning i skatteärenden,
2. lagen (2000:343) om internationellt polisiärt samarbete,
3. lagen (2000:344) om Schengens informationssystem,
4. lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål,
5. lagen (2000:1219) om internationellt tullsamarbete, och
6. lagen (2003:1174) om vissa former av internationellt samarbete i brottsutredningar,
7. lagen (2011:1537) om bistånd med indrivning av skatter och avgifter inom Europeiska unionen.

7. lagen (2011:1537) om bistånd med indrivning av skatter och avgifter inom Europeiska unionen,

8. *lagen (2012:000) om administrativt samarbete inom Europeiska unionen i fråga om beskattning.*

17 kap.

Samarbete inom Europeiska unionen avseende beskattning

7 a §

Sekretess gäller i en myndighets verksamhet som avser administrativt samarbete inom Europeiska unionen rörande beskattning, för uppgift i sådana upplysningar för utvärdering av samarbetet från en annan medlemsstat som överlämnats till Europeiska kommissionen och

¹ Jfr rådets direktiv 2011/16/EU av den 15 februari 2011 om administrativt samarbete i fråga om beskattning (EUT L 64, 11.3.2011, s. 1, Celex 32011L0016).

² Senaste lydelse 2011:1544.

vidarebefordrats till Sverige, om det kan antas att uppgiften skulle ha varit sekretessbelagd i den andra medlemsstaten. Sekretess gäller vidare i sådan verksamhet för uppgift i en rapport eller ett annat dokument som utarbetats av Europeiska kommissionen på grundval av sådana upplysningar, om kommissionen inte samtyckt till att uppgiften röjs.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst fyrtio år.

8 §³

Den tystnadsplikt som följer av 7 § andra stycket inskränker rätten enligt 1 kap. 1 § tryckfrihetsförordningen och 1 kap. 1 och 2 §§ yttrandefrihetsgrundlagen att meddela och offentliggöra uppgifter.

Den tystnadsplikt som följer av 7 § andra stycket och 7 a § inskränker rätten enligt 1 kap. 1 § tryckfrihetsförordningen och 1 kap. 1 och 2 §§ yttrandefrihetsgrundlagen att meddela och offentliggöra uppgifter.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2013.

³ Senaste lydelse 2010:1361.

Härigenom föreskrivs¹ att 37 kap. 6 och 9 §§, 41 kap. 2 § och 43 kap. 1 § skatteförfarandelagen (2011:1244) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

37 kap.

6 §

Skatteverket får förelägga den som är eller kan antas vara uppgiftsskyldig enligt 15–35 kap. att lämna uppgift som verket behöver för att kunna kontrollera skyldigheten.

Skatteverket får även förelägga den som är eller kan antas vara skyldig att redovisa punktskatt att lämna varuprov.

Skatteverket får förelägga den som är eller kan antas vara

1. uppgiftsskyldig enligt 15–35 kap. att lämna uppgift som verket behöver för att kunna kontrollera skyldigheten,

2. skyldig att redovisa punktskatt att lämna varuprov,

3. uppgiftsskyldig enligt skattelagstiftningen i en annan medlemsstat i Europeiska unionen att lämna uppgift som den medlemsstaten behöver för att kunna kontrollera skyldigheten, och

4. uppgiftsskyldig enligt skattelagstiftningen i en stat utanför Europeiska unionen att lämna uppgift som den staten behöver för att kunna kontrollera skyldigheten, om ett avtal som medför skyldighet att utbyta upplysningar i skatteärenden slutits med den staten.

9 §

Skatteverket får förelägga den som är eller kan antas vara bokföringskyldig enligt bokföringslagen (1999:1078) eller som är en annan juridisk person än ett dödsbo, att lämna uppgift om en rättshandling med någon annan.

Föreläggandet ska avse förhållanden som är av betydelse för kontroll av att andra än den som föreläggs

1. har fullgjort en uppgiftsskyldighet enligt 15–35 kap., eller

1. har fullgjort en uppgiftsskyldighet enligt

a) 15–35 kap.,

b) skattelagstiftningen i en annan medlemsstat i Europeiska unionen, eller

¹ Jfr rådets direktiv 2011/16/EU av den 15 februari 2011 om administrativt samarbete i fråga om beskattning (EUT L 64, 11.3.2011, s. 1, Celex 32011L0016).

c) skattelagstiftningen i en stat utanför Europeiska unionen, om ett avtal som medför skyldighet att utbyta upplysningar i skatteärenden slutits med den staten, eller

2. kan fullgöra sådan uppgiftsskyldighet.

41 kap.

2 §

Skatteverket får besluta om revision för att kontrollera

1. att uppgiftsskyldighet enligt 15–35 kap. har fullgjorts,
2. att det finns förutsättningar att fullgöra uppgiftsskyldighet enligt 15–35 kap. som kan antas uppkomma,
3. skatteupplag enligt lagen (1994:1563) om tobaksskatt, lagen (1994:1564) om alkoholskatt eller lagen (1994:1776) om skatt på energi,
4. att den som har ansökt om återbetalning, kompensation eller ned-sättning av punktskatt i de fall som avses i 53 kap. 5 § 2 har lämnat riktiga och fullständiga uppgifter,
5. att den som har ansökt om återbetalning av punktskatt i de fall som avses i 53 kap. 5 § 1 har lämnat riktiga och fullständiga uppgifter,
6. att den som har eller kan antas ha upplåtit en plats för torg- och marknadshandel har fullgjort sina skyldigheter enligt 39 kap. 13 §, *eller*
7. att den som har eller kan antas ha omsatt investeringsguld har fullgjort sina skyldigheter enligt 39 kap. 14 §.

6. att den som har eller kan antas ha upplåtit en plats för torg- och marknadshandel har fullgjort sina skyldigheter enligt 39 kap. 13 §,

7. att den som har eller kan antas ha omsatt investeringsguld har fullgjort sina skyldigheter enligt 39 kap. 14 §,

8. att uppgiftsskyldighet enligt skattelagstiftningen i en annan medlemsstat i Europeiska unionen har fullgjorts,

9. att uppgiftsskyldighet enligt skattelagstiftningen i en stat utanför Europeiska unionen har fullgjorts, om ett avtal som medför skyldighet att utbyta upplysningar i skatteärenden slutits med den staten, eller

10. att det finns förutsättningar att fullgöra uppgiftsskyldighet som avses i 8 eller 9 och kan antas uppkomma.

Skatteverket får besluta om revision också för att inhämta uppgifter av betydelse för kontroll enligt första stycket 1–4 av någon annan än den som revideras.

Skatteverket får besluta om revision också för att inhämta uppgifter av betydelse för kontroll enligt första stycket 1–4 och 8–10 av någon annan än den som revideras.

43 kap.

1 §

Prop. 2012/13:4

Bilaga 2

Den som i ett ärende eller mål har haft kostnader för ombud, biträde, utredning eller annat som denne skäligen har behövt för att ta till vara sin rätt har, efter ansökan, rätt till ersättning om

1. den sökandes yrkanden i ärendet eller målet bifalls helt eller delvis,
2. ärendet eller målet avser en fråga som är av betydelse för rättstillämpningen, eller
3. det finns synnerliga skäl för ersättning.

Rätt till ersättning finns dock inte i ärenden som ska handläggas av behörig myndighet enligt *skatteavtal eller enligt det avtal som avses i lagen (2004:982) om avtal mellan Sveriges Exportråd och Taipeis delegation i Sverige beträffande skatter på inkomst.*

Rätt till ersättning finns dock inte i ärenden som ska handläggas av behörig myndighet enligt

1. lagen (2012:000) om administrativt samarbete inom Europeiska unionen i fråga om beskattning,

2. ett skatteavtal eller ett avtal om informationsutbyte i skatteärenden, eller

3. det avtal som avses i lagen (2004:982) om avtal mellan Sveriges Exportråd och Taipeis delegation i Sverige beträffande skatter på inkomst.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2013.

Förteckning över remissinstanserna avseende promemorian Genomförande av det nya EU-direktivet om administrativt samarbete i fråga om beskattning

Efter remiss har yttranden kommit in från Kammarrätten i Jönköping, Förvaltningsrätten i Malmö, Datainspektionen, Justitiekanslern, Kommerskollegium, Skatteverket, Sveriges advokatsamfund, Svenska Bankföreningen och Svenskt Näringsliv.

Regelrådet har avstått från att yttra sig.

Förslag till lag om administrativt samarbete inom Europeiska unionen i fråga om beskattning

Härigenom föreskrivs¹ följande.

Allmänna bestämmelser

Tillämpningsområde

1 § Denna lag gäller för sådant samarbete mellan Sverige och en annan medlemsstat i Europeiska unionen som avses i rådets direktiv 2011/16/EU av den 15 februari 2011 om administrativt samarbete i fråga om beskattning².

2 § Denna lag gäller för alla typer av skatter som tas ut på de territorier där fördraget om Europeiska unionen och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt är tillämpliga enligt artikel 52 i fördraget om Europeiska unionen. Lagen gäller dock inte för sådana punktskatter som omfattas av annan unionslagstiftning om administrativt samarbete mellan medlemsstaterna och inte heller för mervärdesskatt. Lagen gäller inte heller för obligatoriska sociala avgifter eller tullar.

3 § De skatter som avses i 2 § omfattar inte

1. avgifter för intyg och andra handlingar som utfärdas av myndigheter,
2. avgifter av avtalsmässig karaktär såsom ersättning för allmännyttiga tjänster, eller
3. andra liknande avgifter.

Allmänna bestämmelser

4 § Skatteverket är behörig myndighet i Sverige vid samarbete enligt denna lag.

5 § Skatteverket ska, i enlighet med vad som föreskrivs i denna lag, vidta åtgärder på begäran av en behörig myndighet i en annan medlemsstat, i form av

- utbyte av upplysningar (8–11 §§),
- närvaro vid administrativa myndigheter och medverkan i utredningar (17 §), och
- delgivning (18 och 19 §§).

Skatteverket ska även, i enlighet med vad som föreskrivs i denna lag, vidta åtgärder i form av

- automatiskt utbyte av upplysningar (12 och 13 §§), och

¹ Jfr rådets direktiv 2011/16/EU av den 15 februari 2011 om administrativt samarbete i fråga om beskattning (EUT L 64, 11.3.2011, s. 1, Celex 32011L0016).

² EUT L 64, 11.3.2011, s. 1, Celex 32011L0016.

– utbyte av upplysningar utan föregående begäran (14 §).

6 § Skatteverket får, med den begränsning som anges i 19 § andra stycket, begära att åtgärder enligt 5 § första stycket vidtas av en behörig myndighet i en annan medlemsstat om det kan göras utan att det skulle leda till att en affärshemlighet, företagshemlighet, yrkeshemlighet eller ett i näringsverksamhet använt förfarings sätt röjs och utan att det medför utlämnande av upplysningar som det skulle strida mot allmänna hänsyn att lämna.

Definitioner

7 § I denna lag avses med

behörig myndighet: den myndighet i en medlemsstat som har utsetts som sådan av medlemsstaten eller ett centralt kontaktkontor, ett kontaktorgan eller en behörig tjänsteman som agerar på det sätt som avses i direktiv 2011/16/EU,

centralt kontaktkontor: det kontor som har utsetts som sådant och som har huvudansvaret för kontakterna med andra medlemsstater när det gäller administrativt samarbete,

kontaktorgan: varje annat kontor än det centrala kontaktkontoret som har utsetts som sådant för att direkt utbyta upplysningar enligt denna lag,

behörig tjänsteman: varje tjänsteman som har fått behörighet att direkt utbyta upplysningar enligt direktivet,

begärande myndighet: det centrala kontaktkontoret, ett kontaktorgan eller en behörig tjänsteman i en medlemsstat som begär bistånd på den behöriga myndighetens vägnar,

utredning: varje kontroll, utredning och annan åtgärd som medlemsstaterna genomför för att fullgöra sina skyldigheter att sörja för en korrekt tillämpning av skattelagstiftningen,

utbyte av upplysningar på begäran: utbyte av upplysningar baserat på en begäran som en begärande medlemsstat lämnar till en anmodad medlemsstat avseende ett specifikt fall,

automatiskt utbyte: systematisk överföring av på förhand bestämda upplysningar till en annan medlemsstat, utan föregående begäran, med i förväg fastställda regelbundna intervaller,

utbyte utan föregående begäran: lämnande av upplysningar till en annan medlemsstat, vid vilken tidpunkt som helst och utan föregående begäran,

person:

– fysisk person,

– juridisk person,

– om gällande lagstiftning medger det, en sammanslutning av personer som har befogenhet att utföra rättshandlingar men som inte har en juridisk persons rättsliga ställning, eller

– varje annan juridisk konstruktion, oavsett slag eller form, och oberoende av om den har status som juridisk person, som äger eller förvaltar tillgångar, inklusive inkomster som härrör därifrån, som omfattas av en skatt som denna lag gäller för.

Utbyte av upplysningar på begäran

8 § Skatteverket ska på begäran av en behörig myndighet i en annan medlemsstat lämna alla sådana upplysningar som

1. kan antas vara relevanta för administration och verkställighet av den andra medlemsstatens lagstiftning i fråga om de skatter som denna lag gäller för, och
2. Skatteverket har tillgång till eller inhämtar genom utredningar.

9 § Skatteverket ska utföra de utredningar som krävs för att få fram de upplysningar som avses i 8 § och tillämpa samma förfarande som om det hade gällt ett eget skatteärende.

Skatteverket är inte skyldigt att utföra utredningar som det skulle strida mot lag att utföra för svenska beskattningsändamål.

10 § Skatteverket är inte skyldigt att lämna upplysningar om

1. det framgår att den begärande myndigheten inte har uttömt sina vanliga informationskällor för att inhämta de begärda upplysningarna, trots att myndigheten därigenom inte skulle riskera det önskade resultatet,
2. det skulle strida mot lag att för svenska beskattningsändamål inhämta de begärda upplysningarna,
3. det framgår att den begärande myndigheten av rättsliga skäl inte får lämna liknande upplysningar, eller
4. det skulle leda till att en affärshemlighet, företagshemlighet, yrkeshemlighet eller ett i näringsverksamhet använt förfaringsätt röjs, eller om det gäller upplysningar som det skulle strida mot allmänna hänsyn att lämna.

11 § Bestämmelserna i 9 § andra stycket och 10 § 2–4 medför inte rätt för Skatteverket att vägra lämna upplysningar eller utföra utredningar enbart därför att svenska myndigheter inte har något eget intresse av informationen.

Bestämmelserna i 10 § 2 och 4 medför inte heller rätt för Skatteverket att vägra lämna upplysningar uteslutande därför att upplysningarna

1. innehas av en bank, en annan finansiell institution, ett ombud, en representant eller en förvaltare, eller
2. rör ägarintressen i en person.

Automatiskt utbyte av upplysningar

12 § Skatteverket ska till varje annan medlemsstats behöriga myndighet genom automatiskt utbyte överföra upplysningar som verket tagit emot i form av kontrolluppgifter eller motsvarande uppgifter och uppgifter i inkomstdeklarationer och som avser personer hemmahörande i den andra medlemsstaten när det gäller

1. inkomster från anställning,
2. styrelsearvoden,

3. livförsäkringsprodukter som inte omfattas av andra unionsrättsakter, om utbyte av upplysningar och andra liknande åtgärder, än rådets direktiv 2011/16/EU,

4. pensioner, och

5. ägande av och inkomster från fastighet.

Upplysningarna ska överföras minst en gång om året.

13 § Skatteverket ska överföra upplysningar enligt 12 § till en medlemsstat endast om den har meddelat Europeiska kommissionen att den har upplysningar tillgängliga beträffande minst en av de inkomster och tillgångar som avses i 12 §.

Om en behörig myndighet i en annan medlemsstat har meddelat att den inte önskar få vissa upplysningar enligt 12 § första stycket, ska Skatteverket inte överföra sådana upplysningar till den medlemsstaten.

Utbyte av upplysningar utan föregående begäran

14 § Skatteverket ska lämna sådana upplysningar som kan antas vara relevanta för administration och verkställighet av medlemsstaternas nationella lagstiftningar i fråga om de skatter som denna lag gäller för till den behöriga myndigheten i varje annan berörd medlemsstat i följande fall:

1. Skatteverket har skäl att anta att det kan uppstå ett skattebortfall i en annan medlemsstat,

2. en skattskyldig får en skattenedsättning eller skattebefrielse i Sverige som kan föranleda en ökning av skatten eller leda till skattskyldighet i en annan medlemsstat,

3. affärstransaktioner mellan en skattskyldig i Sverige och en skattskyldig i en annan medlemsstat genomförs genom ett eller flera länder på ett sådant sätt att det kan leda till skattebortfall i Sverige eller den andra medlemsstaten eller i båda,

4. Skatteverket har skäl att anta att ett skattebortfall kan bli följderna av artificiella överföringar av vinster inom koncerner, eller

5. upplysningar som har lämnats till Sverige av en annan medlemsstats behöriga myndighet har gjort det möjligt att få upplysningar som kan vara relevanta för fastställande av skattskyldighet i den andra medlemsstaten.

Utän föregående begäran får Skatteverket till de behöriga myndigheterna i de övriga medlemsstaterna även lämna alla upplysningar som kan vara användbara för dem och som verket har kännedom om.

Upplysningar som härrör från ett land utanför Europeiska unionen

15 § Vid tillämpning av 8, 12 och 14 §§ får Skatteverket lämna upplysningar som härrör från ett land utanför Europeiska unionen endast om det enligt ett avtal med det landet är tillåtet att vidarebefordra upplysningarna.

16 § Om Skatteverket lämnar upplysningar till en myndighet i en annan medlemsstat enligt 8 eller 14 § ska den som upplysningarna avser underrättas om detta. I underrättelsen ska det anges till vilken myndighet upplysningarna översänts.

Underrättelse enligt första stycket behöver inte lämnas om den är uppenbart obehövlig eller om det kan befaras att en underrättelse skulle försvåra genomförandet av den andra myndighetens utredning eller beslut i skatteärende.

Vissa andra former av administrativt samarbete

Närvaro av en tjänsteman från annan medlemsstat

17 § Efter överenskommelse mellan Skatteverket och den begärande myndigheten får tjänstemän som bemyndigats av den begärande myndigheten, i enlighet med de villkor som Skatteverket bestämmer, närvara vid Skatteverkets kontor och vid sådana utredningar som verket utför enligt 9 §.

Delgivning av handlingar

18 § Delgivning på begäran av en annan medlemsstat sker enligt delgivningslagen (2010:1932).

19 § Skatteverket får delge en person i en annan medlemsstat i enlighet med 16–18 §§ delgivningslagen (2010:1932).

Skatteverket får begära bistånd med delgivning i en annan medlemsstat om det inte är möjligt eller medför orimliga svårigheter att delge personen i Sverige.

Användning och vidarebefordran av upplysningar m.m.

20 § Upplysningar som Skatteverket tar emot från en myndighet i en annan medlemsstat får användas för beskattningsändamål i fråga om de skatter som denna lag gäller för. De får också användas för fastställande och uppbörd av andra skatter och avgifter som omfattas av lagen (2011:1537) om bistånd med indrivning av skatter och avgifter inom Europeiska unionen eller för fastställande och uppbörd av socialavgifter. De får dessutom användas i samband med rättsliga och administrativa förfaranden som kan leda till påföljd och som inletts på grund av överträdelse av skattelagstiftningen.

Upplysningarna får inte användas för andra ändamål än de som anges i första stycket utan att den myndighet som tillhandahåller upplysningarna tillåter det. Om upplysningarna ursprungligen härrör från en myndighet i en tredje medlemsstat, kan sådant tillstånd endast beviljas av den myndigheten. Tillstånd krävs dock inte för att upplysningar, rapporter, redogörelser och andra dokument eller vidimerade kopior av eller utdrag ur sådana ska få åberopas eller användas som bevisning.

En svensk myndighet ska följa de villkor som gäller för användningen av upplysningarna enligt denna paragraf, oavsett vad som annars är föreskrivet i lag eller annan författning.

21 § Skatteverket ska tillåta att upplysningar som den tillhandahåller en myndighet i en annan medlemsstat får användas i den andra medlemsstaten för andra ändamål än sådana som avses i 20 § första stycket, om de får användas för liknande ändamål enligt svensk lag.

Om Skatteverket anser att upplysningar som verket har tagit emot från en myndighet i en annan medlemsstat sannolikt kan vara till nytta för en tredje medlemsstat för de ändamål som avses i 20 § första stycket, får verket vidarebefordra dessa upplysningar till den medlemsstaten, under de villkor som i övrigt gäller enligt denna lag. Skatteverket ska underätta den medlemsstat som upplysningarna härrör från om sin avsikt att vidarebefordra uppgifterna till en tredje medlemsstat. Den medlemsstat som upplysningarna härrör från kan motsätta sig ett sådant utbyte av uppgifter inom tio arbetsdagar från den dag då den tog emot underrättelsen.

22 § Upplysningar som Skatteverket tagit emot vid samarbete enligt denna lag får lämnas till länder utanför Europeiska unionen endast om

1. den behöriga myndigheten i den medlemsstat som upplysningarna härrör från har samtyckt till att de vidarebefordras, och
2. det berörda landet utanför Europeiska unionen har åtagit sig att samarbeta för insamling av bevisning avseende transaktioner som verkar strida mot eller utgöra en överträdelse av skattelagstiftningen.

23 § Sådana rapporter och dokument som utarbetats av Europeiska kommissionen och som avses i artikel 23.6 i direktiv 2011/16/EU får användas endast för analysändamål.

Överklagande

24 § Beslut enligt denna lag får inte överklagas.

Ytterligare föreskrifter

25 § Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer meddelar ytterligare föreskrifter om Skatteverkets uppgifter enligt denna lag.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2015 i fråga om 12 och 13 §§ samt i övrigt den 1 januari 2013.

2. Bestämmelserna i 12 och 13 §§ tillämpas första gången i fråga om upplysningar som avser

- kalenderåret 2014, när de erhållits i form av kontrolluppgifter eller motsvarande uppgifter, och
- beskattningsår som avslutas efter den 31 december 2013, när de erhållits i form av uppgifter i inkomstdeklarationer.

Förslag till lag om ändring i lagen (1990:314) om ömsesidig handräckning i skatteärenden

Prop. 2012/13:4
Bilaga 4

Härigenom föreskrivs¹ att 21 § lagen (1990:314) om ömsesidig handräckning i skatteärenden ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

21 §²

Myndighet inom Europeiska unionen ska lämnas biträde med sådan handräckning i skatteärende som avses i 3 § första stycket 1. Därvid ska bestämmelserna i tillämpliga delar i 3 § andra stycket 2, 4 § andra stycket, 5–9, 13–17, 20 och 22–24 §§ tillämpas. Bestämmelserna i denna paragraf ska tillämpas på inkomstskatt, förmögenhetsskatt och skatt på försäkringspremier.

Bestämmelser om sådan handräckning i skatteärende som avses i 3 § första stycket 1 och 3 finns

– såvitt avser mervärdesskatt, i rådets förordning (EU) nr 904/2010 av den 7 oktober 2010 om administrativt samarbete och kampen mot mervärdesskattebedrägeri, och

– såvitt avser punktskatter, i rådets förordning (EG) nr 2073/2004 av den 16 november 2004 om administrativt samarbete i fråga om punktskatter.

Bestämmelser om handräckning som avses i rådets direktiv 2010/24/EU av den 16 mars 2010 om ömsesidigt bistånd för indrivning av fordringar som avser skatter, avgifter och andra åtgärder finns i lagen (2011:1537) om bistånd med indrivning av skatter och avgifter inom Europeiska unionen.

Bestämmelser om handräckning som avses i rådets direktiv 2011/16/EU av den 15 februari 2011 om administrativt samarbete i fråga om beskattning³ finns i lagen (2012:000) om administrativt samarbete inom Europeiska unionen i fråga om beskattning.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2013.

¹ Jfr rådets direktiv 2011/16/EU av den 15 februari 2011 om administrativt samarbete i fråga om beskattning (EUT L 64, 11.3.2011, s. 1, Celex 32011L0016).

² Senaste lydelse 2011:1538.

³ EUT L 64, 11.3.2011, s. 1, Celex 32011L0016.

2. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för sådana ärenden om handräckning som har inletts före ikraftträdandet.

3. Äldre föreskrifter gäller fortfarande till och med utgången av 2014 för automatiskt informationsutbyte som avses i artikel 3 i rådets direktiv 77/799/EEG av den 19 december 1977 om ömsesidigt bistånd mellan medlemsstaternas behöriga myndigheter i fråga om direkt beskattning och skatter på försäkringspremier.

Förslag till lag om ändring i lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet

Prop. 2012/13:4
Bilaga 4

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet²

dels att 1 kap. 3 § och 3 kap. 1 och 3 §§ samt rubriken närmast före 3 kap. 1 § ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas en ny paragraf, 3 kap. 2 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

3 §

När personuppgifter behandlas enligt denna lag eller enligt andra föreskrifter i det ämne som regleras i lagen gäller personuppgiftslagens (1998:204) bestämmelser om

1. definitioner i 3 §,
2. förhållandet till offentlighetsprincipen m.m. i 8 §,
3. grundläggande krav på behandling i 9 § med undantag för vad som sägs i första stycket i och tredje stycket,
4. säkerheten vid behandling i 30-32 §§,
5. överföring av personuppgifter till tredje land i 33-35 §§,
6. personuppgiftsombud, m.m. i 36 § andra stycket och 38-41 §§,
7. upplysningar till allmänheten om vissa behandlingar i 42 §,
7. upplysningar till allmänheten om vissa behandlingar i 42 § *med den begränsning som anges i 3 kap. 2 a § i denna lag,*
8. tillsynsmyndighetens befogenheter i 43 och 47 §§, och
9. straff i 49 §.

Vid behandling av personuppgifter som inte sker i databaser gäller även 22 § personuppgiftslagen.

3 kap.

Information till den registrerade

**Information till den registrerade
*m.fl.***

1 §

Vid tillämpningen av denna lag gäller bestämmelserna om information till den registrerade i 23 och 25–27 §§ personuppgiftslagen (1998:204), med den begränsning som anges i 2 §.

Vid tillämpningen av denna lag gäller bestämmelserna om information till den registrerade i 23 och 25–27 §§ personuppgiftslagen (1998:204), med *de begränsningar som anges i 2 och*

¹ Jfr rådets direktiv 2011/16/EU av den 15 februari 2011 om administrativt samarbete i fråga om beskattning (EUT L 64, 11.3.2011, s. 1, Celex 32011L0016).

² Senaste lydelse av lagens rubrik 2003:670.

2 a §§.

2 a §

Vid behandling av personuppgifter på grund av samarbete enligt lagen (2012:000) om administrativt samarbete inom Europeiska unionen i fråga om beskattning tillämpas inte 23, 25, 26, 28 och 42 §§ personuppgiftslagen (1998:204) om sådana begränsningar är nödvändiga med hänsyn till ett intresse som anges i 8 a § f personuppgiftslagen.

3 §

Bestämmelserna i personuppgiftslagen (1998:204) om rättelse och skadestånd gäller vid behandling av personuppgifter enligt denna lag eller anslutande författningar.

Bestämmelserna i personuppgiftslagen (1998:204) om rättelse och skadestånd gäller vid behandling av personuppgifter enligt denna lag eller anslutande författningar, med den begränsning som anges i 2 a § i fråga om rättelse.

2 a §

Vid behandling av personuppgifter på grund av samarbete enligt lagen (2012:000) om administrativt samarbete inom Europeiska unionen i fråga om beskattning ska 23, 25, 26, 28 och 42 §§ personuppgiftslagen (1998:204) inte tillämpas om sådana begränsningar är nödvändiga med hänsyn till ett intresse som anges i 8 a § f personuppgiftslagen.

3 §

Bestämmelserna i personuppgiftslagen (1998:204) om rättelse och skadestånd gäller vid behandling av personuppgifter enligt denna lag eller anslutande författningar.

Bestämmelserna i personuppgiftslagen (1998:204) om rättelse och skadestånd gäller vid behandling av personuppgifter enligt denna lag eller anslutande författningar, med den begränsning som anges i 2 a § i detta kapitel.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2013.

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

dels att 9 kap. 2 § och 17 kap. 8 § ska ha följande lydelse,
dels att det i lagen ska införas en ny paragraf, 17 kap. 7 b §, och närmast före 17 kap. 7 b § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 kap.

2 §²

Bestämmelser som begränsar möjligheten att använda vissa uppgifter som en svensk myndighet har fått från en myndighet i en annan stat finns i

1. lagen (1990:314) om ömsesidig handräckning i skatteärenden,	
2. lagen (2000:343) om internationellt polisiärt samarbete,	
3. lagen (2000:344) om Schengens informationssystem,	
4. lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål,	
5. lagen (2000:1219) om internationellt tullsamarbete,	
6. lagen (2003:1174) om vissa former av internationellt samarbete i brottsutredningar, <i>och</i>	6. lagen (2003:1174) om vissa former av internationellt samarbete i brottsutredningar,
7. lagen (2011:1537) om bistånd med indrivning av skatter och avgifter inom Europeiska unionen.	7. lagen (2011:1537) om bistånd med indrivning av skatter och avgifter inom Europeiska unionen, <i>och</i>
	8. <i>lagen (2012:000) om administrativt samarbete inom Europeiska unionen i fråga om beskattning.</i>

17 kap.

Samarbete inom Europeiska unionen avseende beskattning

7 b §

Sekretess gäller i en myndighets verksamhet som avses i lagen (2012:000) om administrativt samarbete inom Europeiska unionen i fråga om beskattning, för uppgift i sådana upplysningar

¹ Jfr rådets direktiv 2011/16/EU av den 15 februari 2011 om administrativt samarbete i fråga om beskattning (EUT L 64, 11.3.2011, s. 1, Celex 32011L0016).

² Senaste lydelse 2011:1544.

för utvärdering av samarbetet från en annan medlemsstat som överlämnats till Europeiska kommissionen och vidarebefordrats till Sverige, om det kan antas att myndighetens möjlighet att utvärdera samarbete enligt lagen motverkas om uppgiften röjs. Sekretess gäller vidare i sådan verksamhet för uppgift i en rapport eller ett annat dokument som utarbetats av Europeiska kommissionen på grundval av sådana upplysningar, om kommissionen inte samtyckt till att uppgiften röjs.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst fyrtio år.

8 §³

Den tystnadsplikt som följer av 7 § andra stycket inskränker rätten enligt 1 kap. 1 § tryckfrihetsförordningen och 1 kap. 1 och 2 §§ yttrandefrihetsgrundlagen att meddela och offentliggöra uppgifter.

Den tystnadsplikt som följer av 7 § andra stycket och 7 b § första stycket andra meningen inskränker rätten enligt 1 kap. 1 § tryckfrihetsförordningen och 1 kap. 1 och 2 §§ yttrandefrihetsgrundlagen att meddela och offentliggöra uppgifter.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2013.

³ Senaste lydelse 2010:1361.

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om skatteförfarandelagen (2011:1244) dels att 37 kap. 1 §, 41 kap. 1 och 4 §§, 43 kap. 1 § och 47 kap. 1 § ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas två nya paragrafer, 37 kap. 11 § och 41 kap. 2 a §, samt närmast före 37 kap. 11 § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

37 kap.

1 §

I detta kapitel finns bestämmelser om föreläggande att

- fullgöra uppgiftsskyldighet (2 §),
- medverka personligen (3 §), och
- lämna uppgift (4–10 §§).

Utbyte av upplysningar med en annan stat eller utländsk jurisdiktion

11 §

Om Skatteverket har tagit emot en begäran om upplysningar och verket behöver uppgift för att kunna fullgöra sina skyldigheter enligt lagen (2012:000) om administrativt samarbete inom Europeiska unionen i fråga om beskattning eller ett avtal som medför skyldighet att utbyta upplysningar i skatteärenden, gäller följande. Skatteverket får förelägga den som

1. de begärda upplysningarna avser, att lämna uppgift som verket behöver, eller

2. är eller kan antas vara bokföringskyldig enligt bokföringslagen (1999:1078) eller som är en annan juridisk person än ett dödsbo, att lämna uppgift som verket behöver om en rättshandling med någon annan.

¹ Jfr rådets direktiv 2011/16/EU av den 15 februari 2011 om administrativt samarbete i fråga om beskattning (EUT L 64, 11.3.2011, s. 1, Celex 32011L0016).

Om det finns särskilda skäl får även någon annan person än som avses i första stycket 2 föreläggas att lämna sådan uppgift som avses där.

41 kap.

1 §

I detta kapitel finns bestämmelser om

- syftet med en revision (2 §),
- vem som får revideras (3 §),
- beslut om revision (4 och 5 §§),
- samverkan (6 §),
- revisorns befogenheter (7 §),
- den reviderades skyldigheter (8–11 §§),
- föreläggande (12 §), och
- revisionens avslutande (13 och 14 §§).

2 a §

Om Skatteverket har tagit emot en begäran om upplysningar och verket behöver uppgifter för att kunna fullgöra sina skyldigheter enligt lagen (2012:000) om administrativt samarbete inom Europeiska unionen i fråga om beskattning eller ett avtal som medför skyldighet att utbyta upplysningar i skatteärenden, gäller följande.

Skatteverket får besluta om revision för att inhämta uppgifter som verket behöver från den som de begärda upplysningarna avser.

Skatteverket får besluta om revision också för att inhämta sådana uppgifter från någon annan än den som de begärda upplysningarna avser.

4 §

Ett beslut om revision ska innehålla

1. uppgift om syftet med revisionen,
2. uppgift om möjligheten att undanta uppgifter och handlingar från kontroll, och
3. förordnande av de tjänstemän som ska verkställa revisionen (revisorer).

Av uppgift som avses i första stycket 1 behöver det inte framgå vilken person eller rättshandling som kontrollen avser om

1. beslutet om revision gäller en sådan revision som avses i 2 § andra stycket, och

2. det finns särskilda skäl för att inte nämna personen eller rättshandlingen.

Av uppgift som avses i första stycket 1 behöver det inte framgå vilken person eller rättshandling som kontrollen *eller uppgifterna* avser om

1. beslutet om revision gäller en sådan revision som avses i 2 § andra stycket *eller 2 a § andra stycket*, och

43 kap.

1 §

Den som i ett ärende eller mål har haft kostnader för ombud, biträde, utredning eller annat som denne skäligen har behövt för att ta till vara sin rätt har, efter ansökan, rätt till ersättning om

1. den sökandes yrkanden i ärendet eller målet bifalls helt eller delvis,
2. ärendet eller målet avser en fråga som är av betydelse för rättstillämpningen, eller
3. det finns synnerliga skäl för ersättning.

Rätt till ersättning finns dock inte i ärenden som ska handläggas av behörig myndighet enligt *skatteavtal eller enligt det avtal som avses i lagen (2004:982) om avtal mellan Sveriges Exportråd och Taipeis delegation i Sverige beträffande skatter på inkomst.*

Rätt till ersättning finns dock inte i ärenden som ska handläggas av behörig myndighet enligt

1. lagen (2012:000) om administrativt samarbete inom Europeiska unionen i fråga om beskattning,

2. ett skatteavtal eller ett avtal om informationsutbyte i skatteärenden, eller

3. det avtal som avses i lagen (2004:982) om avtal mellan Sveriges Exportråd och Taipeis delegation i Sverige beträffande skatter på inkomst.

47 kap.

1 §

Ett föreläggande som gäller kontroll av uppgifts- eller dokumentationsskyldighet får inte avse en uppgift i en sådan handling som inte får tas i beslag enligt 27 kap. 2 § rättegångsbalken.

Ett föreläggande som gäller kontroll av uppgifts- eller dokumentationsskyldighet *eller som är ett föreläggande enligt 37 kap. 11 §* får inte avse en uppgift i en sådan handling som inte får tas i beslag enligt 27 kap. 2 § rättegångsbalken.

Ett sådant föreläggande får inte heller avse en uppgift som har ett betydande skyddsintresse om det finns särskilda omständigheter som gör att uppgiften inte bör komma till någon annans kännedom och uppgiftens skyddsintresse är större än dess betydelse för kontrollen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2013.

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2012-06-21

Närvarande: F.d. justitieråden Marianne Eliason och Peter Kindlund samt justitierådet Kerstin Calissendorff.

Genomförande av det nya EU-direktivet om administrativt samarbete i fråga om beskattning

Enligt en lagrådsremiss den 31 maj 2012 (Finansdepartementet) har regeringen beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om administrativt samarbete inom Europeiska unionen i fråga om beskattning,
2. lag om ändring i lagen (1990:314) om ömsesidig handräckning i skatteärenden,
3. lag om ändring i lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet,
4. lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400),
5. lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244).

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av departementssekreteraren Marcus Sjögren, biträdd av ämnessakkunnige Mikael Westberg.

Förslagen föranleder följande yttrande av Lagrådet:

Förslaget till lag om administrativt samarbete inom Europeiska unionen i fråga om beskattning

3 §

I 2 §, som bl.a. införlivar artikel 2.1 i direktivet, anges att lagen gäller för alla typer av skatter som tas ut på de territorier där EU-fördragen är tillämpliga. I 3 § anges att de skatter som avses i 2 § inte omfattar tre i paragrafen närmare angivna typer av avgifter. Genom bestämmelsen införlivas artikel 2.3 i det aktuella direktivet. I artikeln sägs att de skatter som anges i punkt 1 inte i något fall ska tolkas så att de omfattar de angivna avgiftstyperna. I författningskommentaren påpekas att bestämmelsen kan ha betydelse för att avgöra vilka utländska skatter som lagen ska tillämpas på.

I regeringsformen görs en principiell åtskillnad mellan skatter och avgifter. De i paragrafen uppräknade avgifterna torde alla vara av den typen att de tveklöst faller inom avgiftsområdet. Det är alltså inte fråga om skatter. Bestämmelsen är därför såvitt avser svenska avgifter överflödlig och också missvisande eftersom den kan tolkas dels så att de angivna avgifterna är skatter men att de enligt just denna lag inte ska anses vara det, dels motsatsvis så att andra avgifter som enligt svensk konstitutionell rätt är avgifter och inte skatter ska anses vara skatter enligt lagen.

Om bestämmelsen anses behövas för att förhindra att lagen ska komma att omfatta de uppräknade avgifterna om de skulle betecknas som skatter i något annat land som omfattas av lagstiftningen bör den enligt Lagrådets mening i vart fall formuleras om. Den skulle t.ex. kunna inledas ”Följande avgifter ska vid tillämpningen av denna lag inte i något fall anses vara skatter.”

Förslaget till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen

17 kap. 7 b §

Genom den nya bestämmelsen införlivas artikel 23.6 i direktivet. I artikeln föreskrivs att de upplysningar som medlemsstaterna ska lämna till kommissionen för utvärdering ska omfattas av samma sekretess som liknande upplysningar ges enligt nationell lagstiftning. De rapporter och dokument som utarbetas av kommissionen på grundval av upplysningarna får inte offentliggöras utan kommissionens uttryckliga samtycke.

I remissen påpekas att, eftersom liknande svenska upplysningar normalt inte omfattas av sekretess, det skulle gå att argumentera för att uppgifterna inte skulle behöva omfattas av något sekretesskydd. En tolkning som innebär att de nu aktuella uppgifterna från medlemsstaterna i obearbetad form inte alls behöver skyddas medan uppgifterna i bearbetad form ska omfattas av absolut sekretess om inte samtycke lämnas kan dock enligt regeringen knappast anses förenligt med direktivets syfte. Det föreslås därför att både upplysningarna och rapporterna ska omfattas av sekretess.

Det kan enligt Lagrådets mening diskuteras om den förda argumentationen för att införa en inskränkning i offentlighetsprincipen är tillfyllest för att tillgodose de krav tryckfrihetsförordningen ställer i detta avseende. Det torde dock vara ofrånkomligt att ett utlämnande från Sverige av en analysrapport utan att kommissionen samtyckt till det skulle orsaka betydande störningar i förhållande till EU-samarbetet och det kan då hävdas att ett sådant förfarande skulle störa Sveriges mellanfolkliga förbindelser. En sekretessbestämmelse som tar sikte på rapporterna m.m. torde därför vara ofrånkomlig. Mot bakgrund av grunden för en sådan bestämmelse bör den placeras i 15 kap. OSL. Lagrådet ifrågasätter behovet av den första delen av bestämmelsen, men om den anses nödvändig bör även den, eftersom den vad gäller motivet för sekretess, är så starkt kopplad till den andra, placeras i 15 kap. De båda bestämmelserna bör vidare enligt Lagrådets mening bilda var sitt stycke.

Lagrådet förordar att frågan blir föremål för fortsatta överväganden.

Övriga lagförslag

Lagrådet lämnar förslagen utan erinran.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 13 september 2012.

Närvarande: statsministern Reinfeldt, ordförande, statsråden Björklund, Ask, Larsson, Erlandsson, Hägglund, Carlsson, Borg, Sabuni, Billström, Adelsohn Liljeroth, Norman, Attefall, Kristersson, Elmsäter-Svärd, Ullenhag, Hatt, Ek, Löf, Enström

Föredragande: statsrådet Borg

Regeringen beslutar proposition 2012/13:4 Genomförande av det nya EU-direktivet om administrativt samarbete i fråga om beskattning.

Författningsrubrik	Bestämmelser som inför, ändrar, upphäver eller upprepar ett normgivningsbemyndigande	Celexnummer för bakomliggande EU-regler
Lag (2012:000) om administrativt samarbete inom Europeiska unionen i fråga om beskattning		32011L0016
Lag om ändring i lagen (1990:314) om ömsesidig handräckning i skatteärenden		32011L0016
Lag om ändring i lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet		32011L0016
Lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)		32011L0016
Lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244)		32011L0016
